

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 80 korona. Félévre 40 korona.
Negyedévre 20 korona. Egy hónapra 8 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 700.

Akadékoskodás.

Budapest, november 6.

Akik még mindig kételkednek abban, hogy a bankkérdésnek feszegetése ez idő szerint nem őszinte szándékkal történik, azokat meggyőzheti az az interpelláció, melyet az osztrák képviselőházban tegnap a keresztény-szocialista Malik és társai az osztrák kormányhoz intéztek.

A bankkérdést a két kormány kikapcsolta a kiegyezési tárgyalásokból s a zárójegyzőkönyvnek egy különleges intézkedésre szól mindössze arról, hogy mi történjék a bankszabadság megszűnése esetén. A magyar miniszterelnök a kormány nevében nyíltan és őszintén megmondta a magyar képviselőházban, hogy a kormány csakis az iránt tett ígéretet, hogy ha az Osztrák-Magyar Bank a szabadság meghosszabbításáért fog folyamodni, ő a bankkal tárgyalni fog, de keze semmi irányban megkötve nincs, s a magyar képviselőház többségének akarathatározása előtt semmiféle olyan akadály nincs, amelyet a kormány gördített volna eléje.

Ez után a nyilatkozat után a függetlenségi párt megnyugodott s várja azt az időpontot, amikor az önálló magyar nemzeti jegybank felállításának kérdése aktuális lesz.

Mindenki azt hihette volna, hogy a bankkérdésnek az a szabályozása, amely a kiegyezési javaslatokban foglaltatik,

Ausztriában is megnyugvást fog kelteni. Hisz a bankelkülönítésből Ausztriára nézve származható hátrány túlságosan biztosítva van az által, hogy a kiegyezési javaslatokkal törvénybe lesz iktatva, hogy a jegybank kettéválasztása esetén is a kölcsönös állampénzügyi szolgáltatások és kötelezettségek akként teljesítendők, illetve számolandók le, hogy az 1892: XVII. t.-cz.-ben megállapított pénzegység vagyis a 0.304,878 gramm finom sulyu arany korona lesz mint értékmérő alapul veendő. A bankelkülönítésből Ausztriára csakis abban az esetben származhatott volna kár, ha ez a megállapítás nincs, mert akkor esetleg ki lett volna téve annak, hogy a magyar pénz diszagiója folytán károsul. A szabad forgalom lehetőségét lényegesen befolyásolná — mondja a javaslat indoklása — s egyik vagy másik állam pénzügyi érdekeit is nagy mértékben veszélyeztetné, ha az állammal szemben teljesítendő azok a szolgáltatások, amelyeknek szabályozására nézve a két állam éppen azért köt szerződéseket, hogy ezeknek egyoldalú szabályozása által a szabad forgalom és az egyes államok jogosult pénzügyi érdekei veszélyeztethetők ne legyenek, egyik államban kisebb értékű pénzben lennének leróhatók, mint a másik államban.

Malik és társainak interpellációját tehát semmi esetre sem lehet érteni. Az iránt tettek kérdést a kormányhoz, hogy mi igaz azokból a legendákból, hogy a

jegybankra vonatkozólag a két kormány között titkos megállapodás létesült s hogy ezt miért nem terjesztették a két országgyűlés elé.

Mi őszintén szólva nem igen hiszünk ilyen titkos megállapodásban. Ilyen titkos megállapodás létre nem jöhetett. Mert az osztrák kormány semmi esetre sem egyezett volna bele a bankelkülönítésbe már most, a magyar kormány pedig nem tehetett kötelező ígéretet a bankközösség fentartására, mert hisz a függetlenségi pártnak szabad kezét biztosított. A bankkérdés teljesen ki van kapcsolva egyelőre s aki azt most feszegeti, akár Ausztriában Malik és a keresztényszocialista párt, akár Lengyel Zoltán azzal a fenyegetéssel, hogy minden héten újabb és újabb indítványt fog be-terjeszteni a magyar jegybank felállítására iránt, nem a bankkérdést akarja tisztázni, hanem a kormányt akarja falhoz szorítani. Mert nyilvánvaló, hogy az osztrák kormány nem mondhatja Maliknak, hogy a bankra vonatkozólag titkos megállapodás áll fenn, sem a Wekerle-kormány nem teheti meg azt a szivességet, hogy már most, mielőtt az Osztrák-Magyar Bankkal a tárgyalások valamiféle eredményre vezethetnek, már megtenné a szükséges lépéseket egy önálló magyar jegybank felállítására. Nagyon helyesen mondta Wekerle néhány hét előtt, hogy ez a tárgyalásokat nevésségek tenné s szöszegővé a magyar kormányt.

A t. Házból.

I. A felső vélemény.

A képviselőházi vitát mára is elrendezték a horvátok és a nemzetiségiek, hogy az ötórás ülést kitöltse. Szerdai napon interpellálni is lehet, tehát egy órát nyernek, mert annyi interpellációt jelentettek be, hogy maga Hoitsy Pál indítványozta, hogy az indemnitás tárgyalását két órákor hagyják abba és térjenek át az interpellációkra. Ha maga az előadó indítványozza, bele kell egyezni és Rakovszky István, aki elnökölt, haragosan bár, eképen hirdette ki, hogy két órán túl nem szükséges az indemnitásról csevegni.

És aztán a nemzetiségi Petrovics István oeszlét az alatt a cím alatt, hogy az indemnitással foglalkozik, valójában azonban nemzetiségi dolgokat tárgyalva, közigazgatási és más dolgokat sorolva fel. Ki ne tudna példákat mondani afelől, hogy parasztemberekkel, milyen kurtán-üresán bannak a szolgabírák és mások a bírák. Petrovics is említett néhányat. Egyszer egy bíró eképen kiállt a vádlottra:

— Fogja be a száját!

— Fogja be maga a száját! — hallatszott visszhangképen.

Hoffmann Ottó ajánlotta ezt Petrovicsnak,

aki azt hitte, hogy csak a román vádlott részéről a szájbefogásra nézve intelemben. Holott általában a bírák jobban szeretik, ha a vádlott minél kevesebbet beszél, valamint az ügyvédek se kedvelik, ha sokat berreg. A képviselő viszont legtrikább esetben hallja azt az utasítást, hogy fogja be a száját. Petrovics hallotta, de nem fogadott szót. Tovább mondta a maga kis eseteit, amelyeket vidéki praxisa közben tapasztalt, látott és hallott. Csak amikor önmaga is megunt, akkor ült le.

— Tuskán Gergely! — szólította fel a jegyző a következő szónokot, egy horvát embert.

A jobbközép felső szélén fel is állott a szélesképi Tuskán és rá is kezdte nemzete ékes nyelvén a képviselőház sajtóságos apostrofálását, szólván:

— Visoki sabore!

E perczben azonban, éppen ebben a pillanathban erőteljesebb, bátor magyar hang hallatszott:

— Tisztelt Ház!

Tuskán Gergely zavartan nézett körül. mi ez? Tán ugyanakkor egy magyar szónok is jelentkezett, aki a visoki sabore ellen a tisztelt Házat állítja.

Tuskán elhallgatott, de a másik hang beszélt. Miként ha felsőbb kinyilatkoztatást han-

goztatna, elmondotta, hogy a magyar parlamentben nem volna szabad horvátul beszélni, és hogy akik itt beszélnek, azok hazaárulók, a bécsi kamarilla bérenczei. Kijelentette, hogy e kérdésről egy beszédet készített, amelyet fel fog olvasni.

Mig a láthatatlan szónok idáig érkezett, nagynehezen felfedezték, hogy a karzaton lakozik s a felsőhelyről zudítja alá az ő kiváló véleményét.

Rakovszky István rácsengetett. Megparancsolta, hogy az illetéktelen szónokot vezessék ki. És amíg ez megtörténik, addig, nehogy hivatalosan meg kelljen hallani, amit mond, az ülést felfüggesztette. Nevezetes is, hogy már nemcsak azok beszélnek ok nélkül, akik fizetést kapnak, hanem a műkedvelők is a parlamentbe jönnek el szónokolni.

Mig az expedálás tartott, a képviselők kíváncsian keresték, hogy ki legyen a felsőbb vélemény hangoztatója. A háznagyi hivatalban megismerkedhettek vele. Ama Mészáros nevezett Lipót-körtüti órás volt, aki egyszer már mondott beszédet a parlamenti felsőbb helyről, a karzatról és akkor már meg is büntették. Aképpen is kezelték, mint akinek az órájában nincsenek rendben a kerekék. Az ősz Szappanos István megdicsérte és szemtül-szembe azt mondta neki:

— Derék ur ön, órás ur!

Mint hogy tehát sem Magyarország, sem Ausztria a bankkérdésnek kikapcsolásával nem került hátrányos helyzetbe, a bankkérdésnek a jelen pillanatban való célzatos feszegetése nyilvánvaló rosszhiszeműség s olyan cél nélkül való akadékoskodás, az osztrák keresztény-szociálisták, részéről, mely a kormánynak nehézségeket akar okozni anélkül, hogy a bankkérdésben való döntést egy lépéssel is közelebb vinné.

Mint a sanda mészárosok, a bankkérdéssel a kiegyezést akarják agyonütni.

A kiegyezés sorsa.

— Előkészületek az obstrukció letörésére. —

Budapest, november 6.

A képviselőház bizottságai már befejezték a kiegyezési javaslatok tárgyalását, csak a közlekedésügyi bizottság fogja még holnapután a déli szünet alatt az egyik kisebb javaslatot tárgyalás alá venni. A közgazdasági és a pénzügyi bizottságok előadói, Hoitsy Pál és Földes Béla a képviselőház holnapi ülésén már be is nyújtják a kiegyezési javaslatokról szóló bizottsági jelentéseket. Ezzel tehát ezek a nagyjelentőségű törvényjavaslatok elő vannak készítve a plenáris tárgyalásra, a melyet megelőzőleg a pártok fognak állást foglalni a javaslatokkal szemben.

A koalícióhoz tartozó pártok közül először a függetlenségi párt fog a kiegyezéssel foglalkozni, már csak azért is, mert, mint a koalíció legnagyobb pártja, állásfoglalásával eldöntheti a kiegyezés sorsát. Ez elé a pártértekezlet elé feszült várakozással néz az egész politikai világ. A nagy izgalmak, a melyek a kiegyezés tartalmának publikálását követték, már lecsillapodtak ugyan, de azért a nyugalom még nem teljes, sőt az a hír is jár, hogy ezen a pártértekezleten ismét kitör a forrongás. Éppen ezért a függetlenségi párt intéző-bizottsága ma délután hat órakor ülést tartott, a melyen a kiegyezési javaslatok napirendre tűzésének és parlamenti tárgyalásának előkészítésével és ezzel kapcsolatban más függőben levő politikai kérdésekkel foglalkozott. Az intéző-bizottság ülését, amelyen

Kossuth Ferencz betegsége miatt Thaly Kálmán elnököt, a vezető politikusok beható tanácskozása előzte meg, amely legnagyobb-részt a gyöngélkedő pártelnök lakásán folyt le. A függetlenségi párt vezériférfiai közül naponként többen keresték föl Kossuth Ferenczet és ezeknek az eszmecsereknél folyamán megállapították már, hogy az intéző-bizottság milyen irányban jusson megegyezésre.

Az intéző-bizottság tagjai csaknem teljes számban vettek részt ezen a tanácskozáson. Ott voltak: gróf Apponyi Albert és Günther Antal miniszterek, Décsy Zoltán, Mezőssy Béla és Meskó László államtitkárok, továbbá Barabás Béla, gróf Batthyány Tivadar, Bizony Ákos, Buza Barna, Csizmazia Endre, Eitner Zsigmond, Endrey Gyula, Földes Béla, Gaál Gaszton, Gál Sándor, Hoitsy Pál, Holló Lajos, Kmety Károly, Leszkay Gyula, Mérey Lajos, Nagy Emil, Okolicsányi László, Polónyi Géza, Rátkay László, Sággy Gyula, Szatmári Mór, Szentiványi Árpád, Thaly Ferencz, gróf Teleki Arvéd és Visontai Soma bizottsági tagok.

Thaly Kálmán elnök a tanácskozást megnyitva, bejelentette, hogy Kossuth Ferencz pártelnök betegsége miatt nem jelenhetett meg ezen az ülésen, a melynek tárgya a kiegyezés tárgyalásának előkészítése.

A kérdés fölött ezután két óra hosszat beható vitát folytattak a bizottság tagjai, a melynek tartalmát illetőleg a legszigorubb titoktartást fogadtak. A kiszivárgó hírek szerint a bizottság két irányban foglalkozott a kiegyezés parlamenti elintézésének kérdésével. Először, hogy magában a függetlenségi pártban miképpen biztosítsák a kiegyezés elfogadását, másodsor, hogy milyen intézkedésekkel akadályozzák meg a nemzetiségiek és a horvátok esetleges obstrukcióját.

A függetlenségi pártban azzal az ismeretes deklarációval, amely az önálló magyar jegybank föllállítását hangsúlyozza, nem fog nagyobb nehézséggel járnai a kiegyezés elfogadása, amelyet a mostani kényszerhelyzetben meg kell szavazni. Polónyi Géza régebbi álláspontjához ragaszkodva, nyomatékosan kívánta,

hogy a kiegyezés megszavazása pártkérdéssé tétessék, sőt — hír szerint — hajlandónak nyilatkozott, hogy az erre vonatkozó indítványt ő maga teszi meg a pártértekezleten. Ugyancsak az ő indítványára határozták el, hogy a kiegyezési javaslatokat nem a koalíció együttes értekezletén, hanem az egyes pártok külön-külön értekezletén vitatják meg.

A tanácskozás nagyobb felét a kiegyezés parlamenti elintézésének biztosítása foglalta le. A vezető tónust Visontai Somának mai képviselőházi beszéde adta meg, amelyben a horvát obstrukcióval szemben a lehető legerélyesebb eljárást kérte az elnöktől. Általában a házszabály-revizio bejelentésének fogadták el ezt a beszédet, különösen azért, mert közvetlenül az intéző-bizottság ülése előtt hangzott el. Beszéltek is már arról, hogy ez a házszabály-revizio csak egyetlen szakasz beiktatásából fog állani, amely szakasz arról intézkednék, hogy obstrukció esetében milyen módon lehessen a vitát berekeszteni. Az intéző-bizottság mai ülésén még nem mentek ilyen messzire. Arról van ugyanis szó, hogy a kiegyezési javaslatokat december közepéig a képviselőházban el kell intézni, hogy a főrendiháznak is legyen még ideje a tárgyalásra és hogy január elsejéig szentesítve kihirdethető is legyen. A bizottság egyelőre arra az álláspontra helyezkedett, hogy a házszabályok erélyes alkalmazásával lehetlenné kell tenni a szólásszabadsággal való visszaélést, különösen a horvátok részéről és ezzel kell kimutatni az ország előtt, hogy a horvátok határozottan a magyar állam ellen törnek. Visontai Soma különösen azt hangsúlyozta, hogy eddig az elnök, ha valaki megtámadta a magyar közjogot s ezzel az alkotmányt, nyomban rendreutasította, most azonban gyakran megtörténik, hogy a horvátok egész közjogellenes beszédek tartanak. Ezt nem lehet eltűrni és ez ellen a legszigorubbban kell föllépni.

Ezzel kapcsolatban szóba került Pótcsonyák kizárásának ügye is, amelyre vonatkozólag abban állapodtak meg, hogy a Ház határozatának érvényét kell szerezni.

Az utolsó bizottsági tárgyalás.

A közlekedésügyi bizottság november hónap 8. napján, déli szünetkor az Országházban, I. számú

— Az öt órás üléseket akarom megkorrigálni — felelte szerényen.

— Igazítsa meg ön, órák ur, a haza óráját...

A férfinak nagyon hízelt ez a biztatás és nyomban megölelte és megcsókolta az öreg Szappanost.

— Ha mind olyan hazafiak lennének, mint maga, kedves öregem, — szolt hozzája — akkor nem kellene nekem a karzatról beszélnem.

A háznagy hivatalban azonban tudára adták, hogy többet nem szabad soha életében a karzatra jönnie.

— De nekem még el kell jönnöm ide — erősködött.

— Választassa meg magát képviselőnek, aianlották.

— Arra még nincs mód... — felelte szerényen.

A rendőrségen hasonlóképpen nyilatkozott és mintán orvosi vizsgálattal konstatálták, hogy a kerek aránylag jól forognak, ott kifejtette ama szerény véleményét, hogy a horvátokat ki kellene dobni a magyar képviselőházból.

Ekkor már senki sem tagadhatta, hogy az óráknak igaza van s ezért meghíntették ötven koronára.

Távozóban pedig egy jóakarója eképpen magyarázta neki a helyzetet:

— Nézze, kedves órák ur. Más, aki a képvil-

selőházban mint hazafi, akár pedig mint szeretett hazánk ellensége elmondja a maga véleményét, ezért fizetést kap. Aki öt év alatt egyetlen beszédet mond is, az egész öt évre kap fizetést. Ön ellenben, kedves órák ur, felsőbb helyről három mondatot mond az igazságról és nemhogy kapna, de még ön fizet érte ötven koronát.

Az órák ennélfogva kissé csalódottan ment haza...

* * *

II. Az elvetett mag kikél...

Csalódottan ment haza az órák. Pedig valóban ütött már a tizenkettedik óra a türelm tornyában.

Tuskán Gergely visoki saporozott az ülés-teremben és aztán Cerovác István és Modrusán Gergely visokizott nagyszerű csuimok és takojek közben. S a magyarok tehetetlenül dühöngtek. Egy-egy erőteljes kifejezéssel könnyítettek magukon s ha Fábry Károly azt mondta: „Ne ordíts! Fogd be a szádát!” ez már eredmény volt.

Igy telt-múlt az idő. De a mag, amit az órák elvetett, termékeny talajra hullott. A gondolkozók úgy befelé magukban foglalkoztak az eszmével: valion nem a legegyszerűbb és legbiztosabb megoldás lenne-e kidobni a horvátokat.

Déli egy óra tájban Visontai Soma kiment a teremből s a buffé felé tartott. Utközben szép

hölgyekkel találkozott, feleségének a barátnőivel.

— Egy kis erély kellene itt kedves képviselőnk — szoltott egy babonásan feketeszemű karcsu menyecske.

— Erély? — kérdezi Visontai. — Hát az van...

Megrántotta a kabátja alsó szélét. Erély? Hát gerincz? Kitérés? Olyan igaz magyar fajta? No mindjárt.

Visontai elkísérte a hölgyeket a karzatra a maga helyével szembe. Visszament a bufféba s aztán bement az ülés-terembe. Találkozott Wekerlével. Wekerle bölintott. Szerényi is helybenhagyta. Sőt Josipovich is. A fiatalok meg éppen erősen hevültek.

Egy perc és Visontai a szenzációs érdeklődés gyupontjában állott. Izgatott villamos esengetések riasztották a folyosót, a társalgót, az olvasótermet, az étkező helyiséget, sőt a könyvtárt is.

A másik perczben mindenki beszaladt. „Tán valami csoda történt és szavazás van.”

Dehogy is. Visontai Soma állott a baloldal második sorában. Állott és beszélt. Az órák által elvetett magvakból viharanyag keletkezett.

Visontai Soma szidta a horvátokat, mint a bokrot. Szégyennek, gyalázatnak nevezte a viselkedésüket. Őket árulóknak, spionoknak, felbékelt orvtámadóknak bélyegezte.

teremben ülést tart. Tárgy: Az 1851. évi vasúti üzemeltetés hatályának további fentartásáról, valamint a mustra- és mintaoltalom ideiglenes szabályozásáról a kereskedelemügyi miniszter 587. számú törvényjavaslata.

A kiegyezés és az ország.

Esztergom sz. kir. város függetlenségi pártjának nagyválasztmánya tegnapi gyűlést tartott, amelyen megjelent a város képviselője, Kmety Károly is.

Kmety Károly képviselő nagy figyelem mellett beszámolt a politikai helyzetről és részletesen nyilatkozott a jelen ülésszak elé terjesztett nagyfontosságú törvényjavaslatokról, az alkotmánybiztosítékokról, az adóreformról és főképpen a kiegyezés kérdéséről. Az alkotmánybiztosítékokat nagyfontosságú és ezéjüknek megfelelő alkotásoknak mondotta. Az adóreform a közadózás terhét arányosan osztja el és a kisebb vagyonu és jövedelmű osztályokra nézve sok könnyítést hoz be. Csak elfogultság vagy rosszindulat foghatja rá ezeket a javaslatokra, hogy azok értéktelenek. A kiegyezést illetően azon nézet van, hogy a függetlenségi pártra nézve a kiegyezés megszavazása pártkérdés a kiegyezés természeténél fogva és pártkérdés marad akár külön határozattal azzá nyilvánítatik, akár nem. A kiegyezés elfogadása által a párt nem követ el elvtagadást, sőt közjogi tekintetben programját bizonyos részben érvényesítheti. A kvótacelés, bár helytelenül hozott kapcsolatba a kiegyezés egyéb kérdéseivel, finansziális és nemzetközigazdasági tekintetben felmérte azon előnyök által, amelyeket a kiegyezés számunkra biztosít. A bankkérdésben szabadkezdünk maradt, ami a függetlenségi pártra nézve csakis azt jelentheti, hogy 1910-re fel kell állítani az önálló nemzeti bankot. Részletesen foglalkozott a fogyasztási adó reformjával és kívánatosnak mondotta a bcr- és husadó eltörlését. Megemlékezett a városok tarthatatlan pénzügyi viszonyairól és a horribilis városi pótdadókról, amelyek megszüntetését szükségesnek tartja.

A párt képviselője nyilatkozatát egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul és kimondotta, hogy bizalommal van képviselője iránt és továbbra is ragaszkodik a viseltetik iránta. Ezután határozati javaslatot fogadtak el, amelyben bizalmat szavaznak Kossuth Ferencnek, a függetlenségi és 48-as párt elnökének és a nemzeti kormányának. A gyűlésről Kossuth Ferenc minisztert és dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt táviratban üdvözölték.

Malatinszky György, a poroszlói kerület képviselője november 4-ére gyűlésre hívta egybe vá-

lasztóit Tiszafüreden, hogy a politikai helyzetről beszámoljon. A nagyszámú egybegyűlt választókörzéseknek Malatinszky mindenekelőtt kijelentette, hogy a beszámolót azért tartja szükségesnek, mert megválasztása alkalmával ígéretet tett arra nézve, hogy a kvóta-felemeléshez a maga szavazatával nem járul hozzá. Minthogy pedig a kiegyezési javaslatok a kvótafelemeléshez vannak kötve, tisztességbeli kötelességének ismeri, hogy a javaslattal szemben követendő magatartására nézve megkérdezzé választóit.

A választópolgárság nevében Diószegi Mihály lelkész köszönetet mondott Malatinszkynek. Indítványára a gyűlés egyhangúlag határozati javaslatot fogadott el, amelyben a kerület képviselője és a kormány iránt bizalmukat fejezik ki és felhatalmazzák képviselőjüket, hogy a kiegyezést szavazza meg.

A kiegyezés Ausztriában.

Bécsben a kiegyezési bizottság ma a miniszterelnök, a pénzügyminiszter és a vasúti miniszter részvételével ülést tartott, amelyen első sorban dr. Kramarz mondott köszönetet elnöké választásáról. A bizottság azután folytatta a tisztviselőinek megválasztását a következő eredménnyel: elnökhelyettesek: Lecher, Glabinsky és Ploj udv. tanácsos, jegyzők: Albrecht, Bataglia, Pittoni, Schramek, Spacek és Lasckievic. Azután megkezdtek a kiegyezési törvényjavaslatok feletti általános vitát.

Dr. Lechner képviselő a kiegyezési törvényjavaslatokat jelentékeny és határozott lépésnek tartja Ausztria és Magyarország politikai különválása felé. A 14. §. alapján annak idején kiadott kényszerrendeleteket a kormány mintegy teljes törvényes jelleggel beilleszti a kiegyezési műbe ezeknek integráns alkatrésze gyanánt. Szólt az az álláspontot a leghatározottabban visszautasítja és a 14. §-sal való visszaélés felelősségét teljesen azokra hárítja, akik annak idején ezeket a hihetetlen rendeleteket kiadták.

Schlegel képviselő az összes, a kiegyezési tárgyalások folyamán kötött megállapodások megismertetését kéri.

Auersperg herceg beszéde után a tárgyalásokat félbeszakítják. A következő ülés holnap délelőtt 11 órakor.

Budapest, november 6.

A képviselőház holnap, csütörtökön, délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen az indemnitási javaslat fölött való vitát folytatja.

A képviselőház bizottságaiból. A zárszámadás vizsgálató bizottság november 12-én, délután 5 órakor a képviselőház II. sz. termében ülést tart. Tárgy: 1905. évi áttűtő kezelés. Vagyon-leltár.

— Amit tesznek, szemtelenség, — szólott egyszer.

Visontai dörgött, mint a haragos fellegek.

— Válogassa meg a kifejezéseket, — szólott Rakovszky olyan hangon, mintha azt mondta volna: „Csak folytasd Soma.”

Wekerle elégedetten fordult Visontai felé, hogy a horvátok ne lássák, de a szélsőbal lássa.

A függetlenségi íjúság megmozdult. Észrevették, hogy a helyeslés most elsőrangú kötelesség. A Visontai kifejezéseit megtoldották:

— Hazugok! Gazemberek!

A horvátok összebújtak. Ennek fele se tréfa. Ugy gondolták, hogy most valami tett fog következni. Az ifjú Madarász József már a horvátok padjában telepedett le a szélén. Supiló okoskodott. Banjanin és Modrusán kiáltott egy párat. Supiló magyarul dühöngött.

— Spion! Spion! — kiáltotta minden alkalommal az ifjú Madarász és utána a többiek.

Provokálva, feléje fordulva fixirozták. Ha horvátul szólottak közbe, Madarász rájuk kiáltott:

— Ugathatok kutyák! Nem értem, mit ugatnak! Ugassatok magyarul!

A szemlélő és hallgató folytonosan azt várta, hogy a kidobások kezdődnek. De nem kezdődtek. Förster Ottó még viczetet is mondott. Azt kívánta Rakovszkytól, utasítsa rendre Visontait, mert „ur”-nak nevezte Supilót. Rakovszky azon-

ban Förstert utasította rendre, mondván, hogy e komoly pillanatokból nem szabad tréfát csinálni.

Komoly pillanatok? Tehát csakugyan következni fog valami?

Igen. Visontai felhívást hangoztat. Körülbelül úgy, mintha azt mondaná, hogy legyen vége a komédiának. Egy horvát kiveszi a zsebkendőjét, mintha véletlenül az elnöknek mutatná. Visontai ellenben csak azt ajánlja, gondolkozzék az elnök afelől, hogy miképpen lehetne biztosítani a parlament részére a zavartalan munkálkodást.

De hisz ez az. Ez, amire mindenki vágyik. (De vajon nem házsabályrevíziónak hívják-e ugyanezt?)

Csené van. Rakovszky diplomatikusan elmondja, hogy a guszpusok és a házsabályok különbözők. Neki a házsabályokhoz kell alkalmazkodnia. De máskülönbben mást szeretne.

Am a mag kikelt. A megbotráncokzás közhangulatává vált.

Visontai fáradtan, kimelegedve, gratulációk által újlag felülzelve pirosan, izzadtan ment ki, miként egy hős, aki nagy viaskodást végzett és győzött.

A hölgyek el voltak ragadtatva.

A felesége pedig gondosan kérdezte:

— Soma, nem felejtetted-e otthon az alsó reklidét?

A horvátok lázadása. Zágrábból jelentik: A bán utazását illetően még nem történt pontos rendelkezés, valószínű azonban, hogy Rakoczay bán még az indemnitása vita befejezése előtt Budapestre érkezik. A hivatalos lap a leghatározottabban megczáfolja azt a hírt, hogy a bán megtagadta a horvát gyorsíróktól az országgyűlés tartamára a szabadsági időt. A Starcevic-párt holnapi nagygyűlése alkalmából ma kezdődtek a konferenciák, amelyeket délelőtt dr. Frank József elnök nyitott meg. A líkai-vidéki Starcevic-pártiak között felmerült differenciák tárgyában megegyezés jött létre. A délutáni konferencián Horváth Sándor képviselő a szervezési kérdéssel tett jelentést, melyet egyhangúlag elfogadtak. Elfogadták továbbá Percic képviselőnek az osztrák-magyar kiegyezésre vonatkozó és dr. Frank Józsefnek a blockjáradékra vonatkozó javaslatát. Este 8 órakor félbeszakították a konferenciát, melyet 9 órakor folytattak és amely késő éjjelig tartott. A nagygyűlést holnap délelőtt nyitják meg. A Starcevic-párt részéről azt állítják, hogy sikerült az összes differenciákat kiegyenlíteni. Egyben az új választások esetére felállították a jelöltek és tekintetben teljes egyetértés uralkodik.

Drohobeczky Gyula püspök — mint értesülünk — ma levelet intézett Justh Gyula képviselőhöz, amelyben bejelenti, hogy lemond a pénzügyi bizottsági tagságról, ahova a horvátok ellenzése dacára választották meg. Drohobeczkynek ezt a hazafias eljárását úgy magyarázzák, hogy ezzel is módot akart adni a horvátoknak a békére.

Schönaich a királynál. A király ma délelőtt Schönaich közös hadügyminisztert félórás kihallgatáson fogadta. Utána Bienenherth osztrák belügyminiszter volt negyedórás tartó audiencián a felségnél.

Segítség az angol banknak. Megirtuk mai számunkban, hogy Ság Manó orsz. képviselő indítványt akart a képviselőház elé terjeszteni, hogy az osztrák-magyar bank aranykészletének egy részét az angol banknál helyezze el, mely most bocsátott ki felhívást ily irányban. Wekerle Sándor miniszterelnök ma magához kérte Ság képviselőt s közölte vele abbéli aggodalmát, hogy ha az indítvány értelmében nagyobb arany mennyiséget küldenék Angliába, értékpapírjaik forgalma megrendülne s ázsíója keletkezne. Ezt pedig még a kamatláb növekedésénél is veszélyesebbnek tartja, mert a pénzforgalom általános volta mellett minden egyes embert érintene. Ság Manó képviselő a miniszterelnök felvilágosításai után az indítvány megtételétől elállott.

III. Egyenlőség.

Mivelhogy Polit Mihálynak személyes kérdése volt a „spiczliség”, ő is felszólt és mert az idő végre nagyon eltelt, az interpellációk következtek. És megint beveződött az ülés délután három órakor anélkül, hogy az indemnitást megszavazták volna.

E késő időben aztán a képviselők hazafelé menet a haza dolgáról egy különleges szempontból foglalkoztak.

— Nagyon sok dolgunk van — szólottak — a hazával. És nagyon kevés fizetésünk. Minden testület mozog és fizetésemelést szerez. Csak mi nem. Tegyük mi is valamit.

— Igen, igen. De minő indokokkal.

— Egyszerű. A bizottságban hallottuk, hogy a számvevőszék elnöke szembe mer szállani a miniszterekkel. Miért? Mert ugyanannyi fizetése van, mint a minisztereknek. Csak így lehetséges függetlenül kritizálni.

— Tehát a mi fizetésünk...

— A mi fizetésünk aránytalansága akadályozza a független kritikának. Adjanak ugyanannyi fizetést, mint amennyit a minisztereknek, hogy egyenlők legyünk, akkor aztán...

— Akkor szembeszállunk velük.

— Igen. Azaz, hogy akkor érdemes lesz megszavazni a kiegyezést.

Nem szabad tovább tünni!

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 6.

Ez a tiltakozás: — nem szabad tovább tünni! — röpiült ma végig a képviselőház termén. Végigropiült egyszer, tízszer, százszor... s nem fog elcsendesülni mindaddig, míg a horvátoktól rendezett vérlázító komédia meg nem szűnik. Ma valahogy intenzívebbé vált a felháborodás a horvátok ellen. Az idegek túl vannak feszítve, a legkeményebb türelem is tűnőfélben van; s így nem csoda, hogy a horvátokra csőstől hullott a szidalom. Ők foglalták el a mai ülést is majdnem teljesen.

Petrovics István nemzetiségi magyarul beszélt ugyan, de az ő beszédje nem volt alkalmas, hogy a kedélyeket lecsillapítsa. Ügyetlen, együgyű, szokvány nemzetiségi beszédeket mondott. Éppen jó introdukció volt a horvát beszédhez. S ezek a horvát urak csöppet sem szerények. Léhák, szemtelének, vakmerőek. Kihívóan viselkednek. Nem csoda hát, hogy a magyar képviselők kimerítették velük szemben a parlamentáris szótárát. A horvát beszédnek nem voltak egyebek, mint egy hosszú, nagyon hosszú, kacskaringós, szintelen pántlika, melyet a magyar közbeszólások millió darabra téptek szét, a baloldalon alig akadt ember, ki ebben a munkában részt ne vett volna. Indultos, lázongó, heveskedő volt a Ház. Az elnöki székben Rakovszky István ült és az ő temperamentuma csak még inkább fújta, szította a tüzet. Ha ez még néhány napig így tart, nem lehetetlen, hogy a Ház olyan jeleneteknek lesz színhelye, amilyenek csak régen, nagyon régen fordultak elő. A horvátok csak magukat okolhatják a történésekért.

A türelmet veszendőfélben látó fajmagyar gondolkodásnak Visontai Soma adott nemes szárnyat. Lángoló nyelvvél tolmácsolta azt a főlháborodást, mely ott nyugtalankodik minden magyar íleleken. Egyenesen az elnökhöz fordult és megkérdezte: nincs-e itt még az ideje, hogy ennek a gyalázatosságnak vége legyen. Az elnök nem mondhatott mást, csak azt, hogy ő respektálni és respektáltatni fogja a házszabályokat. Még ezzel nem aludt ki a tűz. Polit Mihály, ez a szárnalmas agastyán, személyes kérdés címén megint fölpiszkalta. Majd az interpellációk során két horvát interpelláció is volt. Ez ismét alkalom volt arra, hogy a szenvedelmek elszabaduljanak.

Hogy ez különben milyen fokra szökött, bizonyosság rá, hogy ma, mikor az első horvát képviselő beszélni kezdett, a karzatról egy férfi dühösen tiltakozott a horvát szó ellen. Lueger csatlósainak mondta a horvátokat, és még sok mindent el akart volna szegény mondani, ha a teremőrök le nem ránczígálják. Az incidens, persze, nagy föltűnést keltett. A képviselők fölugráltak, az elnök pedig fölfüggesztette az ülést, hogy eltávolíthassák a hivatlan vendéget. A szünet után megígérte az elnök, hogy többé ilyesmi nem fog előfordulni. Másik incidense is volt a Háznak — ez szintén az ülés elején történt — hogy Lengyel Zoltán az önálló bank dolgában beadott indítványának sorsáról érdeklődött. Az elnök megmagyarázta, hogy azt az indítványt Lengyel a múlt ülészakban adta be és így azt újból be kell nyújtania.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órakor. —

Elnök: Rakovszky István.

Jegyzők: Hammersberg László és Hencz Károly.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

Holtys Pál indítványára elhatározza a Ház, hogy tekintettel az interpellációk nagy számára, két óra-
kor tér át az interpellációkra.

Az elnök bejelenti, hogy Polit Mihály a mai ülé-
sen nem adhatja elő interpellációját, mert nem írta
be, hogy melyik miniszterhez intézi az interpellációt.

Lengyel indítványa.

Lengyel Zoltán a házszabályokhoz kér szót. Ő
a múlt ülészakban egy indítványt adott be, melyre
vonatkozólag azt határozta a Ház, hogy majd akkor
fogják tárgyalni, ha azt írásban is beadja. Most be-
adta, kéri tehát az elnököt, hogy indítványát a ház-
szabályok 197. szakasza értelmében nyomassa ki,
osztassa szét és tárgyalására tűzzön ki határidőt.

Az elnök: A házszabályok rendelkezései szerint
Lengyel kérését nem teljesítheti, mert a házszabá-
lyok világos utasításai szerint Lengyel Zoltánnak a
múlt ülészakban beadott indítványát az új ülés-
szakban újból be kell jegyeznie az indítványkönyvbe
s az elnökség csak azután tehet javaslatot tárgyalá-
sára vonatkozólag. (Helyeslés.)

Következett az indemnitás tárgyalásának foly-
tatása.

Nemzetiségi sírások.

Petrovics István: Böven foglalkozik a nemze-
tiségek sérelmeivel s különösen báró Bánffy Dezső
nemzetiségi politikájával, melyet nem tart célra-
vezetőnek. A nemzetiségek kultúrája sokkal erősebb,
semhogy azt a magyarságba be lehessen olvasztani.
Helytelennek tartja Bánffynak azt az állítását, hogy
a nemzetiségek elnyomásával a dinasztia ereje nő.
A kormány alapján törvénytelen, mert nem alap-
szik a parlamentáris azon alapelvén, hogy a kor-
mánynak a többség kebeléből kell alakulnia. A köz-
igazgatási közegek minduntalan elnyomják a roma-
nokot, sőt egy törvénytelen bíróság is bírja a vád-
lotthoz: Fogd be a száját!... (Zaj balfelől.)

Az elnök: Ez nem tartozik ide. Tessék a tárgy-
hoz térni! (Helyeslés.)

Petrovics István: A közigazgatás bajairól akar
beszélni. (Felkiáltások: Idetartozó dolgokról beszél-
jen!) Erről jogom van beszélnem! Ez idetartozik!

Saunassa János: Hálaérzet a magyarok iránt, az
tartozik ide! (Ugy van! balfelől.)

Petrovics István újból eltér a tárgytól. (Zaj.)

Az elnök: Másodszor figyelmeztetem a képviselő
urat, maradjon a tárgynál. (Helyeslés.)

Petrovics István: A nemzeti eszmét a magyarok
helytelenül értelmezik. (Zaj.) A Ház türelmetlensége
miatt nem fejtetjük bővebben a nemzetiségi kérdést.
Az indemnitást nem szavazza meg. (Helyeslés a nem-
zetiségieknél.)

A karzati szónok.

Az elnök: Tuskán Gergely következik.

Tuskán Gergely: Visoki Sabore!

Egy hang a karzatról: Tisztelt Ház! A horvá-
toknak nincs joguk itt, a magyar országgyűlésen
horvátul beszélni.

Az elnök erősen cseppet. A képviselők fel-
állanak.

A karzati hang: Ezek nem horvát képviselők,
hanem hazarúlok, a kamarilla bérenczei! A horvá-
tok obstrukciójával szemben a Ház nem jár el úgy,
amint kellene. Ezért egy beszédet készítettem, amelyet
most föl fogok olvasni. (Zaj.)

Az elnök: Elrendelem a kivezetését. Az ülést
öt perczre fölfüggesztem!

Szünet után

Az elnök: Bejelenti, hogy az esetben kötele-
ségi eljárást és intézkedni fog, hogy ilyen eset-
ek egyhamar ne ismétlődjenek. Az elnökség köte-
lessége gondoskodni arról, hogy ne csak az üléste-
remben, hanem a karzatról se zavarhassák a tárgya-
lás menetét. (Helyeslés.)

Három horvát.

Tuskán Gergely horvátul beszél. A kormány
iránt bizalmatlan, mert Rakodczay bán kinevezésé-
vel elárulta intenczióját. A miniszterelnökkel szemben
azt vitatja, hogy a horvát képviselők delegátusok,
akiknek joguk van Horvátország nevében beszélni.
A horvátok nem keresnek összeköttetéseket a kül-
földön, mert rájuk nézve Dalmácia nem külföld. Az
önálló Horvátország a Magyarországgal való szövetsé-
gben lenne igazi védőbástya a pángermaniz-
mus ellen.

Csak erős Horvátország nyithat kaput Magyar-
országnak a Balkánra. A horvátok a magyarokkal
együtt akarnak érteni. Ha ők ennek a lehetőségét nem
biztosítják, akkor a horvátok nélkülök, sőt ellenük is
küzdeni fognak. Horvátországban hiába keres We-
kerle híveket az egységes magyar állam számára,
mert árulókat nem fog találni. Nem szavazza meg az
indemnitást.

Cerovác István szintén horvátul beszél. A hor-
vát vasutakról tart értekezést.

Az elnök ismételtén figyelmezteti, hogy marad-
jon a tárgynál.

Cerovác István: Tovább folytatja beszédét. Ma-
gyarország határa szerinte csak Horvátországig
terjed.

Az elnök e közjegyellessé kifejezésért a szónokot
rendreutasítja. (Helyeslés, zaj).

Cerovác István horvátul vitázik az elnökkel.

Az elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy az el-
nökkel nem lehet vitakozni. (Cerovác hallgat).
Tessék folytatni, különben más szónokot fogok föl-
szólítani. (Zajongás a horvátok között).

Cerovác István: A kormány iránt bizalmatlan s
az indemnitást nem szavazza meg.

Modrusán Gusztáv horvátul, szintén a javaslat
ellen szól. Beszédében messze elkalandozik a tárgy-
tól s az elnöki eljárásról is megjegyzéseket tesz.

Az elnök: Ismételtén figyelmezteti, hogy szoro-
san a tárgynál kell maradnia.

Supilo Ferencz (magyarul): Ez nem iskola, ha-
nem képviselőház!

Az elnök: Supiló képviselő urat rendreutasítom!
(Helyeslés.) Figyelmezteti Modrusánt is, hogy az el-
nöki intézkedéseket ne kritizálgassa. Tessék foly-
tatni. Hamar! (Nagy derűtség.)

Modrusán Gusztáv tovább beszél s az írásait
kezdi előszedegetni.

Felkiáltások: Ne olvasson!

Lorkovics Iván horvátul kiáltoz valamit.

Fábrý Károly (Lorkovics felé): Ne ordíts! Fogd
be a száját! (Zaj.)

Modrusán Gusztáv folytatja beszédét.

Az elnök kéri, jöjjön előbbre, mert nem hallani
a hangját.

Förster Ottó: Jobb, ha minél messzebb van...
(Derűtség.)

Modrusán Gusztáv: Arról panaszkodik, hogy a
Ház figyelmetlen iránta. (Zaj.)

Az elnök: Ezt már igazán nem veheti rossz né-
ven a képviselő ur, minthogy olyan nyelven beszél,
amelyet mi nem értünk! (Helyeslés. Zaj.)

Modrusán Gusztáv Rakodczay bán politikájáról
beszél. (Zajos kiáltások: Eljen Rakodczay!) Nem
szavazza meg az indemnitást. (Taps a horvátok ré-
széről.)

A mi szegyen és gyalázat.

Visontai Soma: A nemzet szegyenének tartja,
hogy ebben a Házban heteken át hajsza folyik a
magyar nemzet ellen.

— Ugy van! Szegyen! Gyalázat! — kiáltották
mindenfelől.

Visontai Soma: A horvátok és nemzetiségiek
külföldi szövetségeseik ezélejt szolgálva piszkolják
itt a magyarságot.

— Gyalázat! Árulók! — hallatszott újból.

Visontai Soma: Amit ők itt véghez visznek, az
egyenesen konspiráció Magyarország ellen.

Supiló Ferencz közbeszól valamit.

— Fogja be a száját! Áruló! — kiáltják feléje.
(Nagy zaj.)

Az elnök: Tessék tisztelettel hallgatni a ma-
gyar szót.

Visontai Soma: Az szemtelenség, hogy a horvát
képviselek a reichsrathi képviselőkkel paktálnak. (A
horvátok nagy zajongásba törnek ki.)

Az elnök: Ezért a kifejezésért Visontai képviselő
urat rendreutasítom.

Banvanu János (szerb-horvát): Palesztina-
ország.

Visontai Soma: Kérde, hogy van-e egész Európá-
ban olyan parlament, amelyik türelemmel hallgatná,
hogy olyan nyelven beszéljenek, amit nem ért senki.

Supiló Ferencz: A horvát jogokat respektálni kell.

Olay Lajos: Spion! Bérencz!

A horvátok: Zsvió Supiló!

Visontai Soma emlékeztet arra, hogy Supiló mi-
lyen alattomos módon közeledett a függetlenségi párt
felé.

Markos Gyula: Hazudott!

Az elnök: Ezért a kifejezésért rendreutasítom.

Markos Gyula: Hazudott!

Az elnök: Markos képviselő urat újból rendreuta-
sítom s figyelmeztetem, hogy a házszabályokat fogom
ellen alkalmazni.

Visontai Soma: Supiló sokkal veszedelmesebb,
mint amilyennek látszik.

Förster Ottó: Tessék rendreutasítani! (Derűtség.)

Az elnök: Förster képviselő urat rendreutasítom.

Förster Ottó: No jó! (Derűtség.)

Az elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy
vele szemben is alkalmazni fogom a házszabályokat.
Sokkal komolyabb pillanat ez a mostani, semhogy
élczelődésnek lenne helye.

Visontai Soma csodálkozik Supiló bátorságán,
aki osztrák létere...

Szász Zsombor: És osztrák pénzért!

Supiló Ferencz: (a padot csapkodja) Hazudik!

Az elnök: Supiló képviselő urat rendreutasítom.

Visontai Soma: ... Magyarország ellen izgat. És
ehhez a munkához a nemzetiségiek segítségül sietnek
nekik. Ebben a Házban a haza ellenségei helyet nem
foghatnak. Ezt Politnak mondja.

Polit Mihály: Ez nevétség! Ez kultúra!

Szatmári Mór: (Polit felé) Szabad így beszélni a
magyar parlamentben? Az ur kulturát emleget?

Halász Lajos: Víz az öregnek.

Visontai Soma: A világsajtót is ellátják hazug hí-
reikkel. S az itt élvezett jogegyenlőség ellen izgatnak.

Polit Mihály: Be tudja ezt bizonyítani?

Gróf Batthyány Tivadar: Bethlen István bebizo-
nyította.

Visontai Soma: Nincs példa arra, hogy egy ezer esztendő államot saját parlamentjében folyton rágal-mazzanak. Utal arra hogy ugyancsak ez emberek in-ditottak hajszát a külföldön Apponyi ellen. Ők tévesz-tették meg az olyan nagy író is, mint Björson.

Polit Mihály: (Feláll.)

— Üljön le! — kiáltják feléje.

Polit Mihály: T. Ház!

— Üljön le! Még Visontai beszél! — harsognak újból feléje.

Erre Polit leült.

Visontai Soma kérde az elnököt, hogy nem látja-e elérkezettnek az időt arra, hogy ebben a Házban a rendet ismét helyreállítsa? Foglalkozzék azzal a kérdéssel, hogy lehetséges-e, hogy ebben a Házban az egyik oldalról a horvátok, a másik oldal-ról a nemzetiségiek gyalázzák a magyar nemzetet? (Zajos éljenzés és taps.)

Elnök: Bármennyire méltányolja a Visontai fel-háborodását, nem jelenthet ki egyebet, mint hogy a házszabályokhoz ragaszkodik. Reméli és bizik abban, hogy az alkotmányon sérelem esnék, meg-találják a módot arra, hogy a magyar nemzet ér-dekeit és tekintélyét megvédjék.

A vén pojáca.

Polit Mihály személyes kérdésben kér szót. Példátlannak tartja azt a támadást, amit Visontai inté-zett ellene. Nagy államiérfiaink szívesen hallgatták, amikor felszólt. Azzal vádolják, hogy ő a magyar állameszme ellen izgat.

— Izgat! — kiáltják feléje.

Polit Mihály: Tessék csak meghallgatni. Utal első beszédére, amelyben Kossuth beszédjét idézte. Úgy látszik, hogy előtte szóló nagyobb tudós, mint Stein Lőrincz.

Lukács László: Még Mózesnél is!

Polit Mihály: Mi a régi magyar állameszme-nek vagyunk a hívei. Hol vannak Visontainak bizonyíté-kai, hogy ők konspirálnak?

Eitner Zsigmond: Vén pojáca, üljön le!

Elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy maradjon a személyes felszólalás keretében.

Polit Mihály: Végzi azzal, hogy ő és elvtársai titkalkoznak Visontai gyanúsításai ellen. (Zaj.)

A napirend megállapítása után áttértek az interpellációkra.

A kóbor cigányok.

Ivánka Imre a cigánykérdés tárgyában interpellál. Több mint száz esztendeje annak, hogy II. József király rendeletet bocsátott ki a cigánykérdésben. És ez az ügy még most is csak abban az állapotban van, mint volt 100 évvel ezelőtt. Éppen ezért a következő interpellációt teszi be:

1. Hajlandó-e a belügyminiszter ur egy országos akciózt indítani, esetleg törvényhozási intézkedést kezdeményezni az oláh cigány-ügy alapos rendezése czéljából?

2. Hajlandó-e a belügyminiszter ur a többi érdekelt közép-európai állammal érintkezésbe lépni, hogy az oláh vándor-cigány kérdés nemzetközileg is rendeztesse?

A vagonhiány.

Pilis István a következő interpellációt teszi be a vagonhiány tárgyában:

1. Van-e tudomása a kereskedelmi miniszter urnak arról, hogy a folyó évi nagyon rossz termésünk dacára az ország sok vidékén a termelők vasuti kocsiakat hetekig nem kapnak?

2. Van-e tudomása arról, hogy Kerece, Nyir-hogdány, Demecser, Pátróba és Kisvárdai vasuti állomásokon a legsürgösebben szállítandó káposzta halomszámra összehordva fagy és rothad azért, mert a tovább-szállítás kocsihiány miatt hetek óta késik.

3. Van-e tudomása arról, hogy a szatmári forgalmi főnökséghez tartozó nagykároly—somkúti vasutat nagyon kevés és annak borsaválasztat állomását, melynek egyedüli és állandó tömegszállítása a nyaranyag, már hónapok óta egyáltalán nem látja el teherszállító-kocsikkal az említett forgalmi főnökség.

4. Hajlandó-e a miniszter ur sürgősen intézkedni, hogy az említett vasuti állomásokra megfelelő számú teherszállító-kocsi szállíttassék és hajlandó-e vizsgálatot indítani, nem történt-e itt hivatali mulasztás.

5. Ha pedig ezen forgalmi akadálynak nem a vasuti személyzet az oka, — amint hiszem is, hogy nem, — hanem a kevés kocsi és a kettős vágányok hiánya és a szűk pályaudvarok az okai, miként hajlandó megnyugtatón azírni, hogy mielőtt a kiegyezésben foglalt és mintegy 200 millió koronát igénylő Horvát-Dalmát vasut kiépítéséhez termés esetén még inkább érezhető forgalmi akadályok?

Megint a horvátok.

Babics Ljuba horvát volt a következő interpelláló. Mikor horvátul kezdett beszélni, nagy felzudulás támadt.

— Dobiák ki!

— Tanuljon meg magyarul!

— Gyalázat! Hiszen tud magyarul!

Babics Ljuba azonban nem zavartatta magát, hanem tovább beszélt horvátul s aztán felolvasta interpellációját a kereskedelmi miniszterhez a külföldre szánt postai küldemények nyomtatványairól, melyekből kiküszöbölték a horvát nyelvet.

Az interpellációt felvitték az elnökhöz.

— Horvátul van írva! — kiabálták ingerülten a Kossuth-párt padjaiból.

Az elnök: Kérem, tessék nyugodtan lenni, majd megvizsgálom!

Miután az interpelláció szövege magyar volt, az incidens elfült.

Modrusán Gusztáv szintén horvátul a földmívelésügyi miniszterhez interpellált a Kulpa folyó és Horvátország más folyói partjainak megerősítése tárgyában.

A kivételes nősülési engedélyek.

Adamovics István: A következő interpellációt teszi be:

Van-e tudomása a honvédelmi miniszter urnak arról, hogy a kivételes nősülési engedélyek megadása iránt beadott kérvények ez évben, az eddigi gyakorlattól eltérően, többnyire el lesznek utasítva; s ha igen, szándékozik-e a régi állapotot visszaállítani, illetve intézkedni, hogy a jelzett kérvények ezennél liberálisabb bánásmódban részesüljenek s a lehetőség szerint kedvezően elintéztessenek.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Örömmel nyilatkozik e kérdésben. A törvény kifejezett utasításai szerint a katonaköteles ifjak csak a honvédelmi miniszter engedélyével nősülhetnek. De viszont nem a honvédelmi miniszter jóindulatától függ ez, hanem számtalan rendeltől és utasítástól. Kérdésközdött az interpelláció tárgyában a belügyminisztériumtól is s onnan azt a választ kapta, hogy a tisztiorvosok mindig a legpontosabban teljesítették kötelességeiket. De ő azt hiszi, hogy azáltal, ha a házassági engedélyt megadja, nem tesz szolgálatot sem az államnak, sem az egyeseknek. Ha a tizen-nyelves éves ifju megházasodik s esetleg az utolsó korosztályban sorozzák be, családja ezalatt annyira felszaporodhat, hogy a családapa katonai szolgálata alatt a legnagyobb nyomor elébe nézhet. Ő ezt a kérdést mindig a legjobb belátása szerint oldotta meg és a törvény határozott utasítása szerint járt el. Kéri válasznak tudomásul vételét (Helyeslés.)

A Ház a miniszter választát tudomásul veszi.

Az elnök: Az ülést három órákor berekeszti.

Budapest, november 6.

Lukács László mandátuma. A belényesi választók panasza után kérték Lukács László mandátumának megsemmisítését. Ezzel a panaszszal ma foglalkozott először a IV. bíráló bizottság H a v i á r Dániel elnöke alatt. A bizottság előadól Németh Imrét választotta meg és a panasz érdemleges tárgyalását november hónap 14-én, délután fél öt órákor tartandó ülésére tűzte ki, miről Lukács Lászlót is értesítették.

Vajda és Potocsnyák. A magyar állameszme-nek két legádázabb ellensége, Vajda Sándor és Potocsnyák Ferencz, foglalkoztatták ma délelőtt a képviselőház mentelmi bizottságát, amely Malatinszky György elnöklésével tartott ülésén ezenkívül még több kisebb jelentőségű mentelmi ügyet intézett el. A nagy érdeklődéssel várt ülés délelőtt tíz órától negyedkét óráig tartott és az ügyeket Hédervári Lehel előadó ismertette. Vajda Sándor ügyében a tanúkihallgatások még a nyár folyamán megtörténtek és a bizottság Hédervári Lehel előadásában kimondotta, hogy Vajda Sándor mentelmi joga meg van sértve. A bizottság indítványt fog tenni a Háznak, hogy a jogsérelem felett helytelenítést fejezze ki. Az indítvány azonban abból a tételtől indul ki, hogy a mentelmi jog a parlament méltóságának védelme s nem az egyes képviselők magánjoga s ezért az elégtételt nem Vajdának, hanem magának a képviselőháznak véli megadandónak. A bizottság ezt a határozatát beható vita után egyhangulag hozta meg. Ezután Potocsnyák Ferencz mentelmi ügye került napirendre. Potocsnyák ot tudvalevőleg megkövetésre ítélte a Ház a nyár legelején, mert nem respektálta az elnöki intést. Potocsnyák a megkövetést a képviselőház elnökéhez intézett levélben megtagadta. A Ház ezt az ügyet mentelmi bizottság elé utasította, amely ma egyértelmű határozattal kimondta, hogy Potocsnyák Ferencznek harmincz napig terjedő kizárását javasolja a Háznak. A bizottság ezenkívül még Török Ferencz, Hoffmann Ottó, Benedek János, Horváth József, ifj. Madarász József, Nagy György és Ivánka Milán kisebb jelentőségű ügyeiben is határozott. Török Ferencztől az erdélyi erdővásárlásokkal kapcsolat-

ban hatezer koronát követelnek most vissza polgári per útján. Török azonban ügyvédje révén beadott periratban megsértette a Herzberg czég Wender Dávid nevű tisztviselőjét. Ebből becsületsértési per támadt. A bizottság zaklatást látott a dologban s nem javasolja Török kiadását. Hédervári Lehel is, Kálóssy József is különvéleményt jelentett be.

Megyebizottsági tagválasztások Szabolcs megyében. Szabolcs vármegyében most folyt le a megyebizottsági tagok választása, amely az egész vonalon a függetlenségi párt győzelmével járt. Tiszalök nagyközségben is kizárólag a függetlenségi jelöltek győztek és megválasztották megyebizottsági tagnak dr. Pap Zoltánt, a tiszalöki kerület népszerű képviselőjét is, a ki most első ízben foglalja el helyét Szabolcs vármegye törvényhatósági bizottságában.

KÜLFÖLD.

Az osztrák kormány válsága. Az osztrák kormány helyzete hirtelen válságosra fordult. A németek is, Luegerék is a „legmesszebbmenő konzekvenciák” levonásával fenyegetőznek és a kiegyezés megőstrálásának eshetőségét állítja a pártviszonyok előterébe, ha a cseh agráriust, Praseket neveznék ki földmívelésügyi miniszterre. A német szabadelvű töredékek is csatlakoztak az agráriusok akciójához, Feléledt a cseh-német ellentét veszedelme, melyről már azt hitték, hogy a kuriák parlamentjével együtt örök nyugalomra vonult vissza a történelembe. Az ellentétek kiegyenlítése rendkívül nehéz lesz. A cseh agráriusok ragaszkodnak a földmívelésügyi tárcahoz és még arra se hajlandók, hogy ehelyett cserébe egy nemzetiségi miniszteri állással érjék be. Az a terv is merült fel, hogy Zaceket nevezék ki kereskedelmi miniszterre, amibe a németek inkább belenyugodnának, de a csehek ez nem elégti ki. Báró Beck miniszterelnököt ezek az ellentétek, melyet Luegerék élesztettek ki, a legválságosabb helyzetbe juttatta. Ha elejtí Prasek miniszterségét, ellenzéke mennek a cseh agráriusok, vezető szerephez jutnak az ifju csehek és kiujul a régi nemzetiségi válság. Ha nem ejti el, a németekkel és Luegerékkel kerül szembe. Különben még a keresztényszocialisták fentebb említett külön sérelme is elintézésre vár.

Báró Beck miniszterelnök ma egész nap tanácskozott a cseh és német pártok vezéreivel, de a tárgyalások egyelőre nem vezettek eredményre. Politikai körökben általános az a vélemény, hogy a válság e hét folyamán el fog simulni. Elsősorban arról van szó, hogy Prasek vegye át a cseh nemzetiségi miniszteriumot, a kereskedelmi tárca pedig az ifju cseheknek jusson. Délután némileg javult a helyzet, amelyet legjobban akként lehet jellemezni, hogy cseh pártválság van, de parlamenti vagy kormányválságról szó sem lehet.

Kitüntetett olasz diplomaták. A konstantinápolyi lapokban közzétett hivatalos jelentés szerint a szultán Giolitti olasz miniszterelnöknek és Tittoni olasz külügyminiszternek az Iltikar-rendet a gyémántokkal, Brussati tábornok, főhadsegédnek a Medsidje-rend nagykeresztjét a gyémántokkal és Bollati követnek a Medsidje-rend nagykeresztjét adományozta. Ezenkívül több más személyiség rendjelkitüntetést kapott.

TÁVIRATOK.

Az új дума.

Pétervár, november 6. (Saját tudósítónktól.) A Slowo közli, hogy az igazi orosz férfiak szövetségének vezetője a lap munkatársa előtt a dumáról a következőket mondta: Nem ismerjük el a dumának törvényhozási jogkörét. Nem arra való a дума, hogy törvényeket hozzon, hanem hogy a czárt támogassa, ez a дума az utolsó. Több dumára nem lesz szükség.

Közzgazdasági táviratok.

New-York, nov. 6. *Termenytőzsze.* *Gyapot.* New-Yorkban 11.—, nov.-re 11.39. februárra 11.30. New-Orleansban 10.75. *Petroleum* stand withe New-Yorkban 8.75 Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, *Cred-Balances of oil City* 178.—. *Zsir.* *Vestlern Steam* 9.00 *Rohe testvérek* 9.20. — *On* 30.25—32.50 *Réz* 14.25—14.50.

Csikagó, nov. 6. *Gabonatőzsze.* *Zárlat.* Buza irányzata lanya, deczemberre 92.75—92.13 K., májusra 101.62—103.75 K. *Ienger lanya,* deczemberre 54.75 K.

Csikagó, nov. 6. *Termenytőzsze.* *Zsir* januárra 7.95, tegnap 8.37, májusra 8.07, tegnap 8.32 *Szalonna short clear* 7.75, tegnap 7.87. *Sértéshus* januárra 13.20, tegnap 13.45.

Bülow kancellár pöre.

— Brand Adolfot elítélték. —

Berlin, november 6.

A Harden-pör hullámai még magasra csapnak, Berlinnek egy második ugyanilyen irányú szenzációja van, amelynek mindössze a vádlottja jóval kisebb jelentőségű ember, mint Harden. A panaszos maga Bülow herceg, a kancellár, akit homoszexuális hajlamokkal vádolt Brand.

A Harden-pörnél mégis jóval kevésbé érdekes a Bülow-Brand-pör. Elsősorban a vádlott személyét veszi körül jóval kevesebb rokonszenv. Brand Bülow mellett jelentéktelen egyén, tulajdonképpen majmolta Hardent és maga is bolondos, kuszafejű ember, aki valószínűleg hordott össze a kancellár ellen. Brand maga is homoszexuális hajlandóságú ember, aki mindenestre sokkal kevesebb súlylyal tudott föllépni a bíróság előtt, mint Harden Miksa és akit alaposan elítélt a porosz bíróság. Brand pörét egy nap alatt letárgyalták és a vádlottat másfél évi fogságra ítélték, elrendelvé azonnali letartóztatását.

Részletes tudósításunk a pörről a következő:

A tárgyalás megnyitása.

A tárgyalást, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozott, féltízkor nyitotta meg dr. Pusch elnök. Eddigre a terem zsúfolásig megtelt hallgatósággal, jogászokkal, külföldi újságírókkal, akik külön asztalnál dolgoztak. A tárgyaláson dr. Pusch elnököt, az ügyészséget dr. Preuss ügyész képviselte, a vádlott védelmét dr. Arno vállalta el. Bachler főügyész a hallgatóság soraiban foglalt helyet.

Dr. Arno védő: Mielőtt a tárgyalás megkezdődne, tisztelettel kijelentem, hogy védenem beteg s tegnap többször ájulási rohamai voltak. Nem indítványozom a tárgyalás elnapolását, mert a vádlott kijelentette, hogy minden körülmények között megjelenik a bíróság előtt. Csak arra kérem a törvényszéket, hogy a vádlott egészségét a törvényszéki orvossal vizsgálta meg.

Az elnök: Nagyon is értem a vádlott idegességét s csak arra kérem, hogy izgatottságát csillapítani igyekezzen. El fogom hívni a törvényszéki orvost, hogy a vádlott egészségét megvizsgálja. Különböző megengedem a vádlottnak, hogy védője mellett foglaljon helyet.

Preuss főügyész: Szerintem a megjelent tanúk is kézzelfoghatólag fogják bizonyítani, hogy a vádlott milyen könnyelműen ment a légre.

A vádlott kihallgatása.

Az elnök most Brand Adolf vádlottat szólítja a sorompó elé. Az általános kérdésekre Brand elmondja, hogy harminczhárom éves író. Büntetve volt, erkölcstelen iratok terjesztése miatt két havi fogsággal, becsületsértés miatt két hónapi fogsággal, ugyancsak becsületsértés és nyilvános erőszakoskodás miatt egy évi fogsággal, erkölcstelen iratok terjesztése miatt kétszáz márká pénzbüntetéssel, a közrend ellen való vétség miatt három hónapi fogsággal.

A vádlott az elnök további kérdésére kijelenti, hogy szeminarista volt, aztán könyvkereskedő lett és a szabadgondolkodókhoz csatlakozott. Később munkatársa lett a Lichtstrahlen című folyóiratnak s mint hogy ő maga is homoszexuális diszpozíciójú ember, azokhoz csatlakozott, akik a büntető törvénykönyv 175. szakaszának megszüntetéséért fáradoznak. Homoszexuális alatti nem azt érti, hogy azok, akik ráhajlanak, homoszexuális cselekedeteket követnek el, hanem a barátoknak a barátokhoz való nagy ideális lelki vonzódását.

Dr. Preuss ügyész: Kényes természetű kérdésekről lesz szó s ezért alkalomadtán indítványozni fogom a nyilvánosság kizárását; de egyelőre csak jelzem ezt, anélkül, hogy már most erre indítványt tennék. Fentartom magamnak későbbre.

Ami a vádlott személyes ügyeit illeti, konstataálni kívánom, hogy mikor Lieber képviselő

megsértése miatt fogságban ült, két kegyelmi kérvényt intézett a császárhoz. Ezekben a folyamodványokban a vádlott leírta élete folyását s beismerte, hogy azelőtt anarchista és atheista volt, de a fogságban istenhívő és monarchista lett.

Brand vádlott szót kér s megjegyzi, hogy a mi monarchista felfogását illeti, azért vallja azt, mert a monarchikus államban van legjobban biztosítva az egyéni szabadság.

Eközben megjelent a teremben a telefonon berendelt orvos, aki az elnök utasítására a szomszéd szobában megvizsgálja a vádlottat. A vizsgálat idejére az elnök felfüggeszti a tárgyalást.

Szünet után.

Elnök szünet után megnyitva a tárgyalást, tudomásul veszi, hogy Bülow herceg megérkezett és egy szomszédos szobában várja, hogy a bíróság elé szólítsák. Majd fölkel az államügyész és fölolvassa gróf Wedel sürgönyét, amely így szól:

Táviratot tegnap este kilencz órákor kaptam. Nincs mód rá, hogy megjelenhessek.

Vádiát abban foglalja össze, hogy Brand Adolf berlini író egy röpiratban koholt gyanúsításokkal olyan vádakot terjesztett Bülow herceg ellen, amelyek alkalmasak arra, hogy a birodalmi kancellárt a közvélemény szemében lealacsonyítsák.

Brand Adolf vádiott azt feleli, hogyha homoszexuális hajlamnak mondta is a kancellárt, azzal sérteni nem akarta, csak megállapította, hogy maga a birodalmi kancellár is összeütközésbe került a 175. paragrafussal s ezt mint tényt konstataálta, minden sértő szándék nélkül, ha a homoszexuális bűn, akkor általános és természetes, mert minden népnél előfordul.

Preuss ügyész: Ha ilyen hangnemben folytatja a vádat, akkor — bár nem szívesen — kénytelen leszek a nyilvánosság kizárását kérni.

Elnök: Felszólítom a vádlottat, hogy fejezze ki magát általánosabban. Az a felfogás, hogy a homoszexuális vádia nem sértő, hiszen ön is az, lehet az ön véleménye, de köztudomású, hogy a homoszexuális természetűeket megvetéssel illetik.

Brand: Én csak tényeket konstataáltam.

Elnök: Azt akarja mondani, hogy támadást intézett Bülow ellen azokkal együtt, akik hasonlóképen gondolkodnak, mint ön.

Brand: Amit tettem, azt a 175. szakasz kiküszöbölése érdekében cselekedtem. Ha Bülow herceget kiméli a törvény, akkor ugyanez a kimélet jár ki Eulenburg hercegnek.

A bizonyítási eljárás.

A bizonyítási eljárás folyamán az elnök először Bülow herceget hallgatja ki eskü alatt.

Bülow herceg kijelenti, hogy homoszexuális vagy egyéb természetellenes üzemekben nemesak, hogy nem vett részt és undorodott ilyesmitől, de teljesen érthetetlenek is előtte az ilyen érzelmek. Ez a vallomása nemesak a 175. paragrafusban említett bűncselekményre vonatkozik, de vonatkozik minden fajtájú és mindenfokú természetellenes hajlamra. Az ellenem emelt vád — ugymond — hazug és képtelen. Ezenkívül még a következőket kell megjegyezzen: Schäfer és Seband titkos kormánytanácsosok a kancellária hivatalnokai voltak. Az ő szolgálatuk annyira terhes, hogy reggeli kilencz órától késő estig mindig készenlétben kell állniok. Éppen ezért Schäfer a kancellária épületében kapott lakást, hogy mindig közelben legyen, ha szükség van rá. Nem igaz az az állítás, mintha sétálni mentem volna Sebanddal, vagy vele együtt lovagoltam volna ki, akár itt, akár Rómában, vagy bárhol másutt.

Elnök: Több tanu az elővizsgálat során vallotta, hogy hercegséged Eulenburg herceggel és homo-sexuális társaságával barátkozott és hogy Schäfer titkos tanácsos hercegségeddel megjelent a kérdéses társaságban, ott kézsorongatások, ölelések voltak.

Bülow: Schäfer titkos tanácsossal soha sem ebbe, sem más társaságba nem mentem. A kézsorogtatások, ölelések koholt mesék. Lynar grófit nem ösmertem, ellenben a két Holenau grófit és Eulenburg herceget évek óta ismerem, az én fülemhez is eljutottak a róluk terjesz-

tett hírek, de sem módom, sem okom nem volt ellenük fellépni.

Bülow végezetül megjegyzi, hogy hivatalból sohasem foglalt állást a 175. szakasz tárgyában. A Rómából idézett tanukat nem ismeri, neveiket is most hallja először.

Eulenburg herceg vallomása.

Eulenburg herceget két szolga vezetli tanúhallgatásra. A herceg, aki láthatóan szenved, nagynehezen előre megy, székre telepszik és így mondja el vallomását.

Elnök: A vádlott azt mondja, hogy Bülow herceg homo-sexualitással terhelt és hogy ő önnel sokat érintkezett. Beszélgetés közben homo-sexuális dolgokról is többször szó esett, még pedig magasztalólag. Ez alkalommal a férfinem iránt való vonzalmuk s a nők iránti ellenszenvük is nyilvánvalóvá lett.

Eulenburg herceg: Minderről abszolúte semmit sem tudok. Bülow herceggel én gyermekkorom óta jó barátságban vagyok és föltétlenül tudom, hogy azokról a dolgokról, amelyeket a vádlott fölemlít, soha sem beszélgettünk. Elejétől végig valótlanság, amit a vádlott állít. Kérem az elnök urat, hogy ez alkalommal, amikor mint tanu állok itt, én, aki állítólag homo-sexuális vagyok, néhány szót szólhassak magamról.

Elnök: Nem szívesen kalandoznék arra a területre, anélkül, hogy valamely ok ezt szükségessé tenné. Arra törekszem, hogy a tárgyalást a panasz tárgyra korlátozzam. Talán a vádlott kérdései majd alkalmat nyuitanak a tanúnak arra, hogy kijelentéseit megtehesse.

Eulenburg herceg: Kijelentéseimben rövid leszek és rendkívül hálás lennék, ha a jelen alkalommal néhány szót mondhatnék, annál is inkább, mert az utóbbi pör alkalmával súlyos betegség akadályozott a megjelenésben és a törvényszék nem adott más alkalmat kijelentéseim megtételére. Ezzel határozottan kijelentem, hogy soha életemben el nem követtem olyan büntetendő cselekményt, amely a 175. §-ba ütköznék. Ami a dr. Hirschfeld-nek, a másik pörben tett kijelentéseit illeti, azok vitatásába most nem bocsátkozom, mert mindaz a finom árnyalat, amellyel rendszerét igazolni akarja, végül is arra vezetne, hogy egyetlenegy ember sem érezhetné magát biztonságban ama gyanu ellenében, vajjon homo-sexuálisnak tekintetik-e vagy sem? Ifiúságomban tullekesülő barát voltam.

Ezután Bülow kancellár unokaöccsét, valamint Gehlsen tanut hallgatták ki, azután a tárgyalást délutánra halasztották.

Eulenburg Fülöp herceg után Schäfer titkos tanácsost, majd a kancellár házmasterét hallgatták ki, akik mindenben megerősítették Bülow herceg vallomását.

Az ítélet.

Dr. Preuss főügyész másfél évi fogházat indítványozott és kérte a vádlott rögtönös letartóztatását.

Dr. Arno védő a 193. §. alkalmazását ajánlotta, mert a bona fides kétségtelen.

A törvényszék visszavonult és rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet: Brand Adolf vádlottat egy évi és hat havi fogházzal sújtja a törvényszék. A törvényszék az elítélt szökésétől tartva, azonnali letartóztatását rendelte el.

Az ítélet indokolása azt mondja: Brand cikében általánosságban a homoszexuális vádiát emeli, de nincs megjelölve, hogy érti ezt a kifejezést. A „jobbik fél“ és „pásztor-órák“ (Scheferstund) kifejezések arra engednek következtetni, hogy a vádlott bűnügyi megítélés alá tartozó ténykedést gondolt. A 193. §. kedvezményét vádlott nem igényelheti, amennyiben az erkölcseellenes érdekek nem jogos érdekek. Súlyosbító körülmény, hogy nyilvánosan a sajtóban sértette meg a birodalom legmagasabb hivatalnokait.

Bülow herceg kijelentette: Eskü mellett kijelentem, hogy homoszexuális, perverz és természetellenes hajlamok és vágyak nemesak nagy mértékben utálatosak előttem, hanem azokat teljesen érthetetleneknek tartottam mindenkor. Ezen eskü alatt tett kijelentések nemesak a 173. és 176. §§-ba ütköző cselekményekre, hanem mindenemü homoszexuális hajlamra és érzésre is vonatkoznak.

Bülow és a császár.

Az utóbbi napokban az a hír volt elterjedve, hogy Bülow herceg birodalmi kanzellár kegyvesztett lett a császárnál a Tafelrunde botránya miatt. Ezt a híresztelést legkezebben megczáfolja most Vilmos császár, aki tegnapelőtt véletlenül megjelent a herceg családi ebédjén, kitüntető szívélyességgel elbeszélgetett a herceggel és egy óra hosszat ott időzött, ami aztán természetesen megváltoztatta a berliniek indulatát Bülow herceggel szemben. Fölötte érdekes, hogy már a Harden—Moltke-ügyben is oly szomorúan nevezetessé és hírhedtté vált gróf Lynar megszökött. A jeles gróf Svájcba szökött, hogy a 175. szakaszába ütköző életmódjának törvényes következményeit kikerülje. Liebenau birtokának kezeléségét arról értesítette, hogy nem tér többet vissza kastélyába és állandóan Svájcban marad. Berlinben kíváncsian várják, hogy vajon a szökött gróf megkapja-e ezután is örnagyi nyugdíjat?

Politikai vagy gazdasági harc.

— Nézettérések a szociáldemokrata pártban. —

Budapest, november 6.

Jelentős és elvi szempontból érdekes ellentét vetődött föl a magyarországi szociáldemokrata pártban a hivatalos vezetőség és a nyomdászok szakszervezete között. A nyomdászok szakszervezete legutóbb egy új árszabálytervezetet dolgozott ki. A nyomdatulajdonosok testülete ezt a tervezetet el is fogadta, de egyidejűleg olyan szerződést kötött a nyomdász szakszervezettel, hogy a munkás és munkaadó közös érdekében előre megszabják a nyomdatermékek minimális árát s azok ellen a nyomdák ellen, amelyek ezen a minimumon alól hajlandók dolgozni, kimondják a bojkottot.

Félreismerhetetlen, hogy ennek a kötésnek az éle a fogyasztó publikum ellen irányul s hogy annak a kartell jellegét elvitatni nem lehet. És pedig a legkülönösebb, legsajátságosabb kartellel állunk itten szemben, amelyben nem a munkaadók szövetkeznek egymás közt, hanem a munkások a munkaadókkal s a maguk szociális szervezeteik sulyával maguk a munkások kényszerítik az esetleg ingadozó munkaadókat arra, hogy a megállapodásokat betartsák.

A szociáldemokrata álláspont eddig mindenemü kartellel szemben a kárhoztatás volt, elitélése a fogyasztás bármilyen mesterséges megdrágításának. Eddig — a töke lévén a kartellek állandó mozgató ereje, — ebben a nézetben a szociáldemokrácia teljesen egységes volt. Most azonban, hogy előállt az az érdekes helyzet, hogy a legújabb sütetü kartell szervezésében a munkások egy szakcsoportha is részes, ez a füresa helyzet a szakcsoportha és a szociáldemokrata párt zöme közt hamarosan kiváltotta az elvi ellentétet is, mely elég élesen nyilatkozik meg a párt főközlönyének, a „Népszavá"-nak s a nyomdászok szakközlönyének, a „Typographia"-nak hasábjain.

A „Népszava" álláspontja az, hogy a munkás bérharcában a munkaadó ellen szálljon síkra, de ne kössön kartell a munkaadóval a fogyasztók ellen. A „Typographia" erre nagyon határozott hangon válaszol s kifejti, hogy a nyomdászok mindenekelőtt a gazdasági harcot s gazdasági érdekeik érvényesítését tartják szem előtt s nem hajlandók a jelen előnyeikről dogmák miatt lemondani, mert „a dogma, dogma marad, akár a római egyház, akár a párt prédikálja." Ezzel kapcsolatban a nyomdász szaklap kifogásolja azt is, hogy a pártvezetőség tulságosan hódol a politikai propaganda-üzésnek, holott a munkásság csak gazdasági harc utján várhatja a maga föl-szabadítását s éles gunynyal kifogásolja azt, hogy a pártvezetőség az általános választói jog „egyedüli fölszabadító teóriá"-ját hirdeti s viszi be a köztudatba.

Minden ország minden szociáldemokrata pártjának legalapvetőbb ellentéte vetődött így föl a nyomdászok és a hivatalos pártvezetőség között. Az antagonizmus azok között, akik a politikai propaganda lekicsinylésével gazdasági téren gazdasági eszközökkel akarják megcsinálni a szociális evolúciót és azok között, akik a politikai érvényesülés utját is föl akarják használni arra, hogy ezt az evolúciót elősegítsék, nem új keletű. Régen büszke merevséggel nézett farkasszemet ez a két álláspont, később kölcsönösen koncessziókat tettek egymásnak, míg aztán ma újra kiélesedett az ellentét amiatt, hogy a legtöbb országban dominálólólag lépett előtérbe a szociáldemokrácia politikai iránya.

Hogy minálunk milyen szenvedélyvel tárgyalják ezt a kérdést, azt legjobban jellemzi a „Népszava" egyik legutóbbi cikke, melyben azt írja, hogy a nyomdászok „cserbenhagyással fenyegetik az eddig követett pártot" és annak megtudására, hogy ki van velük és ki ellenük, válaszára szólítja föl a nyomdászokat: „megtagadják-e pártprogramjuk sarkalatos pontját a politikai harcra vonatkozólag, vagy sem?"

A fejleményeket érdekes kívánni, mert nem lehetetlen, hogy a mai elvi differencia holnap pártszakadássá fejlődik.

Mozgó képek.

Az egyetlen mód.

A törzskávéházban két kereskedő pikkolózik és olyan messze fújják a szivar füstjét, hogy sóhajtásnak is beillik.

— Fizetek! — mondja az egyik.
— Már? — szól a másik,
— Megyek
— Hova?
— Hova! Hát a — putikba.
— Pozór.
— Igazad van. Akár itt ülök, akár ott.
— Vevő ugy se mutatkozik.
— Kinek mondd!
— Gyalázatos idő.
— Mi lesz ennek a vége!
— Mindent megpróbáltam.
— Hát én nem?
— És eredménynyel?
— Hát eredménynyel?
— Olyan kopogó jószágot alkalmaztam, amely verte az auszlögüveget kopkopkop...
— Én a kirakatba egy automata gigerlit állítottam, amely maga kötötte meg a nyakkendőjét.
— Első nap megálltak az emberek...
— Benyomták az üveget...
— Amelyet elfelejtettem biztosítani.
— Én gondoltam rá, de nem volt pénzem.
— Egy pár nap mulva már a kutya se fordult meg a kopogásra, tehát tojásból kikelt apró csirkéket eresztettem a két üvegial közé.
— Láttam; mindent tönkre piszkítottak. Én a bolt felé reklámlámpát függesztettem, felváltva piros, fehér, zöld színben ragyogtatta a nevemet.
— Láttam. Az arra menőknek káprázott a szeme és tovább siettek.
— Az utcasarkon cédulákat osztogattattam.
— Tudom. Az emberek megnézték és eldobták, az egész utca szemetes volt a céduláidtól. Én plakátiroztattam az üzletemet.
— Igen. És a vizávi konkurrens kétszerakkora plakátokat ragasztatott a teid mellé.
— A gazember.
— Már nincs tisztességes verseny.
— Ezzel nem törődném; más nincs!
— Mi nincs?
— Pénz nincs.
— Az a legkevesebb.
— Ma hallom hatszázötvenketedszer.
— Mit kéne tenni?
— Hátha fehér vászonruhába öltöztetném hat éhedkórászt, akik libasorban járnak be hirdetésünkkel az utcákat.

— Régi viccz. Sokkal intelligensebb dolog plakátkocsikat jártni.

— Ós- Budi már elkoptatta. Mit szólsz a reflektorhoz, mely a felhőkbe vetíti a hirdetést?

— Nem rossz. De ki az ördög néz a felhőkbe? Praktikusabb az aszfaltra vetíteni.

— Szóval nincs mód...

— Hopp!... Végeladást, Ausferkaufot rendezek.

— Már az se vonz. Még inkább a színfeltetörés.

— Azt már egyszer megpróbáltam.

— És...

— Majdnem becsuktak — hamis följelentés miatt.

— Mit tegyünk.

— Én megadással viselem a sorsomat és várok.

— Én is... mert jöni kell és jöni fog...

Mindketten csüggedten horgasztiák le fejüket. Jani pénzér arra száguld és esti lapokat dob a vendégek elé.

A két kereskedő unottan nyul az újság után.

— Bánom is én a Hardent.

— Mi közöm a képviselőházhoz...

Gépiesen olvasni kezdenek, de szemük csak hamar megélnékül, arcuk kipirul, izgatottan feszengnek székkükön.

— Olvastad?

— No ná, nem olvastam!

— Mit szólsz hozzá?

— Nasszerü! Lekiabálni a Ház karzatáról!

— Az az órás egy fizeti zseni.

— Már egyszer megtette...

— És másnap zsufolva volt a boltja.

— Nem győzött elég órát eladni.

— Most, hogy megcsappant az érdeklődés, megismételte...

— Még Szappanos bácsi is megdicséri.

— Ma már csak így lehet jó üzletet csinálni.

— Szervusz.

— Hova, hova?

— Az antikvárushoz, közijogot venni.

— Én meg jegyért a holnapi ülésre.

Rosta.

EGYETÉRTÉS!

November hó 1-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon" című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Fogzásban levő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsio, mert elősegíti az étvágyat, erőt s egészséget ad s a fogak erősen és fehéren bujnak ki.

A Scott-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelőlembe venni.

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel, előszeretettel veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket. miáltal a szülőknek, valamint a gyermekeknek nyugodalmas, háborítatlan éjszakákat biztosít.

Egy eredeti üveg ára 2 R. 50 fillér. Kapható a gyógyszertárakban.

Letartóztatott fakereskedő.

— A kétszáz ezer koronás váltó. —

Budapest, november 6.

A mai napon a rendőrség letartóztatta Steinherz Bernát fővárosi ismert fakereskedőt, akit Boschán Jakab, az izraelita szentegylet volt elnöke jelentett föl október 2-án.

Steinherz Bernátnak a fővárosban jó hírű fakereskedése volt, amelyet kilencz évvel ezelőtt alapított, miután előzőleg huszonhárom évet töltött báró Popper Lipót vállalatánál. Üzletét tízenyolcz ezer korona tőkével kezdte meg és főként Bukovinával és Romániával dolgozott.

Az üzlet azonban az utolsó években rosszul ment és Steinherz, aki milliomos hírében állt, fizetési zavarokkal küzdött. Ez év szept. 23-án Steinherz arra kérte Boschánt, hogy zsrárljon neki egy kétszáz ezer koronás váltót, amely csupán letétül fog szolgálni Krammer J. bankár cégénél.

Steinherz Bernát azonban visszaélt a bizalommal, mert nem letétbe helyezte a váltót, hanem értékesítette a Váci-körut 25. szám alatt lévő Központi kereskedelmi és iparbanknál. Másnap Steinherz fizetése képtelenséget jelentett és moratoriumot kért. Ennek dacára azonban a bank már szept. hó 24-én fedezetet követelt Boschántól, aki ennek a felszólításnak nem tudott eleget tenni, amire a bank azonnal fenyegette, hogy csödbe kergeti. Bosán október 2-án följelentette rokonát, Steinherzet, akit a rendőrségen ki is hallgattak. Itt aztán meglepő dolgok derültek ki. Steinherz bevallotta, hogy régóta fizetési zavarokkal küzdött és egy bécsi bankkal tárgyalt, hogy rendezze ügyeit. Szeptember 11-én már tudta és ismerte a bécsi intézetek tagadó válaszát, tisztában volt tehát azzal, hogy fizetéseit be kell szüntetnie. Mégis rábírta Boschánt, hogy pusztán letétre zsrárljon neki és saját céljaira használta föl a váltót.

Ezért ma délután a rendőrség letartóztatta Steinherzet. Estére azonban Boschán ügyvédje visszavonta a panaszt, mire Steinherz Naszady kapitány azonnal szabadlábra helyezte.

A fizetése képtelen üzlet ügyeit most a hitelezők vezetik tovább mint részvénytársaság és ezek elhatározták, hogy a fakereskedést négy és fél millió tőkével továbbra is részvénytársasági alapra fektetik. Ez az alapja annak a kiegyezésnek, amely Boschán és Steinherz közt ma létrejött és amely a följelentés visszavonására vezetett.

UJDONSÁGOK.

Regisztráció. Kaptár. Csütörtök, november 7. — Római káth. Engelbert p. — Proletárs: Izolda. — Görög-ország: október 25. Marczán. — Zsidó: Kislér I. R. Ch. — A nap két reggel 6 óra 59 perczkor, nyugszik délután 4 óra 54 perczkor. — A hold két reggel 8 óra 22 perczkor, nyugszik délután 5 óra 52 perczkor.

A miniszterelnök fogad a pénzügyminiszteri ünnepi délután 4 órakor. — Az igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor. — A honvédelmi miniszter fogad délután 10 órakor. — A pénzügyi államtitkár fogad 12 óráig. — A Romény-Rudvikó vonásnégyes első estje a Róvában. — A képviselőház igazságügyi bizottságának ülése délután 6 órakor. — A Magyar Epitómikusok Szövetségének feloszlás ülése este 7 órakor. — Ferenccz-terv 6. sz. a. — A fővárosi jogügyi bizottságának ülése délután 10 óráig. — A Magyar Gazdaszövetség választmányának ülése délután 10 óráig. — Galambóvári-vezény a Muzsá-csajtelepen. — A hatodik kerületi bizottsági tagok társasága soraja 8 órakor. — A Magyar Akadémia közgyűlése november 11-én. — Márk Lajos gyűjtőmunka kiállításának megnyitása az Urania Képtárban. — Tolnay Akos gyűjtőmunka kiállítása az Urania Képtárban. — Tolnay Akos gyűjtőmunka kiállítása az Urania Képtárban. — Charles Palmio gyűjtőmunka kiállítása a Könyves Kálmán nyilvános szalonjában. — A Magyar Akadémia közgyűlése november 11-én. — A Magyar Akadémia közgyűlése november 11-én. — A Magyar Akadémia közgyűlése november 11-én.

Művelődési központok. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9-2-ig. — A Szepényvárosi múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 9-5-ig. — A Nemzeti Múzeum szára. — A Fővárosi Múzeum nyitva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Múzeum nyitva. — A Földtani Intézet múzeuma nyitva 10-1-ig. — A Könyvtári Múzeum szára. — Az Aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeuma nyitva 9-1-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 8-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és taneszköztár nyitva 3-6-ig.

A hontalan hamvak.

* * *

Hontalan hamvak érkeztek Budapestre és kértek a köztemetőbe bebocsátást. Egy nem régen elhunyt uriemberről van szó, akinek a megsemmisítés legjobb módja jutott osztályrészül, mely ma a hialandó test elenyésztesére adatott. Gyönyörű, erős lánggal égő ítz emésztette meg Gothában, a híres krematóriumban, nem maradt belőle semmi más, csak egy maréknyi hamu. Ennek a hamunak kért otthont a fővárosi köztemetőben a halott özvegye s a temetőket gondozó bizottságban meg is volt a hajlandóság arra, hogy a szükséges engedélyt megadja, ám ekkor fölállt a bizottságban egy sötétlő reverenda s a vallás nevében tiltakozott az ellen, hogy a hontalan hamvak hazát leljenek, mert a rítus szerint megengedhetetlen, hogy a temetőben csöndes enyészetnek kitett emberi holttesten kívül más hamvakat is elhelyezzenek.

A vallás... Mi köze ehhez a vallásnak? A vallásnak hivatala az, hogy megmutassa az Istent azoknak, akik benne hinni hajlandók és hogy miután egy egész életen keresztül végig kísérte az embert s kielégítette minden hitbeli szükségletét, az enyészet kapuja előtt még egy utolsó áldásban részesítse az elhunytat, kérvén számára az Urtól örök nyugodalmat. De mit törődik azzal a vallás, hogy az enyészet kapuja a sir nyitott szája-e, vagy a halotthamvasztó kemence ajtaja? A rituálissal összefér a sir mélyében lejátszó bomlási processzus a maga esztétikátlan borzalmaival, de nem fér össze a tiszta, föllobogó láng, mely a maga hevével pillanatok alatt vállalja be a teremtés urán az írás ígértét, azt, hogy por és hamu leszünk?

Érthetetlen logikátlanság ez, de tény, hogy a rítus, a dogmatikus vallás a két elmulás közül az első, a borzalmasabbat, az esztétikátlanabbat választja. Miért? Mert ezer évvel ezelőtt is úgy volt s mert a biblia az Arkangyal trombitájára az utolsó napon megnyitól sírokról, nem pedig hamvedrekről beszél. De ha ebben a trombitaszóban meg lesz az a hatalom, hogy a földben elporladt emberi test atomjait új, szemmel látható eleven formába gyűjtse, miért ne lenne benne meg az a hatalom is, hogy a halottat a légtelen, a földben s maroknyi hamuban szerteszét szórt atomokból is föltámassza?

Merev, lélektelen formalizmus ez, mely nem állhatja meg helyét az egészséges követelő élet áramlása előtt. A megkövesült dogmákat mindig legyőzi az eleven czélszerűség.

A köztemetői bizottságban ma már legyőzte. A bizottság megadta a hamvak elhelyezéséhez szükséges engedélyt. **Ben.**

— Andrassy Gyula felgyógyult. Oszinte örömmel regisztráljuk a hírt, hogy gróf Andrassy Gyula belügyminiszter gyöngékedéséből teljesen felgyógyult. Az egész politikai világ örvendetesen vette tudomásul azt, annál is inkább, mert a mostani politikai mozgalmakban az ő jelenléte és kombattans volta nélkülözhetlen. A belügyminiszter annyira leküzdötte már betegségét, hogy ma lakását is elhagyhatta.

— Kossuth Lajos Tivadar Budapest. Kossuth Lajos Tivadar ma délelőtt tíz órakor Budapestre érkezett Kossuth Ferencz miniszter látogatására.

— Justh Gyula betegsége. Justh Gyula képviselőházi elnök állapotában javulás állott be, minthogy a láza már megszűnt. A lokális torokból azonban még nem múlt el egészen s így a beteg kénytelen lesz még néhány napig a szobájában maradni.

— A megüladt prior. Dumbinszky János Beniamint, a temesvári irgalmas-rend hetvenyolcz éves priorját ma reggelre temesvári lakásán megüladva találták. A prior lakásán a petróleumlámpa felrobbant, mitől a butor-tűzet fegott és a fiistben az agastyán megüladt. Annyi ereje volt még, hogy a szomszéd szobába menekülhetett, de ott összerogyott: úgy találták meg a szőnyegen halva. A szerencsétlenül járt prior előkelő trencsényi család sarja és negyven év óta volt az irgalmas-rend tagja. A budai

provincziálist távirati uton értesítették az esetről, akit Temesvárra várnak, hogy a temetés iránt intézkedjék.

— Jubileum. Két derék munkatársát ünnepelte ma a postautalványok központi lezároló hivatala. Sziklay György és Kudlik Ferencz posta- és távirat-főtiszt voltak az ünnepeltek, akiket 40 évi buzgó szolgálatuk alkalmából öszinte ünneplésben részesítettek a kartársak.

— Nagy hajókatasztrófa. A Blücher német iskola-hadihajón ma délelőtt negyedtizenegy órakor Mürowick közelében robbanás történt. Hirtelen hatalmas lángoszlop csapott ki a hajó gépházából és robbanás reszkettette meg a levegőt. A kazán és a hajó középső része szempillantás alatt romhalmazz lett, sűrű füstfelhő borította be a Blüchert, a fedélzeten és a fedélközön a matrózok rémségesen kiáltottak segítségért. Mikor a füst valamennyire eloszlott, sok mentő-naszád sietett az iskola-hajóhoz, amelynek legénysége majdnem kivétel nélkül megsebesült. Néhány tengerésznek fejt szakitotta el a robbanás, több sebesült hevert a fedélzeten karok, lábak nélkül s egynémelyiküknek mellét tépte föl az explózió. Összesen hat ember halt meg, a sebesültek számát még nem lehet megállapítani, mert a romokat még nem takarították el. A tiszték közül senkisé megsebesült meg. Az explózió idején hetven főnyi legénység volt a hajón. A tengerészeti minisztériumhoz érkezett jelentés szerint a halottak száma hat, de a sebesültek száma még nincs megállapítva. Más verzió tizenöt halottról és harmincz sebesültről számol be, a robbanás oka még nincs földelítve. A kazán kiségitő, ócska volt.

— Báró Podmaniczky Frigyes emlékezete. A nemrég elhunyt báró Podmaniczky Frigyes felett, aki tagja volt a Magyar Tudományos Akadémiának, a legközelebbi akadémiái ülésen Berczik Árpád emlékbeszédet fog mondani. Az ugyancsak nemrég elhunyt francia költő: Sully Prudhomme felett, aki kiutag volt, Ferenczy Zoltán tart emlékbeszédet.

— Botrány egy gimnáziumban. Bugyi Gyula, a rozsnói katolikus főgimnázium próbaéves tanára az intézet VIII. osztályu tanulóit óraelőtti zangolásért erőshangu dorgáló szavakkal utasította rendre. A tanulókat a tanár szavai annyira felingerelték, hogy első felhevülésükben elégtételt kérő levelet intéztek Bugyi tanárhoz, amelyben sértéseinek visszavonására hívják fel. A tanulók később készen nyilatkoztak ugyan már a bocsánatkérésre is, a tanártestület azonban az osztály legjobb előmenetelű és példás magaviseletű tanulóit közül négyet kizárt az iskolából, mert a levél értelmi szerzőségét nekik imputálták; a többi 25 tanuló a tandíjmentesség megvonása és egyéb szigorú fenytékek által büntették. A városban nagy izgalmat kelt a szokatlan ügyben hozott szigorú ítélet.

— A Nasiper. Rómában a Nasiper mai tárgyalását délután két órakor nyitották meg. Elnök folytatta Nasiper kihallgatását az utiköltségek dolgában és az ügyben Lombardo titkárt is kihallgatta. Az alapos kihallgatás körülbelül 6 óráig tartott. Nasiper kijelentéseit azzal fejezte be, hogy nem akar alkalmat adni azon feltevésre, hogy ezek az utiköltségek valami igen nagyok voltak. A tárgyalás vásárlására vonatkozó kihallgatás esti hét óráig tartott, mikor a tárgyalást befejezték.

— Párbajellenes kongresszus Budapest. Az Országos Párbajellenes Szövetség még a nyáron tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a jövő esztendő május hónapjában Budapestben nemzetközi jelleggel párbajellenes kongresszust rendez. A kongresszus czéja, hogy megvitasson olyan kérdéseket, melyek a párbaj ellen irányuló társadalmi eszközökre és törvényhozási intézkedésekre vonatkoznak. A szövetség most felhívást intézett az ország párbajellenes ligáihoz, amelyben a kongresszusi mozgalomhoz való csatlakozásukat kéri.

— Álhírek egy tábornok leányáról. Párisi lapokban megjelent és németországi lapok által is átvett hírek szerint a Kronprinzessin Cecilia Lloydgözösön Bazaine volt tábornagy leányát megrohanták és bántalmazták és hogy a hajó Santanderben kötött ki. A Norddeutscher Lloyd értesítése szerint a nevezett Lloyd-postahajó kizárólag New-Yorkkal közlekedik, tehát egyáltalában nem köthetett ki Santanderben. Az egész esetről különben a Norddeutscher Lloydnak nincs tudomása.

— **Az állami tisztviselők és az 1908-iki költségvetés.** Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének tegnap tartott választmányi ülésén, amelyről már részletesen megemlékeztünk, a határozathozatal megelőző hosszú vitában résztvevő gróf Batthyány Tivadar, az egyesület elnöke is és nagyobb beszédben fejtette ki állásfoglalását a tisztviselő-kérdésben. Tagadhatatlanul nagy elismeréssel — mondotta — vehetjük tudomásul azt, hogy Günther Antal igazságügyminiszter a státuszrendezést hárommillió többlettel oly fényesen viszi keresztül a jövő évi költségvetésben. A választmányi ülés során a kormány ellen elhangzott támadásokkal szemben gróf Batthyány Tivadar elnök hangoztatta, hogy amíg az előző kormányok negyven éven át alig tettek érdemleges intézkedést a tisztviselők javára, addig ez a kormány másfél éves fennállása alatt folyton segíti a tisztviselői kart. Joggal remélhetik, hogy a még ki nem elégített méltányos igények a legrövidebb időn belül a lehetőség szerint ki fognak elégíteni.

— **Gyilkosság.** Véres gyilkosság áldozata fekszik a szoboszlói rendőrség halottas kamrájában. Egy szerencsétlen fiatal legényt öltek meg boszúból. Szoboszlóról Debreczen felé jövő reggeli személyvonaton történt a borzasztó gyilkosság. Gyulai András szoboszlói fiatal legény nem a legjobb barátságban élt már régen Baranyi Sámuellel. A kölcsönös haragnak az volt az oka, hogy Gyulai egy szóváltásból kifolyólag még a múlt évben leverte Baranyinak a bátyját. Ezóta Baranyi folyton fente a fogát Gyulaira. Tegnapelőtt az alkalom, hogy boszuját kitöltse. Reggel az állomáson időzött és látta, hogy Gyulai a Debreczen felé jövő vonat egy harmadik osztályú kocsiában ül. Már indult a vonat, amikor boszujára gondolva, ő is jegyet váltott Debreczen felé s amint elindult a vonat, felugrott rá és bement abba a kocsiába, ahol Gyulai ült. Eleinte dühösen nézegették egymást az ellenfelek, de aztán Baranyi elkezdte a civódást s ennek hevében ráütött Gyulaira. Gyulai visszaütötte, mire Baranyi zsebéből előrántotta a kését és Gyulai felé döfött, még pedig oly szerencsétlenül találta nyakszirten, hogy gégejét s az üterét is átvágta. Gyulai azonnal meghalt. A kalauz vette észre először a gyilkosságot és azonnal megállította a vonatot. Mivel az állomáshoz még nagyon közel jártak, egy embert visszaküldött a csendőrökért. A csendőrök azonnal letartóztatták Baranyit, aki azt vallotta, hogy rendkívül izgatott állapotban kést vett elő és Gyulai felé szart, de csak ijesztesítő tette és nem gondolt arra, hogy halálosan találhatja.

— **Házasságok.** Vargha Géza gör. kath. végzett papnövendék e hó 5-én, kedden délelőtt vezette oltárhoz Melle Emil helybeli gör. kath. apátplébános szép és kedves leányát, Bertát a szegényház-téri gör. kath. templomban. Az előkelő nász-nép fényes lakomán vett részt, mely után a fiatal pár nászútra utazott.

Hajós Alfréd műépítész eljegyezte Blockner Vilma, Blockner Izidor és neje, szül. Eisler Regina leányát Budapesten.

Jókai Lajos telekkönyvi tisztviselő, id. Jókai Lajos és neje szül. Antal Justina fia, e hó 5-én vezette oltárhoz Vukotics Irmat, özv. Vukotics Boldizsárné szül. Prém Lina leányát, Komáromban.

Magyar-Ungár Vilmos műépítész, a Vidor Jenő és Ungár Vilmos műépítészek irodájának társtársa, eljegyezte Weitz Enfeld Emmát, Weitzenfeld kir. ker. tanácsos, nagykereskedő leányát.

— **Összeütközött vicináltsok.** A szentendrei helyi érdekű vasutnak a Filatori-gátnál lévő állomásán ma délelőtt nagy baleset történt. Az állomáson veszteglő személyvonatnak hátulról nekiszaladt egy tehervonat, amely a péterhegyi téglagyár felől jött. Az összeütközés következtében a személyvonat két kocsija megrongálódott s a tehervonat lokomotívja is erősen megsérült. Az utasok nagyon megrémültek, de szerencsére komolyabb baja senkinek sem történt, csak két utas, Bodis Paula magánzónó és Horitz Lajos mérnök sebesült meg könnyebben. A vizsgálat kiderítette, hogy a baj oka az volt, hogy a tehervonat a keltetnél nagyobb sebességgel futott be az állomásra, úgy, hogy nem lehetett idejében megállítani.

— **Conan Doyle a szultánál.** Conan Doyle, a világhírű angol detektív-regények írója, aki most fiatal feleségével hosszabb nászútutazáson van, a napokban Konstantinápolyt látogatta meg, ahol őt a szultán magánkihallgatáson fogadta. A szultán hízelgő szavakkal halmozta el az író s kijelentette, hogy Sherlock Holmes kalandjai, amelyeket ő fordításban olvasott, sok kellemes órát szereztek

— **A Társadalomtudományi Társaság és a nagybirtok kérdése.** E hó 16-án nagy és fontos tudományos kérdés tisztázásához nyul a Társadalomtudományi Társaság, mely nemcsak Magyarország, de a külföldi érdeklődésére is számíthat. Felolvasó- és vitaciklust rendez oly célból, hogy a nagybirtok szociális hatásait Magyarországon megvizsgálja. A feldolgozandó részletkérdések elseje, melyek mind egyikére a társaság külön előadót kért fel. A nagybirtok történelmi fejlődése. Előadó: Agoston Péter, aki előadását e hó 16-án tartja.

— **Hivatalból megindított válópör.** Nagyváradról egy szerencsétlen ember keserves kinszenvedésének híre érkezik. Huszár János a derék gentleman neve, akinek az a válogatott szerencse jutott osztályrészül, hogy két törvényes felesége is volt s az a veszély fenyegeti, hogy egy sem lesz neki. Mert nem a felesége, hanem a törvényszék hivatalból indítja majd meg a házasság válópörét. A nevezetes és párját ritkító eset így történt. Huszár János Derékegyháza lakott. Felesége ember volt, de ez csakhamar beléseretett Handák Verona nevű leányba, aki Gyapjun lakott. Huszár azt hitte, bölcsen cselekszik, pedig bolondul cselekedett, ha eltitkolja házasságát. Megkérte a leány kezét annak rendje-módja szerint, de egyszerűen megindította a válópört a felesége ellen. Huszár nem akart várni, amíg törvényesen elválasztják, hanem Bikács községben, ahol letelepedett, Kántor Endre állami anyakönyvvezető előtt házasságra lépett szíve választottjával. Már egy évig élt együtt második feleségével, amikor a nagyváradai törvényszék csakugyan törvényesen elválasztotta első feleségétől. De csak most derült ki, hogy előbb lépett másodsorú házasságra, mintsem szabad lett volna. Ezért tizennegy napi fogházra ítélték. A bajnak ez kisebbik része volt. Mert Huszár Jánosnak addig, míg első feleségével törvényesen egybe volt kapcsolva, nem lett volna szabad másodsorú megnősülni. Második házassága jogilag érvénytelen. Most az ügyészség még nem tudta, hogy a szerencsétlen Huszár Jánossal mit csináljon. Valaki el van választva az első feleségétől (mert a Kuria időközben kimondta a választ), megesküdött a második feleségével, de jogilag mégsem az övé sem az első asszony, sem a második asszony. Az ügyészség ebben a nehéz kérdésben nem akart egymaga intézkedni. Ezért tanácsot kért az igazságügyminisztertől. Az igazságügyminiszternek az volt a felfogása, hogy hívja fel az ügyészség a házasságokat és szólítsák fel arra, hogy esküdjenek meg megegyszer. Huszár János erre jelentkezett Kalmár Endre anyakönyvvezetőnél, hogy második feleségével újra megesküdjék. Az anyakönyvvezető azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy akiket ő már egyszer megesküdtetett, azt másodsorú meg nem esküdtetheti. Ugyanazt a házasságot kétszer megkötni nem lehet. Huszár János tehát hiába fogja mondani, hogy három év óta boldog házasságban él a második feleségével, az ügyészség megindítja ellenük a válópört.

— **Intés a háziuraknak.** Altalános a panasz, hogy a háziurak nem fordítanak kellő gondot a gyalogjárók tisztántartására. Reggel söpörtetnek, de a napközben összegyűlt gyümölcs- és papírhulladék és másféle szemét eltakarításáról senki sem gondoskodik, sőt némely helyen az üzlethelyiségekből napközben kispert szemét is ott hever a gyalogjárón. A főkapitány most föl hívja a háztulajdonosokat, hogy a házuk előtt lévő gyalogjáró tisztítására nagyobb gondot fordítsanak. A gyalogjárót kapunyitás előtt egy órával kell lesöpörni, de a háziurak vagy helyettesének napközben is gondoskodnia kell róla, hogy a gyalogjáró tiszta legyen, ennélfogva a napközben lerakódott szeméttel vagy hulladékkal is el kell takarítani, annyiszor, ahányszor szükségesnek mutatkozik. A seprésnél pedig ügyelni kell arra, hogy port ne kavarjon föl.

— **Lövöldöző földbirtokos.** Ujhartyán pestmegyei községben két szomszéd földbirtokos, Keindl Péter és Kaltnecker Pál nagy ellenségeskedésben élt egymással. Ahol csak lehetett, ártottak egymásnak s az egész falu kacagta azokat az apró csínyeket, amivel egymást bosszantották. Tavaly október 7-én a két haragos véletlenül összetűztek

az országuton. Mind a kettőn kocsin ültek s hogy egymást megelőzzék, örült ügetőverseny keletkezett közöttük. Kaltnecker lovai voltak jobbak s így a versenyben ő lett a győztes. Keindl e miatt borzasztóan megharagudott. Este egy vadászfegyvert vett magához s amikor a szomszéd Kaltnecker szobája elsötétedett, belélt az ablakán. Kaltnecker ágyban feküdt már s a golyó czombját furta keresztül. A lövöldöző földbirtokost letartóztatták, de később szabadlábra helyezték. A pestvidéki esküdtbíróóság ma tárgyalja a szándékos emberölés büntetésének kiszélesítését vádolt Keindl ügyét. A vádlottat dr. Kisfalvi A. Rezső védi.

— **Lőporrobbanás Visegrádon.** Visegrádon tegnap délután a téglagyárban lőporrobbanás történt. A robbanásnak több áldozata van. Egy súlyos sérültet a budai Margit-kórházba szállítottak.

— **Szónok a karzatán.** A tavasszal, a nemzetiségek obstrukciója idején történt, hogy Mészáros Imre Lipót-köruti kereskedő, akit nagyon felizgattak az okvetetlenkedő beszédek, lekiáltott a karzatról s hazaárulóknak nevezte a nemzetiségi képviselőket. Most, hogy nem a nemzetiségek, hanem a horvátok obstruálnak, ma délelőtt Mészáros ismét megjelent a Ház karzatán s mikor a nagy változást konstataálta, annyira megharagudott, hogy a következő szónoklatot tartotta:

— Meddig türetek még ezeknek a hazaáruló gazembereknek a garázdálkodását. Nem látjátok, hogy ezek nem a horvát nemzet megbízottai, hanem a kamarilla kiküldöttei: Be kell olvasztani Horvátországot, el kell törölni a föld színéről.

A terembisztosoknak és a rendőröknek csak nagy nehezen sikerült a felbuzdult embert elhallgaltatni, akit azután Laczkovich főterembisztos és Gersich felügyelő Rakovszky István alelnök elé kísérték. Utközben kijelentette, hogy már kiegyezési beszédére is elkészült, ezt azonban aligha lesz alkalma elmondani, mert Rakovszky kitiltotta a képviselőházból.

A rendőrségen arra a kérdésre, hogy miért zavarta meg a Ház tanácskozását, Mészáros őszintén megmondta a maga véleményét.

— Mélyen felháborított engem, így szólt, a horvát képviselők viselkedése s különösen az, hogy a magyar képviselőházban horvát nyelven beszélnek. Mivel egy képviselőnek sem volt eddig bátorsága, hogy energikusan felszólaljon ez ellen, felszólaltam tehát én, mert nekem az a véleményem, hogy a horvát képviselőket ki kell dobni a Házból.

Nagy tüzzel mondotta ezeket a szavakat, de bizony a rendőrségen nem méltányolhatták a hazafias felkesedést s Mészáros Károlyt elítélték ötven korona pénzbírságra. A politikus órásmeseter tudomásul vette az ítéletet s bár ötven korona nagy pénz a mai viszonyok közt, mégis megfizeti, mert vigasztalja az a tudat, hogy a hazáért szenved.

— **Panasz a csavargózók ellen.** Láncoz Gyula egyetemi magántanár beadványt intézett a főváros-hoz és ebben a beadványban előadja, hogy a csavargózókön milyen tarthatatlan állapotok vannak. A jegyeket a beszálláskor eltépik, de ügyelni kell arra, hogy az utasnak a jegyből valami a kezében maradjon. A főváros a zaklató eljárás folytán gyakran ki van téve a külföldiek kritikájának és azok gúnyos megjegyzéseinek. Panaszodik a helyekülönítés miatt, mert rövidjárata hajózásnál a külföldön sehol ezt nem találja, ami különben ellenkezik minden demokratikus érzellemmel. Mert ha a közönség tud a villamos- és társas-kocsikon félórán tartó utvonalon egymás mellett ülve utazni, akkor lehetetlen, hogy a tágas hajókon egy rövid átkelés időtartamára csak elkülönítve tudna utazni. Véleménye szerint csak a dohányzók részére kellene külön elkülönített helyet berendezni minden árkülönbözef nélkül. Szól a jegyellenőrzés mizériájáról. Kifogásolja a csavargózókat köztisztviselési, közegészségügyi és közbiztonsági szempontból. Láncoz ajánlja előterjesztését a főváros hatóságának, illetve a vasuti és hajózási főfelügyelőség figyelmébe. A főváros már egy ízben felírt a vasuti és hajózási főfelügyelőséghez a felsorolt bajok orvoslása végett, de akkor nem ért el eredményt. Most újlag felírt a főváros tanácsa és várja az intézkedéseket.

— **Megszökött nagyvállalkozó.** Sztanity Mátyás, Arad város egyik legnagyobb vállalkozója, akinek az egész országban vannak építései, egy hét előtt nyomtalanul eltűnt. Aradi lapok híradása szerint az utóbbi hetekben munkáit sem tudta fizetni. Ezek aztán panaszra mentek az előjárósághoz, ahol elrendelték a vizsgálatot. Városi építései is voltak a vállalkozónak és leginkább az ezeknél alkalmazott munkások követelték a magisztrátus beavatkozását. A tanács fölszólította a vállalkozót a fizetések teljesítésére, ez elől kellett aztán megszöknie. A munkások bérét abból a 40.000 kor.-ból fedezte a hatóság, amelyet a vállalkozó biztosítéka gyanánt kezeltek a gazdasági ügyosztályban. Temesvárról azt írják, hogy Sztanity tegnap Temesvártól tartózkodott.

— **Uri banda.** A Bristol-szálloda éttermében két nap óta különös zenekar szórakoztatja a közönséget. A zenekar tagjai jobbára a főváros jobb társaságából valók, akik pénzre váltják zenei tudásukat, szervezkedtek, betanultak több nótát és most érdekes konkurencziát csináltak a cigánybandáknak.

— **Szerelmi dráma.** A Csokonay-utca 10/a sz. alatt levő Nemzeti szállóban ma délután egy negyed négy óra tájban borzalmas szerelmi dráma játszódott le. Ifjabb Szeder János és Mahacsék Margit tegnap este érkeztek meg vidékről és a szállóban béreltek szobát. Az éjszakát csendben töltötték el és reggel későn keltek fel. Ahogy felbredtek, levélírásnak adták magukat. A férfi „Szeder Dezső kereskedősegéd, Gyár-utca 38. Budapest” czimvel, a leány „Mahacsék Viktória pénztárkezelő, Gödöllő” czimvel irt levelet. A levelek megírása után előbb két gramm szublimátot oldottak fel két pohár vízben; az egyik pohár mérget meg is itták, de a másikat otthagyták az asztalon. Aztán a férfi revolverrel szíven lötte az ágy szélén ülő leányt, úgy, hogy az szörnyet halt, majd maga ellen fordította a fegyvert és kétszer egymásután mellbelötte magát. A lövések zajára a szálló személyzete összefutott s betörte a zárt ajtót. A férfi még élt, de mire a mentők kiértek, már az is meghalt. Tettük okára bizonyan nem lehet következtetni, de úgy látszik, a szerelmi bánat bírta őket arra, hogy az élettől megváljanak. Holttestüket a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Előadások az állattanból.** A Természettudományi Társulat állattani szakosztálya november 8-ikán, pénteken, este 6 órakor a Társulat üléstermében (VIII., Eszterházy-utca 16. I. em.) ülést tart.

— **A medvetánczoltató sorsa.** Günterode németországi városban borzalmas sors ért utól egy medvetánczoltatót. A medvetánczoltató csapat, amely néhány napig ott tartózkodott, most két napja felkerekedett és utnak indult Heiligenstadt irányában. A csapat egyik része már kora délután megérkezett Heiligenstadtba, a másik rész azonban csak este 7 órakor indult el Günterodeból. A másik csapat vezetője, a körülbelül 28 esztendő Mitrovics Sztankó, egy fiatal bosnyák legény volt, akivel két nő és egy 14 éves fiú mentek. Mind a négyen egy-egy medvét vezettek lánczon. Ez a csapat a Westhausen felé vezető mezét utat választotta. Alig hagyták el azonban Günterodet, amikor Mitrovicsot megrohanta a medvéje, földre teperte és szétmarcangolta a szerencsétlen embert. A tehetetlen áldozaton a társai sem tudtak segíteni és ezért nagy sikoltozással visszafutottak Günterodeba, ahonnan azonnal kijöttek a csendőrök. A segítségül jöttek szeme elé borzalmas látvány tárult. A nekidiühödött fenevad időközben felfalta a szerencsétlen ember egész alsó testét, a jobb lábszárnak még a csontjait is, a test többi részéről pedig a húst leszakgatta, az arcát pedig teljesen szétmarcangolta. Amikor a csendőrök odaértek, akkor a medve egész nyugodtan pihent áldozata mellett. Az egyik csendőr felemelte fegyverét, hogy a vérengző állatot lelője: ezt azonban a többi medvetánczoltató megakadályozta. Elmondották, hogy a medve 4-5 esztendő, rendkívül szelíd állat és csak az okozta ezt a váratlan kitörést, hogy

Mitrovics aznap az egész nap folyamán ütötte-verte. A szerencsétlenül járt áldozat roncsait hordágyra fektették és Günterodeba szállították. A vér- és hús-szagra a négy medve újból mozgolódni kezdett, vezetőik azonban megfékeztek őket.

— **A Nötszítviselők Országos Egyesületében** e hó 6-án két új tanfolyam kezdődik: a könyvviteli és két angol nyelvi, kezdők és haladók részére. Mindkét tanfolyamon mérsékelt tandíj mellett vehetnek részt a tagok.

— **Ujabb kémkedési ügy Franciaországban.** A francia hadsereget általában a közvéleményt újabb kémkedési ügy foglalkoztatja. Egy Berton nevű kapitányt tartóztattak le Párisban a kémkedés gyanuja miatt. Angis Felicia, a kapitány kedvese, menteni akarta az árulással gyanúsított tisztet és azt adta elő, hogy Berton egy Jeanne Neumann nevű berlini hölgygyel, aki Angissal is barátságban állott, állandóan levelezett, ez a levelezés azonban az ő tudomása szerint csupán zenei ügyekre vonatkozott. Ugyancsak Angis Felicia vallomása szerint Bertonnak egy ulmi katonatiszttal való érintkezése szintén ártatlan jellegű volt.

— **Halálozások.** Özv. Engelbach Károlyné szül. Ritter Malvin, a tavaly elhalálozott Engelbach Károly fővárosi államrendőrségi tanácsos özvegye, tegnap este meghalt Budapesten 73 éves korában. A megboldogult urnőben dr. Vasziljevics János fővárosi alpolgármester az anyósát gyászolja. A temetés holnap, november 7-én délután 3 órakor lesz, az I. ker., Gellért-központ 1. sz. gyászházából, a németvögyi temetőben. Az engesztelő szentmiséldozat november 9-én lesz a tabáni plébánia-templomban. Pethő Tivadar, a Magyar Szent Korona Országainak Vasutas Szövetsége alá tartozó mozdonyvezetők országos szövetségének elnöke e hó 6-án délután egy órakor 39 éves korában elhunyt. Temetése 8-án délután 2 és fél órakor lesz a Podmaniczky-utca 103. számú gyászházából.

— **Stüss Frigyes,** az osztrák-magyar banknak főtanácsosa és volt országgyűlési képviselő ma 74 éves korában meghalt Bécsben.

— **Pera Todorovic,** egyike a legkiválóbb szerb újságíróknak tüdőgyulladásban meghalt. Az elhunytat, aki Markoviccsal együtt a radikális-párt megalapítója volt, 1883-ban a zajecari lázongás miatt halálra ítélték. Milán király azonban megkegyelmezett neki. Azután a két utolsó Obrenoviccsal szolgálatába állott, s 1903. évi jelentékeny szerepe volt Szerbia belpolitikai életében.

— **Özv. Hutflesz Károlyné** szül. folimonovi Folly Luiza ma reggel 57 éves korában Budapesten meghalt.

— **Felolvasás.** A Magántisztviselek Otthonában (Royal szálló) e hó 9-én este 9 órakor Szász Zoltán felolvasást tart. A felolvasást társas-vacsora és tánc követi.

— **Gyorsvonat megállítása Mezőberény állomáson.** A Gyulafehérvárról Budapest Keleti pályaudvarra este 9 óra 35 perczkor érkező gyorsvonat Mezőberény állomáson, utasok le- és felszállása czéljából, folyó évi november hó 15-től kezdve, délután 5 óra 39 perczkor, egy percznél kevesebb időre rendszeren megállítatik.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ
páratlan
HASHAJTOSZER

x Bob hashajtó a legkellemebb. 10 fillér.

x **Chicago-színház.** E heti műsora oly magas színvonalon áll, hogy abból kitűnik a színház nagy tapasztalattal s körültekintéssel végzett vezetése. Soha ki nem merülő, izléssel összeállított műsorával könnyedén veszi fel a versenyt bármely más vállalattal. E heti remek műsorából megemlítést érdemel a „Paraszt becsület” című olasz dráma, mely épp oly általános érdeklődést kelt, mint az elmúlt egész héten át bemutatott „Kaméliás hölgy”.

x **Fodor-léle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 3 szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

x **Új találmány.** Farkas Miklós, az ismert fővárosi cipőgyáros, aki Amerikában, Angliában, valamint Franciaországban sok éven át szerzett tapasztalatait már eddig is szép sikerrel érvényesítette a magyar cipőipar terén. Most egy új fajta, rendkívül praktikus bokavédőt készít, amelyet az összes kulturállamokban szabadalmaztat.

x **Kitüntetés.** Az „Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság Kecskeméten”, melynek népszerűsége páratlan Magyarországon s igaz érdemei között fel-említjük azt, nemcsak a magyar közönséggel szeretette meg készítményeit, hanem a külfölddel is, mert hiszen barack-pálinkája, mely már is nemzetközi speciálitás lévén, cognacja és likőrei pedig a leg-híresebb francia produktumokkal is felveszik a versenyt, valóban ismét nagy kitüntetésben részesült. Ő Fensége Fülöp szász kóburg-gótai herceg ur a nevezett nagy szabású vállalatot „kamarai szállító”-i czimvel tüntette ki.

x **Kiss szerencsése Nagy!** Miért legnépszerűbb e 3 szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss-bankházban, akkor meg fogja tudni. A Kiss-bankház nagy előnyökkel nyújt a közönségnek, eddig annyi milliót fizetett ki készpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztálysorsjegye föléjárathelye. Huzás már november 21-én! Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencsekísérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és Társa bankházában, IV., Kossuth Lajos-utca 13. szám sorsjegyet, mert Kiss szerencsése Nagy!

x **Zászlók,** czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **M. Harmath Hedvig** visszatér a színpadra s aki csak egyszer megpróbálkozott vele, mindig visszatér a fehér kereszties alföldi sóborszeszhez.

x **A zsidó Leár király.** A Wertheimer-féle mulatóban újra felelevenítették Gordon Jakab ismert amerikai író legjobb és legmélyebb érzésű művét, a zsidó Leár királyt. A fővárosi közönség egy része ismeri már e modern drámát. Annál dicséretesebb, Gespass Helén, aki ma teljesen méltónak bizonyult híressé vált szerepének ábrázolására. A czim szerepet Reismann I. játszotta. Ugy beszélni, érzést kifejezni, igaz hatással ábrázolni a benső indulatot, mai nap kevés magyar színész képes, mint ez a kiváló művész. A második és a harmadik jelenet nagy sikerét az ő csodásan szép játéka döntötte el. A közönséget nagyon érdekelte a darab. Az ellentéteket pompásan sorakoztatja egymással szembe a szerző s a hatáson jelenetük sűrűn követik egymást. Streng Max roppant sok tapsot aratott, mellette Weinberg Salcia, Berényi Izsó emelkedtek ki modern játékuikkal. Kitiűnő színésznőnek bizonyult újra Klug Flóri, továbbá Szekowier K., Klug S. igen jó alakítás. Rajna (Rosenzweig) Sándor karmestert magasztalhatjuk. Reismann I. rendezése pompás, mozgalmas. Így kell éleltesleg tömegeket hozni a színpadra. A mulató meg lehet elégedve a mai est sikerével.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Falusi Madonna.

(Verő György háromfelvonásos daltéka. Színre került a Király Színházban.)

Az ugynevezett „szolid munka” nyert ma dicséretet a Király Színházban. Az okos, józan, kicsit rideg munka s a polgári szorgalom. Verő György, az író távollétében Verő György, a színpadi rutinier, a jószemű rendező és a kipróbált hatások szorgalmas gyűjtője muzsikáltatt magának tapsból komponált muzsikát, juttatván ebből primadonnájának, Fedák Sárának.

A szent naivitás jegyében zajlott le ez a mai este. A már tiszteletreméltó gárda becsületes naivitása lepte be a színpadot és hódította meg a nézőtér kissé magasabban fekvő részeit is. Dicséretes, hogy ezzel a naivitással jó izlés párosult, amely megakadályozta, hogy a színpadról csak egy bántó szó is hangozzék.

Kétségtelenül ügyes szemfényvesztéssel csinálódott darabbá ez a nem-darab. Annai minden hiányzott belőle, ami író munkájává avatta volna és annyi minden volt benne, ami ügyesen pótolta ezeket a kellekeket. Határozott és biztos iv helyett cselekménye töredezett, de oly ügyesen ragasztott volt, hogy a mesterkéltséget kevés szem vette észre. A kínálkozó helyzetek helyett kéz, máskor kipróbált helyzetek fölkinálása, már megzenésített ötletek helyettesítése, hatásos játékok újra eljátszása: mindezek gyakran szerepeltek a programmon, de ügyesen, iz-

WIKUS
CSOKOLÁDÉ-GYÁR
BUDAPEST
IV. DEÁK FERENC-UTCA 12

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOBOR

lélesen, simán. Még az alakoknak szükség szerint formált és szeszélyesen változó karaktere sem hatott bántóan, legföljebb némi megbocsátó mosolyt csalva az arcokra. S ez a megbocsátás kiterjedt az egész ügyes, tiszta, kissé számító munkára.

Szólt pedig a mese egy borzas parasztleányról, akinek aranytisztasága vala az erénye. Kőcsoz volt a vadóc és vig és rongyaiban érintetlen. Módos legény vetett rá szemet, de szeretőnek nem állt a kis vadóc. És eljött a falu grófia, aki megfogadta, hogy felesége emlékére Madonnát festet a kis falusi templomnak és modellt keresett ehhez a képhez. Meglátta a kis vadócot, alkalmasnak találta és kastélyába vitte.

Rövid idő alatt olyan finom úri dáma lett a parasztlányból, hogy csuda. Hajlékony minden mozdulata, selymes a bőre, lágy a szava. Selyemben, bársonyban jár és mire elkészült a kép, a gróf is, a festő is szerelmesek a lányba. De a lány csak a módos legényt szereti s mire az megjő a többi néppel, hogy birtokba vegyék a madonna-képet, boldogan omlik a karjába. Az intrika azonban egy falusi korcsmárosné képében megakadályozza ezt az előnyös házasságot és a leány, miután véglegénye a falu népe előtt czédának nevezi, világgá megy.

Fekete kendővel a fején tér vissza a faluba a leány. És a tiszta, ártatlan levegőben egyszerre másképp látnak az emberek. Jó és erényes lesz a népek szemében a vadóc, aki, mintán leánya lesz az öreg grófnak, feleségül megy ahhoz, akit szeret.

A romantika enyhe melege ma meglehetősen gyujtott a Király Színházban. Egy parádés szerep kedvéért az emberek együtt ugrottak a szerzővel, szereplőkkel, cselekménnyel, sokszor tántogó szakadékokon. Egy parádés szerep kedvéért, amely összetartotta a laza részeket és szilárd gerince volt egy széteső valaminek. Fedák Sári játszotta ezt a parádés szerepet nagy ambícióval, nagy készséggel és szerenés eszközökkel. A mozaik-szerep minden kockája számára volt ötlete. Volt groteszk, volt finom, volt szerelmes, volt erősen drámai és végül az egészet föloldotta lágy akkordokban, amelyek összecsengtek a közönség elismerő tapsaival. Amíg ma produkált, ha szó fér is az alakításhoz, derék, szerenés munka volt, amelyből nem hiányzott a művészi szárnyalás sem. Voltak játékaik, amelyeket nyílt színen honorált taps.

Más figyelemreméltó, gondolunk, alig akadt. Egy szereplő működése sem volt bántó és ez oly darabnál, melyben hálás, parádés szerep van, tökéletesen elég. Rendezés, kiállítás tetszett és jó összbonyomást keltett az előadás. A legtöbb megérdemelt taps Fedák Sárinak jutott, akit nyílt színen és felvonásvegeken zajosan ünnepelt a közönség. A függöny legördültevel Verő György is többször megjelenhetett a lámpák előtt. (U. D.)

(*) **Filharmonia.** Ma volt az első filharmoniai hangverseny ebben az évadban. A filharmoniai társaság az idén is tíz hangversenyre hirdet bérletet és azoknak teljes programját is közzétette már. Sok szépet és érdekeset tartalmaz ez a program, de minket még sem elégít ki, mert ugyanabban a hibában leldzik, amelyet a minap egyik kamarai zenetársaságunk műsorában kifogásoltunk, hogy t. i. a magyar zeneszerzők nagyon mostoha elbánásban részesülnek benne. A tíz hangverseny műsora összesen 43 számból áll és e közt csak hét magyar mű van. Liszt 3, Goldmark, Lavotta, Rékai és Antalffy-Zsiros pedig 1—1 szerzeménnyel szerepel a műsoron. Más magyar szerzőnek a neve nem fordul ott elő. Régebben a székesőváros ahhoz a feltételhez kötötte a filharmonikus társaság szubvenczióját, hogy a társaság tartozik minden hangversenyén legalább egy magyar művet előadni és ennek a kötelezettségnek a filharmonikusok pontosan meg is feleltek. Most — ugyilátszik — ez a kötelezettség már nem áll fenn a társaságra nézve, mert a tél folyamán négy olyan filharmoniai hangverseny lesz, a melyben egyetlen hazai szerző sem jut szóhoz. Csak-hogy nagyon szomorú dolog az, ha az ország első zenei testülete csupán anyagi előnyök fejében vállal olyan kötelezettséget, amelyet teljesítenie erkölcsi és hazafiúi kötelessége volna.

A mai hangverseny élén Beethoven II. szimfóniája állott. A zenekar kissé nyersen játszotta ezt a

klasszikus művet. Kivált a fuvóhangszereket és az üstdobot illeti e tekintetben szemrehányás. Ellenben Grieg közkedveltségű „Peer Gynt” suitejének előadásával a szó szoros értelmében remekelt a derék művész-gárda, Kerner István karnagygyal az élén. Az „Asc halála” című részben olyan leheletszerű pianissimókat hallotunk, hogy nincs az a zenekar a világon, amely emél szebbet tudna produkálni.

Érdekes száma volt a hangversenynek a kis Lengyel Ernő fellépése. Ez a csodagyermek már tavaly bámulatba ejtette hallgatóságát virtuóz zongorajátékával. Ma este Liszt Es-dur zongoraversenyét játszotta és ebben a nehéz műben olyan feletttechnikát, olyan erős ritmikai érzéket, annyi erőt és kitartást fejtett ki, hogy ha valaki nem nézett volna oda, nem hitte volna el, hogy 13 éves gyermek ül a zongoránál. A közönség ámulva hallgatta ezt a valószínű csodát és a darab végén olyan lelkesen tapsolt az igénytelen külsejű kis fiúnak, mint bármely felnőtt nagy művésznek. A kis művész pedig egy ideig gyermekes félszességgel hajlongott, de azután ismét leült a zongorához és mintha még semmit sem játszott volna az este, műsoron kívül, még egy hosszú és nehéz darabot adott elő. A kis Lengyel Ernő tehát ma este fényes sikert aratott. De ebben a sikerben része volt a fiatal művész mesterének, Szendy Árpád tanárnak is, akinek szakavatott vezetése alatt fejlődött ki ilyen bámulatos gyorsan a gyermek ritka tehetsége.

Az élvezetes hangversenyt Goldmark „Zrinyi” című szimfóniai költeménye fejezte be. A filharmoniai társaság félszázados jubileumára írta a szerző ezt a — talán egyetlen — magyaros jellegű művét. Most azután megváltoztatta a befejezést és a hosszabbra nyújtott eredeti részt indulószerű, lendületes záradékkal cserélte fel. Zrinyinek hősi karaktere ezáltal jobban domborodik ki, de azért ez a mű még sem tartozik a mester szerenés alkotásai közé. Nem magyar talajban gyökerezik az. Nem magyar szellem, nem magyar érzés hatja azt át.

a. k.

(*) **Lehár színházigazgató** Bécsben. A Theater an der Wien igazgatói kibérelték a Raimund-színházat. Az igazgatást a jövő nyártól fogva Lehár Ferenc veszi át. Lautenburg visszavonul a színpadtól és délvidékre utazik.

(*) **Sembery Fanny** Temesvárott. Krecsányi Ignác, a temesvári színház igazgatója vendégszerelésre meghívta Sembery Fanny jeles operatársnőt, akinek szép hangját és művészi énekelőadást a fővárosi közönség az operaházi, népszínházi és a budai nyári színházi fellépéseiből előnyösen ismeri. Sembery Fanny szombaton, e hó 9-ikén, Temesvárott a Trovatore-ben Azucena szerepét éneklé.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Harmadik nap. —

A novemberi alagi meeting holnapi 3-ik napjának főszáma az 5000 méter távolságu 2000 koronás Hadsereg-akadályverseny, melyben Whigt győzelmét várjuk Oglander és Csingilingi előtt.

Jelöltjeink a következők:

- I. Ballerina Kulesárné
- II. Wight-Oglander
- III. Markovits ist.—Vida ist.
- IV. Liphay ist.
- V. Na Also—Korhely
- VI. Markovits ist.—Layd's Maid.

Bécsi versenyek.

— Pótmeeting. Harmadik nap. —

A bécsi novemberi meeting holnapi 3-ik napjának főszáma a 2400 méter távolságu 5000 koronával dotált Novemberi handicap, melyben Koriphae győzelmét várjuk Kukuruz és Tacitus előtt.

Jelöltjeink a következők:

- I. Lanzendorf Rodostó
- II. Armada Bisamberg
- III. Joseph Eána
- IV. Reeves H. ist.—Kukuruz
- V. Pretzner lov.—Cockeram lov.
- VI. Originell Dillon lov.
- VII. Jánosvitéz—Foglaló.

**Ezen
34195
64260
74039
számu
sorsjegyek**

mivel 10 év óta nagy nyereséggel kihuzva nem lettek, nagy eséllyel birnak, hogy

**a mostani
sorsjátékban
Lukács Vilmos**

**bankházában
főnyereséggel
fognak kisorsoltatni.**

az I. oszt. húzása: november 21 és 23.

A sorsjegyek árai:

$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$
1.50	3.—	6.—	12.—

Fenti számok kizárólag csakis

Lukács Vilmos
bankházában

Budapest, V., Fürdő-utca 10
kaphatók.

Postabefizetési lapok az összegek bérmentes befizetésére inakven

FŐVÁROS.

Háborúság egy halott körül.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 6.

Megengedhető-e egy külföldön elégetett halott hamvainak az itteni temetőben való elhelyezése? Ezen vitakozott ma egy bizottság nagy komolyan. Hogy ez a téma a huszadik században tárgyat képezheti egy komoly vitakozásnak, legalább is kómiikus. Lehetetlen, hogy amikor a természettudományok diadalmas rohammal vették be az emberiség elme-váráit, hogy akkor akadjon néhány ember, ha mindjárt katolikus pap is, akik esőkönyösen meghuzódva egy elavult dogma fellegvárába, komoly képpel harcolnak egy olyan kérés ellen, melyet sajnálatos, hogy még egyáltalában kérni kell.

Az érdekes vitáról tudósítónk ezeket jelenti: A nemrég elhunyt Ebner Ede holttestét a családja a góthai krematoriumban elégette. A hamvakat Budapestre hozták és az elhunyt özvegye azt a kérelmet intézte a főváros tanácsához, hogy a hamvakat tartalmazó urnát a családi sírbolt külső részén helyeztethesse el. A főváros köztemetőkre felügyelő bizottsága ma délben foglalkozott ezzel a kérdéssel, amely nagy vitakozásra adott alkalmat.

A közegészségügyi igazosztály ugyanis azt a javaslatot tette, hogy engedjenek a kérelemnek és bizonyos díj lefizetése mellett állíthassák föl az urnát a sírbolt külső parkányán. Ez ellen Kanter Károly apát-plébános a katolikus vallás szempontjából állást foglalt, amennyiben a ritus szerint egyáltalában meg nem engedhető, hogy csöndes enyészetnek kitett emberi holttesten kívül, hamvakat is elhelyezzenek.

Dr. Magyarevits Mladen tisztii főorvos az engedély megadása mellett foglalt állást. Hivatkozott a külföld szokásaira, ezek szerint az elégett hamvakat lehet a családi sírboltban elhelyezni. Egyébként a pápaság hazájában, Olaszországban is vannak krematoriumok és ott sincs semmi akadálya annak, hogy az urnák a családi sírboltban elhelyeztessenek. A különbség csak az, hogy ott az elégetés előtt egyházi szertartást végeznek.

Hosszu és élénk vita után a bizottság mellőzte a kérelemnek olyan módon való teljesítését, hogy az urnát a sírbolt külső részén helyezze el, hanem azt javasolja a tanácsnak, hogy — mivel a temetői szabályzat értelmében minden emberi holttest-maradványnak a föld alá kell helyezettetnie, — az engedélyt csak arra adják meg, hogy az urnát a sírbolt belsejében temessék el.

(Uj átszálló forgalom. A Városi Villamos Vasút és a Közúti Vaspályatársaság között új átszálló-forgalom jött létre. Átszállás lesz a Városi Villamos Vasút Baross-utcai vonaláról a Közúti Vaspályatársaság Köztemetői-úti, Rottenbiller-utcai, Damjanich-utcai vonalára és vissza. Az átszállás helye a Köztemető-ut és Baross-utca torkolata lesz. Átszállás lesz még a Városi Villamos Vasút Baross-utcai vonaláról a Közúti Vasút Kőbányai-úti vonalára és viszont. Az átszállási vonal lesz: a Városi Villamos Vasút az Eskü-tértől a Baross-utca és Köztemető-ut torkolatáig, a Közúti vonalán: a Köztemető-ut és Kőbányai-ut torkolatától a Kőbányai- és Belsőjászberényi-uton folytatólag a Közúti Vaspályá kőbányai vonalának végállomásáig. Az átszálló jegyek ára 20 fillér lesz. A két társaság kéri a hatóság hozzájárulását.

(Drágul a halál. Amikor minden drágul, miért éppen a halálnak maradjon meg a régi ára? Így okoskodhatott az a kis embercsoport, mely a köztemetőkre felügyelő bizottság néven a halottak lakóhelyeit tartja permanenciában. Ez a bizottság ma Viola tanácsos előklete alatt azt a javaslatot tette, hogy különösen az új temető és a Farkas-rét temetője sírhelyeinek és az öntözésnek, valamint a tisztogatásnak a díjait némileg emeljék föl. A bizottság különösen azt javasolja, hogy csak a jobb módúak részéről igényelt sírboltok és dísz-sírhelyek árát tegyék nagyobbra, míg a többi sírok ára maradjon a régi. Lám, ez méltányosság.

TÖRVÉNYSZÉK.

Hlinka András bünpöre.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 6.

A Kuria első büntetőtanácsa ma foglalkozott azzal a sokat tárgyalt ízgatási pörrel, mely a tulajdonképpeni előidézője a minap lezajlott csernovai véres zendülésnek. A pör vádlottja Hlinka András, a hírhedt pánszláv abitátor, aki rózsahegy plébános korában a legféltettebb módon ízgatott a magyarság és a magyar állam egysége ellen. Mikor aztán komiszkodásait lehetetlen volt tovább tűrni, az ügyészség lefűlelte s czinkosaival együtt a rózsahegyi törvényszék elé állította, mely mindannyiukra kimerítte — hosszabb-rövidebb ideig tartamu fogházakban — a méltó honoráriumot. A jutalmazásban a pozsonyi királyi tábla sem volt fukarabb, teljesen jóváhagyván a törvényszék ítélezését. Az ízgatók erre a legfelsőbb bírósághoz folyamodtak, mely semmiségi panaszukat a mai napon tárgyalta Bernáth Géza másodelnök vezetésével.

A pörnek előzményei a legutolsó képviselőválasztás idejébe nyulnak vissza. Hlinka András, midőn a talajt kellően kikészítettnek vélte arra, hogy igaztásaiban hűséges fegyvertársa, dr. Srobár Lőrincz rózsahegyi orvos a megtévesztett tót népnél mandátumot nyerjen, fellépette e barátját Rózsahegy tót nemzetiségi programmal. Idegenből érkezett pénz segélyével a legféltettebb agitációt fejtették ki ketten a tótság között, községről községre jártak, mindenütt a tót nemzet feltámadását hirdették, mely elől a magyar csak bitorolja a hatalmat. Törekvésük az volt, hogy a nép lelkiületében gyűlöletet keltsenek a magyarság iránt, úgy tüntetve fel a tótajku lakosság helyzetét, hogy minden rossznak kiforrása és okozója a magyar. S ha a választáskor kisebbségben maradtak is, azt minden bizonynyal elérték, hogy az egyetértés, az összetartás erősen megrendült. A rózsahegy törvényszék tavaly, november végén tárgyalta napokon át a bünpört s az összes vádlottakat büntőnek mondotta ki a nemzetiség elleni ízgatás vétségében. A bíróság a fővádlottat, Hlinka plébánost két évi államfogházra és 1500 korona pénzbüntetésre, dr. Srobárt egy évi államfogházra és 900 korona pénzbüntetésre, Jansek Andrást hat havi államfogházra és 500 korona pénzbüntetésre, Gregus Györgyöt öt havi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre, Cheben Pétert öt havi államfogház és 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Tomik plébánost az ízgatáson kívül még a választói jog ellen elkövetett vétségben mondotta ki büntőnek a bíróság s ezért négy havi államfogház és 500 korona pénzbüntetésre ítélte. A többi vádlottakat a kir. törvényszék egyenkint két havi államfogház és 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Azonkívül a bíróság három évre felfűggesztette az összes vádlottak polgári jogait s a letartóztatott vádlottakat szabadlábra helyezte. A pozsonyi tábla az elsőfoku ítéletet indokainál fogva is helybenhagyta. A Kuria ma tárgyalta ezen ügy semmiségi panaszait Tarnai János bíró előadásában. A vádhatóságot dr. Baumgarten Izidor koroina-ügyész-helyettes képviselte s védőik a tárgyaláson meg sem jelentek. A legfelsőbb bíróság a vádlottak által benyújtott összes semmiségi panaszok elutasításával helybenhagyta az elsőfoku bíróságok ítéleteit.

Hlinka András rózsahegy felűggesztett plébános, ki jelenleg Cseh- és Morvaország nagyobb községeiben felolvasásokat tart a magyar tótság viszonyairól, ügyvédjének levelet írt, melyben értesíti, hogy mihelyest a Kuria ügyében legközelebb végérvényes ítéletet hoz, haza jön, hogy büntetését megkezdje. — Most már jöhet!

§ Polónyi—Lengyel-ügy. A „nagy pörben” dr. Kiss István vizsgálóbíró — mint már megirtuk — két héttel ezelőtt már befejezte a vizsgálatot s erről végzésileg értesítette ugy Polónyi Gézát, mint dr. Lengyel Zoltán azzal a felhívással, hogy jogában áll mindegyiküknek a végzés kézhezvételétől számított 15 napon belül indítványt terjeszteni elő a vizsgálat kiegészítése érdekében. A vizsgálóbíró a végzés kézbesítésével egyidejűleg áttette az összes iratokat a kir. ügyészséghez a vádirat elkészítése céljából. Tegnap járt le a 15 napi határidő s a legutolsó napon ugy Polónyi, mint Lengyel Zoltán is kérte a vizsgálat kiegészítését több tanuk utólagos kihallgatásával. Érdekes Polónyinak a vizsgálat kiegészítése iránti kérelme, mert ebben dr. Lengyel Zoltán védőjét, dr. Vázsonyi Vilmost is tanuk kérte kihallgatni. Ha ezen kérelemnek a vizsgálóbíró helyt adna, azon esetben Vázsonyi nem vállalhatná a védői tisztet. Bírósági körökben most nagy érdeklődéssel várják a vizsgálóbíró ebbeli döntését.

KÖZGAZDASÁG.

A kisemberek hitele.

Budapest, november 6.

Azt a borulatot, amely most a nemzetközi pénzügyi piac égboltozatján jelentkezett, már teljes apatiával fogadják idehaza a gazdasági körök. Legfőljebb a bankok érdeklődnek egy kissé a hirtelen jött fordulat eseményei iránt, azok a helyek, amelyek köztudomás szerint a pénzt egybegyűjtik és — legalább valamikor így volt — azt a hitelkérők rendelkezésére bocsátják. A többieknek, mindnyájunknak, ugy is mindegy. Főlemelik-e valahol külföldön a rátát, vagy sem, drága-e a pénz vagy még jobban megdrágul, már közönyösen hagyja azokat, akik ebben a pénzért szaladgáló városban hitelt keresnek, mert hiszen ugy sem kapnak, éppogy, mint röviddel ezelőtt, amikor a tengerentuli kavarodás még nem aggasztotta az egész világ pénzembereit.

Ezt a bántóan elszomorító tény, hogy pénzt a kicsiny és legkisebb emberek nem kapnak, nem most konstatáljuk először és nem mi állapítjuk meg egyedül. Tanuskodnak róla nap-nap után azok a közlemények, amelyek eddig szolid alapokon nyugvó czégek fizetésképtelenségéről számolnak be s ezeknek az insolvenziáknak nem az a rugójuk, hogy valami merész vállalkozásokba mentek bele a czégek, hanem a legtöbb esetben a hitel megszorítása, vagy éppenséggel megvonása. De nem is kell a fizetésképtelenségekre hivatkozni, melyek leközlése nemsokára kinő az eddigi keretből és külön rovatot követel meg, hanem amerre csak járunk, utcahosszat a pénztelenségről beszélnek.

Hol van a hiba, mi az oka annak, hogy kisembernek, legyen az akár kereskedő, iparos, vagy lateiner, egyáltalában lehetetlen pénzhez jutnia. A konjunktúra szekerének rudját vissza nem fordíthatjuk és itt hajítófát sem ér semmiféle jövődőlés a pénzügyi későbbi alakulására vonatkozólag, mert a jelen is olyan rejtelmes, hogy alig tudunk kiugazodni benne. És akármilyenek is a mostani állapotok és lesz a jövő, annyira talán még sem kell a helyzetnek elfajulnia, hogy egyáltalában ne lehessen — már nem is kívánunk olyan merészet — pénzt kapni, hanem pusztán prolongálni.

A nagyobb czégek helyzetére vonatkozólag egyszerű a válasz. Aki főzte, egye meg. Ha tettett a nagybankoknak hozzászoktatni a czégeket a nagy hitelek igénybevételéhez, hát tessék most is rendelkezésükre állani. Most már nem lehet visszatánczolni, majd jobb időkben adják le a bölcs tanácsokat, hogy így meg egy mérsékeljék az igényeket. Hanem azt a bizonyos, többször igen szép és kenetteljes frázisokkal védett kisembert még mindig csak ugyanazokkal a módszerekkel támogatják az illetékesek, ahogyan eddig. Már pedig, akiknek pénzre van szükségük, vagy — amint mondjuk — legalább is a prolongációra, annak a legkevésbé van szüksége ígértésekre.

A pénzügyminiszter — mint már jeleztük — legközelebb közös értekezletre hívja egybe a legnagyobb pénzügyintézetek vezetőit, melynek célja az lesz, hogy a kisemberek hitelügyeinek kielégését a viszonyokhoz képest minél jobban megkönnyítsék. Az ország s különösen a budapesti piac kisebb gazdasági elemei megnyugvással vehetik tudomásul, hogy a kormány kész érdeklődésben közbenjárni s csak az tart vissza bennünket attól, hogy ezt az újabb akciózt eredményre vezetőnek ítéljük, hogy a budapesti vezető intézetek mindezeideig merev álláspontra helyezkedtek a kisebb gazdasági ekszisztenciák hitelével szemben.

Röviddel ezelőtt két vezető bankunk is kijelentette, hogy a kisebb czégek igényeit is figyelembe veszi, ez azonban csak írott malaszt maradt. Pedig a nagy bankok azért kapták ujabbar is a kincstári betéteket, hogy a piacot támogassák. Nem mondjuk azt, hogy az állami betéteket szétforgácsoliák, vagy pláne azt, hogy az állam mindenkinek adjon, gyengén alapozott intézeteknek, még ha még ugy is szolgálják a kisebb ekszisztenciák hitelét. Hanem ott vannak közép bankiaink, amelyek, legalább ebben az esetben ki voltak rekesztve a kincstár pénzeiben való részesedésből. Már pedig a milliós nagy intézetek nem adnak és nem is adhatnak a kisembereknek,

he nem jegyzett kereskedőknek és iparosoknak pénzt, hanem egyedül a kisebb intézetek, ezek pedig honnan adjanak, ha sem a váltóikat nem veszik, sem betétet nem kapnak — ez tiszta sor. Mi akadályos volna például annak, ha egy, mondjuk két millió korona alaptőkéjű intézet is részesevé válna az állam betéteiben. De most azt tapasztaljuk, hogy ennél a példánál sokkal nagyobb alaptőkéjű intézetek is hasztalan várják a segítséget ebben az irányban.

Hová fog kilyukadni a mostani állapot, beláthatatlan. A középbankoknak nincs pénzüik, nem adhatnak a kisebbeknek sem közvetlenül, sem közvetve, ebből előáll a hitel megakadása az egész vonalon és ezzel egy sorban jelentkezik a nyomorúság egész láncolata, mely kezdődik a közép- és kisbankoknál és végződik a kisemberekkel. Azután azokra méri a legnagyobb csapást. Közébe ez mind, ugy-e, valamint az is, hogy segítséget kívánnak, de azt sem lehet letagadni, hogy mindezekkel szemben éppen olyan megszokottá válik az az állapot — hogy semmiféle faktor sem áll oda, hogy komolyan hozzáfogjon a fölpanaszolt állapotok megváltoztatására, vagy legalább annak megkísérlésére. A bankok törlesztést követelnek, természetesen a kisember hitelezői is, a kis intézetek. De a bankok sokkal nagyobb törlesztést igényelnek, mint amilyent a kis intézetek kapnak adósaiktól és itt az egyik eredője ennek az igen sokféle formában jelentkező hitelügyi nyavalyának.

Nem soroljuk föl most mindazt, ami ezeknek a fejetejére állított viszonyoknak a velejárója. Csupán a mai nap krónikájából emelünk ki valamit, ami holnapra már ismert dolog lesz s ami nem más, mint hogy több kisebb intézet néhány ezer ügyfelének mondta föl a hitelt.

Mire ezek a sorok megjelennek, addigra ezer meg ezer helyen fogják megdöbbenéssel konstataálni, hogy nemcsak prolongálni nem lehet, hanem vissza kell fizetni a kölcsönt. Mindenki tanulhat ebből, az is, aki kölcsönt vett, az is, aki akart volna venni és leszűrheti azt a ridég és kegyetlen igazságot, hogy nálunk már hitel nem kapni, sem prolongálni nem lehet, csak visszafizetni — kell. Csak éppen a pénzhegyek tetején kipárnázott székekben ülő hatalmasak és leghatalmasabbak nem tanulnának belőle? . . .

Fizetéseketelenségek. Pénzügyi körökben egy elsődrendű cég fizetéseketelenségéről tudnak, akinek érdekében a kulisszák mögött folynak a rendezési tárgyalások. Egy nagy részvénytársaságunk, amely banküzletekkel is foglalkozik e cégnél 400.000 koronával van érdekelve. Lufthaus József budapesti szörmeáranyagkereskedő (Király-utca 6.) ma fizetéseketelenséget jelentett. Tartozik árúkért a leipzig-i piacnak 250.000 koronával, ezenkívül a budapesti és bécsi piacnak szintén árúkért és pénzért 300.000 koronával. Szepesi Sándor budapesti gázfelszerelési cég (Nap-utca 29.) fizetési nehézségekkel küzd és moratoriumért folyamodott hitelezőihöz. Passzíváinak értéke meghaladja a 382.000 koronát, míg az aktívák 128.000 koronára rúgnak. Feuer Márkus orosházi kézműáranyagkereskedő szintén beszüntette fizetéseit. Tartozásai 226.000 koronára rúgnak, az áruraktár értéke 80.000 korona, követeléseit 40.000 koronára értékeli. Bécsben Kaposi J. férőruhakereskedő 630.000 korona passzívával fizetéseketelenséget jelentett. Sternlicht és Kanner berlini (Románia) kézműáranyagkereskedő cég beszüntette fizetéseit s hitelezőitől hat hónapi moratoriumot kér. A cég árúkért és készpénzért 1.360.000 koronával tartozik. Főleg Ausztria, Németország és Olaszország vannak érdekelve. — A bécsi hitelezői védegyelet pedig a következő cégek fizetéseketelenségét jelenti: Landerer P. Ó-Lubló, Hesz Izidor és Társa Budapest, Glücksmann Mór kereskedő Eperjes, Landsmann Adolf kereskedő Sátoraljaújhegy, Roth Gergelyné kereskedő Ungvár, Weisz Mihály bej. kereskedő Tornaalja. — Végül

a tőzsdén határozottan beszélték ma, hogy Schwarzkopf Adolf és Wolf budapesti festéknagykereskedő (V., Béla-utca 3.) fizetési nehézségekkel küzd s a közeli napokban fizetéseketelenséget fog jelenteni.

Kinevezett ipartelügyelők. A kereskedelemügyi miniszter Rados Lipót kassai kerületi ipartelügyelőt a gőzgépezők és gőzkazánfűtők kassai vizsgálóbizottságának tagjává, Borbély Gyula pécsi kerületi ipartelügyelőt az ottani vizsgálóbizottság elnökévé és Bayer Ferenc besztercebányai kerületi ipartelügyelőt az ottani vizsgálóbizottság elnökévé nevezte ki.

A tőzsde új alelnöke. Geiger B. Zsigmond lemondásával — amint ismeretes — üresedésbe jött a budapesti áru- és értéktőzsde egyik alelnöki állása. Ez állás betöltésére vonatkozólag ma egy reggeli lap azt a hírt közölte, hogy a választás megtörtént és a tőzsdetanács Weiss Károly tőzsdetanácsos, a magyar királyi folyam- és tengerhajózási r. t. igazgatója személyében állapodott meg. Ellentétben ezzel a hírral, beavatott forrásból arról értesülünk, hogy a választás még nem történt meg, hanem a holnap, 7-én d. u. 5 órakor tartandó tőzsdetanács ülésen fog végbemenni. Ami a személyi kombinációt illeti, ez megfelel a tényeknek és Weiss Károly megválasztása bizonyosnak tekinthető.

Paszomángyár Szabadkán. Fischer I. brünni gyáros bejelentette Szabadka város tanácsának, hogy Szabadkán egy félmillió tőkével zsinór- és paszomángyártat szándékozik alapítani, melyhez a várostól ingyen telket, adó- és kövezetvámmentességet kér. A közgyűlés valószínűleg teljesíteni fogja a gyáros kérelmét.

Az idei bortertermés. Már augusztus végén nyilvánvaló lett, hogy az idei szőlőtermés meg sem közelíti az előző év bő termését. A magyar királyi szőlőszeti és borászati felügyelőségtől a földművelésügyi minisztériumba beérkezett jelentések szerint az idei bortertermés az ország legtöbb bortertermelő vidékén a közepesen jóval alul maradt, mennyiségileg pedig gyenge. Abban sincs sok vigasztalás, hogy a termés minőségileg sokkal jobb, mint az előző év termése. A szőlősgazdák az idei borárrakkal meg vannak elégedve, mert a gyengébb minőségű must ára átlag 36—50 korona körül mozog hektoliterenként, míg a hegyi szőlők termése, a finomabb borok mustjáért 60—80 koronát is szívesen ad a kereskedő. Legkevesebb a finomabb borvidékeken a termés. Így a tarzali kerületben 2—15 hl. között maradt az átlag. A borárak emelkedéséről érkezett jelentés a pécsi, budapesti, tapolczai, nyitrai, balassagyarmati, egri, szatmári, szilágyoslyóti, szabadkai kerületekből. Nem ritka a 30—40 százalékos áremelkedés.

Délvidéki kiscgazdák gyűlése. A déli megyékben működő Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete újabb ismét két nagygyűlést tart, melyeken aktuális napikérdéseket tárgyalnak. A Bauervereinnek, mely a délvidéki pángermán mozgalmak ellen hatalmasan szervezkedve, mintegy tizenkétezer kiscgazdát tömörít, célja a hazafias ápolásán kívül a kiscgazdák közönség gazdálkodási rendszerének modern alapra való felfutása. Nem végez tehát meddő munkát a gyűlések tartásával, melyek egyike Temeshidegkuten lesz november tizedikén, míg a másik gyűlés Zomborban december első felében lesz.

Százegymillió korona behozatali többlet. A magyar királyi központi statisztikai hivatal ma tette közzé szeptember havi külkereskedelmi forgalmunkról szóló kimutatását, melynek megdöbbenő számadatai között jelentékeny csökkenést tüntet fel a buza, rozs, liszt és vágóállatok kivitele az előző év ugyanazon időszakának a kiviteléhez képest. Az adatok szerint behozatalunk értéke az előző évi 1.059 millió koronával szemben ez év január-szeptember havában 85.8 millió koronával nagyobb, vagyis 1.145 millió korona volt; ebből 886.1 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk az 1906. év első kilencz havához képest szintén emelkedett. Míg ugyanis a múlt év első kilencz hónapjában a kivitel értéke 1.030.3 millió korona volt, a folyó év első kilencz havában 1.067.8 millió koronát tett, mely összegben Ausztria 785.1 millió koronával részesedik. Az 1907. év első kilencz havában árumérlegünk összesen 77.2 millió, Ausztriával szemben pedig 101 millió korona behozatali többletet tüntet fel.

tet fel. Behozatalunk legnagyobb értékösszeggel a textilipar készgyártmányai szerepelnek. Ezen áru-nak behozatali értéke a folyó év első kilencz hónapjában 235.8 millió koronát tett s ez összegben Ausztria nem kevesebb, mint 316 millió koronával részesedik. Pamutszövetekből behozatalunk egymagában 137.1 millió koronát tett, gyapjuszövetekből pedig 89.6 millió koronát.

A fekbérmentes idő. A fekbérmentes időnek a Rózsahegy és Zsolna állomásokon leadásra kerülő s a díjszabás I. rész B) szakasza J—XI. b) fejezetének B—E pontjai, valamint a kassa—oderbergi vasut helyi árudíjszabásának III. fejezet A—III. pontja alá eső teherárakra nézve elrendelt korlátozása a forgalmi helyzet javulása következtében hatályon kívül helyeztetett.

A nemzetközi pénzpiac. A nemzetközi pénzpiac eseményei az utóbbi napokban ismét az érdeklődés középpontjában állanak. Holnapra várják az Angol Bank kamatlábemelését a City-körök, bár nem lehetetlen, hogy a bank eláll szándékától, mivel a francia bank nagyobb aranymennységet bocsátott rendelkezésére. A Banque de France vezérő tanácsa, mint Párisból jelentik, az Angol Bank kérésére megszavazott hárommillió fontnyi kölcsönt 4½ százalékos kamatozásra. Ezt az összeget eagle-ekben és sovereign-ekben még tegnap elküldték Londonba. A francia bank tanácsa egyúttal késznek nyilatkozott további hárommillió fontot kölcsönözni hasonló feltételek mellett, ha az angol bank kívánja. Nincs kizárva, hogy ez a támogatás egyelőre feleslegessé teszi a kamatlábemelését. A helyzet kulcsa most Amerikában, illetve Londonban van és a közeli jövő alakulására a tengerentúli igények, azaz az Angol Banknak az igényekkel szembeni magatartása irányadó. Párisban várakozó álláspontot foglalnak el, míg Berlinben — amint a külföldi hírek szólnak — abban az esetben, ha London ismét rátaemeléssel állana elő, a Reichsbank is haladéktalanul a kamatlábcsavarral ellensúlyozná a londoni emeléssel rá háruló veszedelemet. Ebben az esetben — amint a külföldi vélemények szólnak — egy teljes százalékkal emeltetnék a német bankkamatláb, olyan magasra, amire a Reichsbank fentállása óta nem volt példa. A berlini magánkamatláb tartósan 5½%-on áll és igen szilárd, mint szintén támogatja a rátaemelés esélyeit. Ránk nézve — amint többször kifejtettük — legfőként a Reichsbank magatartása lehet irányadó s a német kamatlábemelés hatásai nálunk sem tűnhetnének el nyomtalanul. Itt említjük, hogy a pénzügyi körök egy része tartott attól, hogy a főtanácsot már most csütörtökre egybehívják. Amint hírlik, a főtanácsot az eddigi diszpozíciók szerint csak valószínűleg a jövő csütörtökre hívják egybe, ha ugyan valami rendkívüli eseménynyel nem állnak majd szemközt. Abban az esetben, ha valami rendkívüli körülmény nem hat zavarólag piacunkra, előreláthatólag csak a helyzet megvitatása lesz az ülés tárgya.

Az amerikai válság. Ma már nem érkeztek nyugtalanító hírek az amerikai helyzetről, ebből azonban még alig lehet arra következtetni, hogy odaát rendbe jött minden. A mai hírek arról számolnak be, hogy Roosevelt elnök az amerikai pénzügyi mértékadó emberei előtt kijelentette, hogy üzenetében semmi olyast nem fog mondani, ami az üzleti állapotot vagy a bizalmat megzavarhatná. Egyes helyekről érkeznek ugyan hírek, amelyek az iparvállalatok üzlemegszorításáról szólnak, így Mineapolisban több malomvállalat, Észak-Amerikában a Cananea rézbányák beszüntették az üzemet, elbocsátották a munkásokat, a pénzügyi helyzet mindazonáltal nem rosszabbodott és valamivel biztatóbb, mint az elmúlt napokban.

A széninség enyhítése. A budapesti fa- és szénkiskereskedők ipartársulata kebelében a tavaszszal egy árubeszerző szövetkezetet alakítottak abból a célból, hogy a nagyközönség igényeinek becsteléses kielégítése útján a mostani téli időnyre a széndrágaságot enyhítsék. Az új szövetkezet, melynek törvényszékieleg bejegyzett cége: „A budapesti fa- és szénkiskereskedők árubeszerzési szövetkezte”, minden nyereség nélkül dolgozik s célja e téren is egészséges viszonyokat teremtsen, nagy mennyiségű tüzelfőát vásárolt magyarországi fatermelőknél, me-

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használatra valódi áldás gyomortajosoknak és székezővulnásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kapható mindenütt
kizárólag nagy üvegekben

lyet tagjainak (kiskereskedőknek) minden haszon nélkül ad át viszont-elárúsítás végett. A szövetséget irodája Király-utca 56. sz. alatt van.

A községi vadászati bérjövendők felosztása. A közigazgatási bíróság legutóbb elvi határozatként kimondotta, hogy a községi vadászati bérjövendők birtokarány szerint való felosztása esetében a felosztásnak nem hat évenként, hanem évenként kell megtörténnie.

Uj főállatorvosok. A király Hainal József állatorvos részére a főállatorvosi címet és jellegét, Öhegyi Jenő, Sperling József, Krompecher Szilárd, Wuest de Velberg Jenő, Fokányi László és Betegh Lajos főállatorvosi címmel fölrüházott állatorvosok részére a főállatorvosi jellegét, továbbá Orelli Zoltán, Keleti József, Rechnitzer Pál, Gelencsér Gyula, Eberhardt József, Kardeván Ernő és Reitz János állatorvosoknak a főállatorvosi címet adományozta.

Nyilt-tér.

Erőszakkal közdöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu

Salvator-forrás

Kitűnő sikerrel használtatik. Eforrás kiváló tulajdonságai

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Első rangu gyógyviz és diabetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és vesetzalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesekomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyszeredményekről szóló biznylatok s egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendeltetésre.

Szinye-Lipóczy Salvatorforrás Vállalat Budapest, V. Rudolfrakpart 8

Uj gyermekruha különlegességi üzlet

a „Kis Erzsébet”-hez.

Nagy raktár leány- és fiuruhákban. — Babakelengyék. — Mértékszerinti rendelés. — Fűző különlegességek.

Stein S. és Társa Bpest, IV. Ferencziek-tere 2
Fióktűzlet: Kolozsvár. 27056

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 80% engedmény tucatszint 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-5 frt. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 8.-, 8.50 frt. Minden megrendelésnél 80% engedmény. Arjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Utazó ügynökök

Kitűnő mellékkeresetre tabatok szeri körös utánjárással.

Ifj. MECHLOVITS BUDAPEST

Váci-körut 55.

KALIPTAS

A legújabb és már is a legkedveltebb fogpép Kapható: **MÜLLER J. L. ö. és kis Budapest, IV., Koronaherzeg-u. 2. yóg ysszerész, drogeria és finomabb üzletekben. Kis tubus 60 fillér. Nagy tubus 1 korona. Fogpép**

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE Gabonátözsde.

A tözsde irányzata ma nem változott s az üzlet szilárd irányzattal folyt le. A készrúpiacra a malomok ma keveset, mindössze 13.000 mm. buzát vásároltak, amely változatlan árák mellett kelt el. A buza ára kilencz év előtt, 1898-ban volt csak olyan magas, mint ma s akkor április hónapban emelkedett magasra a buza ára, amikor az 1897-iki rossz termés már előrevetette az árnyékát s amikor olyan kevés buza termelt, hogy buzabehozatal vált szükségessé s most, amikor még hozzávetőlegesen sem lehet következtetni a várható termésre, mindenki panaszkozik, hogy rossz lesz a termés s ebben látjuk magyarázatát a gabonanemiek emelkedésének s annak a szilárd irányzatnak, mely a gabonátözsdeket hatalmába kerítette. A határidőpiacra a mai üzlet nem indult oly szilárdan, mint ahogy ezt általában várták. A kontremin meglehetősen nagy kínálattal lépett fel, úgy, hogy csak néhány fillérrel indultak az árfolyamok a tegnapi zárlatnál magasabban. A forgalom folyamán aztán mégis szilárdult az irányzat, mi mellett a buza és a rozs csak igen mérsékeltén, a zab és a tengeri, különösen pedig az utóbbi czikk igen jelentékenyen emelkedett. Később nyereségi realizálások kerültek napirendre, melyek aztán meglehetősen nyomást gyakorolnak az árfolyamokra. A utóbbi idő óta a spekuláció leginkább a tenger felé fordítja az érdeklődést. Az a véleménye, hogy e gabonacikk, mivel a buza olyan drága, sokkal nagyobb mértékben fog emberi táplálék gyanánt használatba vétetni, mint más esztendőkből és így ebben eszközöl egyre fokozottabb mértékben véleményes vásárlásokat, mi mellett a buzát meglehetősen elhanyagolja. Így ma például oly tömeges és sürgős kereslet támadt május tengeriben, hogy alig egy órai idő leforgása alatt 14.60 koronáról 14.92 koronáig javította az árfolyamát.

Eladatott:

Buzt: Tiszavidéki: 300 mm. 78 kg. 25.45 korona, 850 mm. 78 kg. 25.55 korona, 300 mm. 78 kg. 25.45 korona, 1000 mm. 78 kg. 25.40 korona, 300 mm. 77 kg. 25.25 korona, 100 mm. 77 kg. 25.10 korona, 200 mm. 77 kg. 25 korona, felső, 300 mm. 77.5 kg. 25.30 korona, felső, 150 mm. 77 kg. 25 korona, 500 mm. 70 kg. 24.90 korona, 100 mm. 70 kg. 24.80 korona. Pestvidéki: 100 mm. 78 kg. 25.10 korona, 100 mm. 77 kg. 25.20 korona, 200 mm. 77 kg. 25 korona, 100 mm. 77 kg. 25.10 korona, 200 mm. 77 kg. 25.10 korona, 200 mm. 77 kg. 25 korona, 100 mm. 77 kg. 23.70 korona, üszkös, 100 mm. 76.5 kg. 24.90 korona, 480 mm. 76 kg. 23 korona, üszkös, 200 mm. 75.5 kg. 24.40 korona, 100 mm. 74.5 kg. 22.40 korona, üszkös. Fejérmegyei: 200 mm. 77.5 kg. 25 korona, 100 mm. 76 kg. 25 korona, 200 mm. 77 kg. 25 korona, 100 mm. 78 kg. 25 korona. Óbecsei: 2530 mm. 75.8 kg. 24.90 korona. Raktári: 1000 mm. 76 kg. 24.70 korona. Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 kg. 24.25 korona, 150 mm. 77 kg. 24.60 korona, 100 mm. 76 kg. 24.25 korona, 100 mm. 76.5 kg. 24.60 korona. Bácskai: 100 mm. 75 kg. 24.40 korona, 420 mm. 75 kg. 24.80 korona, 500 mm. 75 kg. 24.70 korona. Rozs: 200 mm. 22.60 korona, kev. 3 hónapra ab Budapest. Zab: 100 mm. 16.50 korona, 300 mm. 16.50 korona, 100 mm. 16.85 korona, 100 mm. 16.60 korona. Árpa: 100 mm. 16 korona. Az árák 100 kg.-kint koronákban értendők.

Kimutatás a hazai nyilvános áruraktárak és szövetségi gabonaraktárak gabona és orlemény forgalmáról és készleteiről 1907. október 26-tól november 2-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korona
mennyisége métermázskhan							
I. Készlet és forgalom.							
Készlet 1907 okt. 26-án	20518	27718	29002	20424	20750	47470	1007
1907 okt. 26. nov. 2.	8116	119.0	2454	15751	1572	8968	040
1907 okt. 26. nov. 2.	44298	6112	31667	10880	28689	5894	664
Készlet nov. hó 2-án	242051	88216	28206	90112	19436	45490	788

II. Az 1907. november hó 2-án megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános áruraktárak	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korona
Bács	68970	614	748	3970	77859	4512	—
Békéscsaba	48322	1439	6040	2237	7124	—	—
Brassó	4888	1072	993	13268	694	—	—
Budapest	51297	10015	16838	38653	39489	20741	3414
Csáktornya	36371	374	2881	129	8374	1505	20
Czegöld	42887	1413	1499	101	1851	—	—
Debrecen	16270	968	8519	54	711	—	102
Érmihályfalva	6276	1389	658	135	2982	—	—
Fiume	18791	278	24133	0871	3611	1032	—
Kaba	20058	579	108	284	171	—	—
Karcag	2134	—	443	78	18	—	—
Kassa	5098	2478	606	6345	339	2065	391
Kisujfalu	941	34	1927	46	39	—	—
Kisvárd	96	127	316	636	—	—	182
Kolozsvár	2501	599	5554	32	—	343	—
Marosvás	891	1300	2122	895	171	—	—
Marosvásárhely	6841	189	1394	84	409	—	—
Mátészalka	722	6929	141	888	774	—	—
Mezőtúr	4022	—	—	—	—	—	—
Miskolc	957	374	1883	2310	11	—	164
Nagybacsókerék	2569	175	78	8132	5	—	—
Nagykanizsa	2871	9121	4918	2387	1629	—	—
Nagyszalonta	1399	65	963	350	46	—	—
Nagyvárad	1589	2420	161	413	828	—	—
Nyíregyháza	28688	2703	1276	248	259	—	—
Nyitra	11711	571	119	300	—	—	—
Pancsova	878	—	19	1504	26	—	—
Pozsony	2489	6651	4190	196	196	—	—
Szatmár-Nemeth	27848	51	7539	57	220	—	—
Szeged	1690	5874	617	686	294	—	—
Székes	799	38	448	1695	—	814	3800
Székes	948	10	4938	5	680	—	—
Szoboszló	455	2251	9402	539	—	—	—
Szombathely	44804	—	82	27894	633	100	—
Temesvár	1430	3	1813	1857	608	1461	49
Vesce	9649	304	60	3394	703	2029	189
Zágráb	—	—	—	—	—	—	—
Zimony	8649	—	—	—	—	—	743

Budapesti gabonaforgalom.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	17309	6542
Rozs	1710	—
Arpa	6066	2536
Zab	202	2532
Tengeri	761	1000
Liszt	547	19493
Korpa	209	2183

A határidőpiacra kötött:

Délolt:	Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra	12.93, 12.90, 12.93, 12.90.
Rozs 1908. áprilisra	11.94, 11.92, 11.98, 11.90.
Zab 1908. áprilisra	8.62, 8.60, 8.69, 8.74, 8.67.
Tengeri 1908. májusra	7.31, 7.29, 7.47, 7.37.

Déli 1 óraker zárulnak	Buza 1908. áprilisra	Rozs 1908. áprilisra	Zab 1908. áprilisra	Tengeri 1908. májusra
Buza 1908. áprilisra	—	—	—	12.90-12.91
Rozs 1908. áprilisra	—	—	—	11.90-11.91
Zab 1908. áprilisra	—	—	—	8.67-8.68
Tengeri 1908. májusra	—	—	—	7.37-7.38

Délutáni forgalom.

Délután nem változott az irányzat.	4 óra 30 perczkor zárulnak:
áprilisi buza	12.92-12.93
áprilisi rozs	11.91-11.92
áprilisi zab	8.68-8.69
májusi tengeri	7.42-7.43

Értéktözsde.

Az üzlet a mai előtözsden gyengén indult, később azonban a bécsi alpesi részvények szilárdságára a többi értékek is javultak és tartott irányzattal zárultak. A forgalom azonban csekély maradt. A déli tözsden az osztrák költségvetés és az expozé kedvező hatása alatt, valamint a francia bank intervencziójára és magasabb berlini jegyzésekre az irányzat tartott volt. Zárlat felé az árfolyamok

nelyi eladásokra kissé gyengültek. A forgalom mérsékelt volt. Az utótőzsde kis forgalom keretében nyugodt irányzat mellett zárult.

Előtőzsde.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 629.50-630.25 Magyar hitelrészvény 736.50-737. Déli vasut Rímanurányi vasmű 512-514.50 Közúti vaspálya 527.25-527.50. Hazai bank

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyenge Köttek: Osztrák hitelrészvény 630.50-629.50 Magyar hitelrészvény 738-737.50. Osztrák magyar államvasut 645.50-646.50. Déli vasut Rímanurányi vasmű 524.50-514. Magyar leszámitolóbank Jelzálogbank 416.25-416 Közúti vaspálya 526.50-529.50. Városi villamos vasut 275. Magyar korona járadék 92.40-92.40. Jelzálog-sorsjegy Hazai sorsjegy Konvertált 140.50. Hazai bank Kereskedelmi részvtárs. 585.75-586.50 Orosz járadék Belvárosi takarékpénztár 596-588. Erzsébetvárosi takarékpénztár Salgótarjáni közszékhely r-t Neuschloss-féle Naszici tannin-gyár Erzsébet kir. szanatórium-sorsjegy

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4-5 K, 8 napra 11-13 K, november végére 21-23 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde nyugodt maradt, Köttek: Osztrák hitelrészvény 629-629.50 Magyar hitelrészvény 736.50-736.75 Jelzálogbank Déli vasut Orosz járadék Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 629 Magyar hitelrészvény 736.50. Jelzálogbank

BÉCSI GARONATŐZSDE.

Bécs, november 6. (Az Egyetértés távirata.) A budapesti malmok jelentékenyen korlátozták vásárlásaikat s ennek következtében a gabonaárak emelkedése megállapodott. Ez érdeklődés inkább takarmányárak felé fordult és tengeri favorizálva volt. Buza 25-30, rozs 20-25 fillérrel emelkedett, tengeri és zab árát is 10 fillérrel fölverték. Arpában a forgalom csekély, az irányzat szilárdult s árak emelkednek. Jegyeztetett buza: új fiszavidék 12.95 13.45 korona, mosoni 12.30-12.70 korona, tótfelvidéki

12.30 12.70 korona, déli vasuti 12.30-12.69 korona, marchfeldi 12.10 12.40 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 12-12.20 korona, csepeli 11.95 12.25 kor., pestmegyei 11.95-12.15 kor., különféle magyar és osztrák 11.95-12.15 korona.

Arpa: morvaországi 9.40 10. kor., marchfeldi 9-9.50 kor., bécsvidéki 8.90-9.50 kor., tótfelvidéki 8.25 9.90 kor., győri 8.30 9.25 kor., közép-dunai 7.75-8.50 kor., déli vasuti 8.10 9.75 kor., fiszavidéki 7.20-8.25 kor.

Magyar tengeri: 7.90 8.05 korona, új 6.85-7.25 korona, cinquantin 8.50-8.75 korona.

Magyar zab: közepes 8.55 8.70 korona, elsőrendű 8.70-9. kor., válogatott 8.95-9.20 korona

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, nov. 6. Ma kedvezőbben nyílt meg az előtőzsde annak a híreknek a hatása alatt, hogy a francia bank interveniálása következtében nem fogják tovább emelni a londoni kamatlábat. A kedvezőbb irányzat emelkedést idézett elő az alpesi bányaeértékekben és a többi papirokban is. A kedvező irányzat az előtőzsde végéig tartott. A déli tőzsde változatlan árfolyamokkal nyílt meg, később azonban lanyhult az irányzat. A zárlat átmeneti gyengülés után megszilárdult.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 630.50, Magyar hitel. 738., Länderbank 409., Allamvasut 647., Elbavölgyi vasut Déli vasut 148., Alpesi bányavállalat 593.50, Rímanurányi 516., Májusi járadék 95.80, Magyar koronajár. 92.30 Orosz érték Török sorsjegy Német márka 117.35.

A déli tőzsde lanyha irányzattal nyílt meg.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 630., Magyar hitel 738., Länderbank 409., Unio-bank 528.50, Allamvasut 647., Angol-bank Bankverein Déli vasut 148., Gözhajó Alpesi bányarészvény 593., Májusi járadék 95.80, Magyar koronajárak 92.30, Török sorsjegy 182.50 Német márka 117.50, Elbavölgyi vasut Rímanurányi 516., Orosz járadék 95.85, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.95, 1860-as sorsjegy 146.50, Osztrák hitelsorsjegy 437., Angol osztrák bankrészvény 291.50, Bécsi Bankverein 518.50, Osztrák-magyar bank 1770., Déli vasut 147., Dunagőzhajózási társaság 980., Dohány részvény 400., Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.45, Osztrák Lloyd 410., 4.2 százalék ezüsti járadék 95.70 97., Osztrák koronajárak 95.95, 1864-es sorsjegy 250.50, Osztrák hitelintézeti részvény 628.75, Union-Bank 529., Osztrák Länderbank 408.75, Osztrák-magyar államvasut 647.25, Elbavölgyi vasut 420., Alpesi részvény 591.25, 20 frankos 19.20, Londoni váltóár 241.25 Lipótkohó 399., Töröksorsjegy 182.75 Gyengült.

murányi 516., Orosz járadék Keleti vasutak Skoda Magyar jelz. Kárpáti petroleum.

Bécs, november 6. (Osztrák értékek zárlata.) 42 százalékos papír-járadék 95.85, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.95, 1860-as sorsjegy 146.50, Osztrák hitelsorsjegy 437., Angol osztrák bankrészvény 291.50, Bécsi Bankverein 518.50, Osztrák-magyar bank 1770., Déli vasut 147., Dunagőzhajózási társaság 980., Dohány részvény 400., Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.45, Osztrák Lloyd 410., 4.2 százalék ezüsti járadék 95.70 97., Osztrák koronajárak 95.95, 1864-es sorsjegy 250.50, Osztrák hitelintézeti részvény 628.75, Union-Bank 529., Osztrák Länderbank 408.75, Osztrák-magyar államvasut 647.25, Elbavölgyi vasut 420., Alpesi részvény 591.25, 20 frankos 19.20, Londoni váltóár 241.25 Lipótkohó 399., Töröksorsjegy 182.75 Gyengült.

Bécs, november 6. (Magyar értékek zárlata.) 7 százalékos arany-járadék 109.65, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 139.25 Magyar hitelbank részvény 734.50 Magyar leszámitoló és váltó részvény 462., Rímanurányi 512.75, Magyar cukoripar Adria hajózási részvénytársaság 397.50, Magyar koronajárak 92.40, 4 százalékos magyar tőltetern. kötv. 92.10, Magyar nyer.-k. sorsjerv 189., Kassa-Oderberg vasut részvény Magyar jelzálogbank 414.50, Magyar keresk. bank 326. kor

JLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, nov. 6. (Tőzsdejelentés.) Tekintettel arra a kedvező hatásra, amelyet a francia bank részéről az angol pénzüpiacznak nyújtott támogatás idézte elő, a mai tőzsde megnyitásakor nyugodt hangulat mellett a tegnapi zárlathoz hasonlóan jobbabb voltak az árfolyamok; a későbbiekben azonban a londoni csekkárfolyamok áremelkedése, valamint egy kisebb hamburgi cég fizetéseképtelensége kedvezőtlenül befolyásolta az árfolyamokat. A tőzsdeidő harmadik órájában az irányzat a Commerce- és Diskontobank-részvények visszaesése következtében gyenge volt. Mig 3%-os birodalmi kölcson és 3%-os konzolok 0.10%-al emelkedtek, addig a 3 1/2%-os birodalmi köl-

Table with columns for Buza (Liszavidéki, Lehérmogyey, Pestvidéki, Bányági, Bácskai), Egyéb gabonaneműk (Rozs, Arpa, Zab, Rongyi), Burogya, Faj, and various other agricultural and commodity prices.

Table with columns for Allamhossag közkölcsonok, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, and Gőzmalmak, listing various financial instruments and their prices.

Table with columns for various bank shares (Kassa-oderberg, Magyar aranyjárdék, etc.), bonds (Magyar aranyjárdék, etc.), and other financial products, listing their respective prices.

csön 0.20%-al olcsóbbodott. A készpénzpiac ipari értékei többnyire javultak. Napi pénz 6-6 1/2%, magánleszámtólási kamatláb 3%.

Zárlatok jegyzetlik: 4-2 százalékos papírradédek —, 4 százalékos osztrák aranyradék 97.—, osztrák hitelrészvény 197.70, Déli vasut 28.—, orosz bankjegyek 215.58, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 167.70, Dinamit-truszt 156.50, Harpeni 198.40, Unifikált török jaradék 92.30, 4-2 százalékos ezüst-jaradék 95.70, 4 százalékos magyar aranyradék 92.20, Magyar koronajaradék —, Osztrák-magyar államvasut 138.40, Bécsi váltóár 85.10, Olasz jaradék 199.—, Alt. villamosági Edison 193.80, Gelsenkircheni 219.40, Laurakohó 218.—, Gyengébb.

Frankfurt, (Zárlat) november 6. 4-2 százalékos papírradédek 97.15, 4 százalékos osztrák aranyradék 96.85, 4 százalékos magyar aranyradék 92.20, Osztrák hitelintézeti részvény 197.50, Osztrák-magyar államvasut 138.40, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 105.35, Bécsi Bankverein 131.25, Villamos részvény 145.80, 3 százalékos magyar aranykölcsön 92.20, 4-2 százalékos ezüstjaradék 97.05, Osztrák koronajaradék 95.75, Magyar koronajaradék 92.20, Osztrák-magyar bank 128.15, Déli vasut részvény 28.—, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.33, Párisi váltóár 816.33, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény 304.— Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) november 6. 4-2 százalékos ezüstjaradék 96.75, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 28.05, 4 százalékos Aranyjaradék 97.10, Osztrák hitelrészvény 197.75, Osztrák-magyar államvasut 138.—, Olasz jaradék 101.60, 4 százalékos Magyar aranyjaradék 92.40 Engedő.

London, november 6. Angol consol 82.32.

Páris, nov. 6. (Zárlat) 3 százalékos Francia jaradék 94.82, Osztr. aranyjaradék 95.30, Magyar aranyjaradék —, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 489.—, 4 százalékos Olasz jaradék 101.35, Déli vasut elsőbbségi kötv. 307.—, 5 százalékos marokkói jaradék 507.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 93.40, 4 százalékos Kons. amort. román jaradék 87.95, 4 százalékos Amort. román jaradék 1905.—, 5 százalékos Orosz jaradék 1906. 89.75, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 505.—, 4 száz. Szerb jaradék 1907.—, 4 százalékos spanyol jaradék 91.40, 4 százalékos unifikált török jar. 91.82, Török sorsjegy 164.50, Török dohányrészvény 410.—, Osztrák föld-hitelintézet 10.48, Osztr. Länderbank 442.—, Magyar jelzálogbank 447.—, Banque de Paris 13.70, Banque Ottomane 688.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 641.—, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 615.—, Rio Tinto 16.90, Sucrerie d'Egypte 33, Tula —, Thomson Houston 128.—, Urikányi kőszén —, Chartered 20.50, De Beers 433.—, East Rand 83.—, Jagersfontein 122.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.75 Váltó német piacokra (rövid) 122.43, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) 117/16. Olasz aranyváltó (rövid) 1/16. Váltó Svájcra (rövid) 11/16. Csek Londonra 251.90, Magánkamatláb 3/4. Szabálytalan.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok. Budapest Kőbánya.

Budapest, november 6-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felül) fillér Közép (páronként 300-400 kilogramm terjedő sulyban) fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 126-128 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő sulyban) 128-129 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 130-132 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) fillérig.

Sertésizszám 1907. évi november 4. napján volt készlet 32327 drb., 1907 november hó 5-én felhajtott 271 darab, 1907 november 5. napján elszállított 417 darab, 1907 nov. 6. napjára maradt készletben 32181 drb. A hizott sertésizlet irányzata: változatlan nyugodt.

Sertéskonsumvásár

Budapest, nov. 6. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 106 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 831 darab sertés, — darab süldő, 21 darab malacz, összesen 937 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatott 899 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 38 darab sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 106-108 fillér, ételsuly-

levonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 102 — fillér, ételsulyvonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulyvonással 130-136 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 131-136 korona, ételsulyvonással — fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona, ételsulyvonással — fillérig. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő — korona. Malacz — korona. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősulyban értendő.) A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Hely), water level (méter), and date (november 5. nov. 6.). Rows list various locations like Sárding, Passau, Linz, etc.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. november 6-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában változás nem történt. Az éjjeli hőmérséklet számos helyen megközelítette a -10 C°-ot és a minimum Tátrafüreden -19 C°, a maximum pedig Cirkvenicán 16 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Table with columns for location (Hely), wind direction (szélirány és ereje), wind speed (sebesség), and temperature (hőmérséklet). Rows list locations like Szeged, Pécs, Győr, etc.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 6. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dóri Bazil és Tokos Viktória okleveles tanító, illetve tanítónőt az állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, illetve tanítónővé. Lengyel Julia okleveles tanítónőt az orosz községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Gerő Erzsébet okleveles tanítónőt a homolczi községi elemi iskolához rendes tanítónővé; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Bruck Károly alsókubinai lakost, ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számvakor-nokká az alsókubinai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez; az egri pénzügyigazgatóság Ivanovich Ambrus egri lakost az egri adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká és a gyulafehérvári törvényszék elnöke a felügyelete alatti vizaknai járás-

biróságához Orosz Sándor igazolványos altisztet IV-ed osztályu hivatalszolgárává nevezte ki.

Pályázatok. A marczalli adóhivatalnál ellenőri, a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségégnél pénzügyi számtiszt, a beszteczbányai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvévőségégnél számvakor-noki, a banfihunyadi járásbiróságánál telegkönyvi átalakító dinoki, a sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatóság kerületében 3 fővizgatói és több vizgatói, a nagybecskereki pénzügyigazgatóság kerületében 2 fővizgatói és több pénzügyvívői vizgatói állásra 2 hét és Tekcházán (Ugocsa várm.) posta-ügynöki állásra 3 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Beszvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

makacsabb heveny és látható folyásoknál befecskendezés nélküli legbiztosabb gyógyszernek a

SANID TOKOCSKÁK

Bizonyított. Egy dobozt (100 labda) használhat utasfény 6 korona utánvét mellett. Kérdő gyomogás és impotenciának egyedül biztos szer a híres dr. TIMKO-féle erőldobcsok. Egy üveg ára 10 korona, küld a

„MAGYAR KIRÁLY” gyógyszerár, Budapest, V., Marokkói-utca 2/c.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-láncok, ÉKSZEREK OSEKÉLY RÉSZLET-FIZETÉSRE. DIAMANT S. BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 9. szám az udvarban.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

237074-907. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak részére szükséges és legkésőbbben 1908. évi márczius hó 30-ig esetleg heti részletekben is beszállítandó 755 darab XX-3253 tételű, az ajánlati úrlapban részletesen körülírt kivétel nélküli színű vízhatlana telett és rothadás ellen preparált teherkocsi takaró ponyva szállítására ezenel nyíló ános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező ponyvák mennyisége és minőségéről szóló ajánlati úrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattevének kötelező részletes módokat tartalmazó ajánlati felhívás az alulírott igazgatóság «Anyag és leltár beszerzési szakosztály»-ánál (Budapest, VI., Andrássy-ut 79. sz. II. em 46. ajtószám alatt) díjtalanul kapható.

Az ajánlati úrlapon előírt módon kiállított, egy koronás magyar királyi okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, az ivenkint 30 filléres magyar királyi okmá ybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással, általános és különleges szállítási feltételekkel együtt leragasztott és czég pecsétjevel lezart borítékban legkésőbbben folyó évi november 28-ának déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy postá utján oda küldendők.

Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el: «Ajánlat: 237074-907. számhoz tenerkocsi takaró ponyvák szállítására.»

Banattpénz gyanánt az ajánlott ponyvák értékének 5 százaléka legkésőbbben folyó évi november hó 27-ének déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Banattpénz nélkül, vagy később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy amelyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtottak be, végre olyanok, melyek nincsenek leragasztott és lepecsételt borítékban elhelyezve figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1907. október hóban.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága. (Utánnyomás nem díjazatik.)

CSÜTÖRTÖK, SZ

Nemzeti sz

Rabenstein B. Romantikus színű... Fordította vért...

III. Kir. Op

Bánk

Kézdele tél

Vari

BUDAPEST

NAGY

Sv

Magyar

Kocskázat

Legnag

Legoc

«Körös»

Dupla es

Basutas

Toronyh

fall

„Ost

Hogronk

Ki ezon

Sch

8

9

10

S Z I N H Á Z A K

Csütörtökön, 1907. november 7-én.

Nemzeti színház

Rabenstein Bersabé.
 Remantikus szimfónia 4 felvonásban.
 Írta Wildenbruch Ernő.
 Fordította Vétési Jenő.
 Jeronimus Rabenstein Bakó
 Bersabé Márkus E.
 Barlómé Weiser Szacsavay
 Ill. Weiser Odry
 Felicias Jászai M.
 Boturgy Fái Sz.
 Antony Welzer Mihályfi
 Ursula Lenkei H.
 Afra Demjén
 Freykor Molnár
 Kezdeté fél 8 óraker

Várszínház

Az attaché.

Viparák 4 felvonásban. Írta Méliha. Fordította Kuvaskó L.
 Scharpi báró Ujhazi
 Scharpi báró neje Dömötör R.
 Frachs gróf Csaszar
 Madeline Csillag T.
 De Mère Lusion Káti
 Estline Gál
 Frontville Gyenes
 Maccary Nádya B.
 Feige titkár Rózsahegy
 Kezdeté fél 8 óraker.

M. Kir. Operaház

Bánk bán.

Közeli nagy operafelvonásban.
 Zenéjét szerzelte Erkel Ferencz,
 Szövegét írta Egessy Benő.
 M. Endre király Dálnoki
 Bertold királyné Fodoróé
 Ötö hercege Pibbler
 Bánk bán Arányi
 Melinda, felesége W. Krammer
 Pátr bán Váradi
 Udva nevelő Kárpát
 Biborach Szendrői
 Sályon mester Mih. Ivi
 Tiborcz, paraszt Szomere
 Kezdeté 7 óraker

Hepszinnáz-Vígopera

Carmen.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzelte Bizet, Szövegét Mourié. Prosper beszélté után írta Méliha és Halasy L.
 Carmen Révy A.
 Escamillo Sebölvi Gy.
 Don José Urzelszky
 Micaela Ledóitzki G.
 Morales Dános
 Líl las Pastia Dohy F.
 Frasquita Alexy
 Mercedes Della Donna
 Nano a Langer
 Dancairo Halánt
 Remendado Kalmár
 Kezdeté 8 óraker

Varieté-Színház

szelötti Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

— November 1-től új műsor —
Les 2 Goutiers Ritta 6 Karras
 modern sketachok excentrikusok.
La Perle Wolfner-család
 vilányi-mesemből zenél jelenet.
A férj szüretre megy. Boh. 1 felv. Írta: Adorján L.
 — Az előadás kezdete este 8 óraker. —
 A télikerben éjjeli 12 órától reggeli 5 óráig
NAGY BALL MABILLE
 A télikerben reggeli 5 óráig **HERGÉDUS GYULA** elsőrendű csigány zenekara hangversenyez.
 Minden csap- és vasárnap délután 1/2-1-kor előadás.

Pénteken, november 8-án a Royalteremben

Svärdström

Valborg, stockholmi udvari operacékesnő egyetlen dalszépe. Jegyek kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12. sz.

Magyarnak Pécsi

Németnek Bécsi

Ne káldjátok pénzünket költödtre.

Kockákat kizárva, Nem telesző árat ki-cserélek vagy a pénst adom vissza. — Csak általam szabályozott, kipróbált órákat szállítok.

Legnagyobb rakttár!
Legolcsóbb árai!

«Korless ébresztő óra különféle szerkezettel,
 1 haranggal ————— K 3.—
 Dupla csengős ————— » 4.—
 Éjjeli világító számlappal, 1 haranggal ————— » 4.—
 Vasutas ébresztő, legjobb minőségben ————— » 5.—
 Toronyhatang ébresztő óra, kollektív csengősül-
 sal óra ————— » 7.—

• Osztrák vagy cseh áru 1 koronával olcsóbb. •
 Megrendelés legelőször postautalványon csakközlni.
 Ki ezen lapra hivatkozik, megkapja 3000 Abrájú Ar-
 legyzékemet ingyen és bérmentve.

Schönwalda Imre órásmester és Pécsi órásgyáros

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-ÚTÓZA 10.
 LEITNER és HERZL | ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/2 9 óraker.
 No, szenzációs újdonság! 11 óraker!
„Ländliche Unschuld“
 Szereplő: Sany. Rendező: Werner Kaad.
 Ezt megelőzi 1/4 óraker.
Biztos diagnózis
 színházi látás Ceglőstre.
 Tovább: Trebitsch Sándor és Haura Emil utak új színi színházjal.
 Nappali pénztár 9—1 leg és délután 3—6 óráig.
 Az 1-es emeleti Casinó de Paris minden este 1/2 12-től angol és francia különgépekkel fellépő. November 1-én a Casinó de Parisban új műsor.

Szenzációs újdonság!
«FAVORITE»

beszélő-gép és lemezek, két oldal bejárása. Gazdag műsor:

Schmutzer Testvérek

Budapest,
 VIII., József-körút 26. szám.
 Egyedüli nagyban elárúsítója a Favorit beszélőgépek és hanglemezeknek Magyarországon részve. Gyors és jelkiszmerő tesztvizsgálat. Árle, yék ingyen.
 Viziontelárusítóknak nagy árkezelvé-mény.

Nagyságos Asszonyom!

Van szerencsém szíves figyelmét felhívni Budapestnek legnagyobb üveg, porcellán, zománccedény, konyha-berendezés, dísz- és nászajándék tárgyak óriási gyári raktárára, hol a legjobb minőségű áruk meglepő olcsó gyári árában, sőt azon alól is kaphatók, mivel vásárlásaimnál a legnagyobb gyárakban személyesen teszem meg és évente 30—30 vagon árut veszek partiba, telmes áron eköl la, amit szintén olcsón adok el. Ezen követelt elvnek köszönhetem, hogy fizetémet naponta több száz vevő keresi fel és számtalan vidéki megrendelést kapok, azért kérem Nagyságodat saját érdekében is, semmi elölatt ne mulasztja el üzletem megtekintését, vagy egy próbamegrendelést tenni.

Kitűnő tisztelettel

Takács Ferenc

Baross-tér 5. szám.
 (Rákóczi-ut végén.)

Bámulatos árai:

- 6 szem. fehér porcellán ebédlő készlet . . . . . frt 2.75
- 6 szem. „ „ préselt rococo . . . . . frt 3.50
- 6 szem. színes arannyal . . . . . csak frt 6.95
- 6 szem. színes arannyal rococo stílusban . . . . . frt 6.95
- 12 szem. arannyal rococo stílusban 58 drb. . . . . frt 14.—
- 12 szem. „ „ „ 84 drb. . . . . frt 25.—
- 6 szem. kávé v. teás készlet festett és arany. frt 8.—
- 6 szem. „ „ rococo stílusban. frt 8.50
- 1 teljes angol mosdó készlet . . . . . frt 8.—
- 1 „ „ nagy . . . . . frt 5.—
- porcellán tányérok 4, 6 és 8 krajczár,
 vizes vagy boros pohár 5 és 8 krajczár.
- 12 darab zománccé ény . . . . . frt 2.50
- 1 asztali lámpa golyóval . . . . . frt 1.—
- 1 „ „ nagy díszes tulipánnal . . . . . frt 2.50
- Függő lámpák óriási választékban 4 forinttól feljebb.
- 6 személyes asztali ény készlet nagyon finoman csiszolva és gravírozva csak . . . . . frt 4.95

Ingyen pakolás! Ingyen ládal!
 Ingyen egy főző konyhaméreg!

ALEXIN

LEGFINOMABB NÖVÉNYZSIR
 FŐZÉSRE SÜTÉSRE
 KIRANTÁSHOZ
 KAPHATÓ MINDENÜTT

UJ SZALÁMI

HERZ ARMIN FIAI, BUDAPEST
 elismert kűlön gyártmánya már kapható a legtöbb sajtfűszer-, osomego- és hen eszletben. Ezen szalámi tisztakészítés mellett elsőrendű sertéshusból készűl. Minden rud olompecs-űjén látható a bejegyzett védőjegy.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

MATSCHEK optikusok, csak Károly-körút 6. sz. ahol szem-üvegek és látászóvak is legelőször kaphatók.
 ———— Inyven árlevezék bérmentve ————

SEMLER FŐZTŐ.
 Alapított 1850. évben.
SEMLER J.
 posztó-korcskódás. csász. és kir. udvari szállító
BUDAPEST,
 V. Deák Ferenc-ut. és Bécsi-ut. sarkán.
 Az ősi kőnyre ajánlja legelőször
angol újdonságait
 őrü öltöny, kabát és női costümökre.
 Nagy választék Himalaya és utazó Plaid-ekben. Libéria-, bator- és kecsiposztók.
 Minták készűzettel küldetnek.
 ALAPITTATOTT 1850.

Nászajándékok
 jubileumra dísz tárgyak, evő-
 eszkozok, müptari cikkek
részletfizetésre
 is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
 műórák ékszertelepén
 Budapest, Erzsébet-körút 29. l.em.
 Árjegyzék 2000 rajzjal ingyen és bérmentve.
 Invitásokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítva.

HETI MŰSOR.

November	Nemzeti Színház	M. Kir. Operaház	Várszínház	Árany-Színház	Népszínház (Vig. Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Orania
8 Péntek	Velencei kalmár	Taonhäuser	Josette kisassz. a feleségem	Falus Madonn	A denever	Dorian Gray	Az asszony	A tenger
9 Szombat	Pozsonyi diéta	Bohémélet	Az ingovány	Falus Madonna	Piros bugyellár	Kerülő ut	—	—
10 Vasárnap	d. u. Folt amely tisztít	Hugonották	Josette kisassz. a feleségem. Az ordog	A vig özvegy Falusi Madonna	A denevé Carmen	Molnár gyermek	—	Rendnek muszáj lenni A tenger

SZÍNHÁZAK.
Csütörtökön 1907. november 7-én.

Vígyszínház
Incs elvámolni valója?
Bohózat három felvonásban. Írták Vaher Pierre és Hennequin Maurice. Fordította Göth Sándor.
De Trivelin Robert Göth
Dupont Thanyi
Frontignac Székely
Conzau Hegedűs
Kissaranyoson Sarkadi
Zézo Kornai B.
Paullette Komlóssy I.
Dupontné Kiss I.
Kezdeté fél 8 órakor

Király színház
Falusi Madonna.
Dalljáték 3 felvonásban. Írta és zenéjét szerzelte Verő György.
Személyek:
Böllér vendéglős Németh
Póti, a felesége Szenczyörgyi
Zsáni pinzér Papir
Kócos Panna Fedák
Máté ruzsa Sáfrány
Az öreg gróf Szirmai
Fozsányi Aba Csapó
Kezdeté fél 8 órakor

Magyar színház
Kerülő ut.
Színmű 3 felvonásban. Írta Henry Bernstein. Ford. Ságó Ernő.
Raymonde Wilson Pogár I.
Jaquiline, a leánya Halmi M.
Cyril Törzs
Armand Rousseau Garas
Az öreg Rousseau Vago
Rousseau Lucienne Berá P.
Rousseau Lucienne Harmos I.
Pradesno Forrai R.
Michelon Csizser
Michellonné Tarnoky G.
Kezdeté fél 8 órakor

Urania színház
A tenger
Kezdeté fél 8 órakor

Modern Színház-Kabaret
Andrássy-ut 69
Baccarat
Guthi Soma darabja.
Minden megdrágult
Molnár Ferencz jelenete.
Nézőter a színpadon
Színpadi tróia.
Disznótör a Lipót-városban
Pesti életkép. Írta Molnár Ferenc
Huszonegy mulatságos kabaretezám.
Fellépnek: Pámai Ilka, Medgyaszai Vilma, Tómai Fancsi, Poór Lili, Vörösi Illi, Kókény Ilona, Urai Mollia, Gregus Margit, Nyárai, Kardos, Katók, Solyom, Szentirmai, Bárony.
Kezdeté 9 órakor.
TELEFON 93-16. SZ.

CHICAGO színház.
VII., István-ut 39 szám.
Telefon 93-09. szám.
E heti újdonságok:
Parasztbecsület.
Jó tettért, jót várj.
Az előadás kezdete fél 8 órakor.

„APOLLO”-SZÍNHÁZ
Telefon 49-50.
Sportok Svédországban. Vettél tartsák. Téli álom narhista és a kutyája. Mucsal fánéskola. (Pinter Imre közreműködésével) Kolostor kertesse. Egy cabaret kuplé. (Enkei Nváray Antal.) Kovacs leánya. Misztikus öltöző. Az erelvs ember. Haj-sza a gyémánt után. Szenzaciós amerikai életkép.)
Kezdeté fél 8 órakor

XIV. ÉVFOLYAM. TELEFON 63-45.
BEIRÁSOK
naponta 9-7-ig a
SOMOGYI MÓR tanár
ZONGORAMŰVÉSZ
államilag képesített okleveles zongoratanár igazgatósága alatt álló zene-
CONSERVATORIUMBAN
VII., ERZSÉBET-KÖRUT 44. SZ.
ZONGORA, ÉNEK HEGEDŰ,
és az összes tanszakokra az ország legkiválóbb művészei és pedagógusai oktatása mellett.
Prospektussal kívánatra készséggel szolgál az Igazgatóság.

CIMBALMOK,
legújabb szabadalmazott acél belsejű szerkezetű, melynek hangját, hangtárlását más gyártmány megközelítheti, rézlejtűzetűre legegyszerűbb módon jótállással kapkhatók. Fonogramok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, oltérák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kiküldetve elismert 10 munkáért.
Arjegyzéktingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII., Bákócz-ut 71
Telefon 53-20.

Egy háromszobás lakberendezés 360 forinrtól
kezdve, mely áll: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó és fürdő márvánnyal 150 ft. 1 kredenc, 1 kibúróasztal, 6 ebédlőasztal, 1 szőnyegdiván, 120 ft. 1 kanapé, 1 fotel, 1 fánatámasz, 2 ölkö, 1 szalonasztal és 1 konzol és stb. selyemmel vagy plüssel bevont 110 ft. Nagyobb és finomabb berendezések, vala-butorok nagyon olcsó árakért, nagy választékban.
NAGY IMRE lakberendezési vállalkozó butorraktár
Budapest, Váci-körút 9, I. em. Szereszen-utca sarkán
885 koppel ellátott legmodernebb albumunkat 50 fillér bélyeg beküldése ellenében megküldjük.

ALKALMI HARMONIUM.
vétel amerikai rendezőretek.
Iskolák és magánosok részére a legolcsóbb árban kaphatók:
Wagner
a „Hangszer- királynál”
Budapest,
József-körút 15. SZ.
Telefon 67-55. Arjegyzék ingyen. Használt harmonikumok állandóan raktáron. Javítások pontosan eszköző letnek.

6 évi jótállással 6 ÓRÁK
arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK
OSEKELY
RÉSZLET- FIZETÉSRE.
KOCH J.
BUDAPEST,
IX., FERENCZ-KÖRUT 41. SZ.
Képes árjegyzék ingyen. Osekely részletfizetésre.

Miért közkedvelt Diana-arckrém Diana-szappan
bőrápoló- és szépítő-szer?

Mert: Nagyon kellemes és bájos illata van.
Mert: A szépségét állandósítja — 60 évig.
Mert: El van ismerve, hogy a kézápolás, kézfehérítés, kézfinomítás el sem képzelhető ezek nélkül.
Mert: A fényes arcbőr és izzadt kez azonnal megszűntethető.
Mert: Minden nő és férfi egyaránt szép akar lenni.
Mert: Az összes pattanásokat — legújabbtól legnagyobbig — teljesen elszáritja.
Mert: Megakadályozza a tavaszi szeleők láthatóságát.
Mert: A hidegtől és szétől kifujt, vörös és érces arcot és kezeket fehérré és puhává varázsolja.
Mert: A piros és rezes orrt eltünteti.
Mert: Az arcon előforduló apró, igen finom pirosas-kék ereket is eltünteti.

BIZONYÍTVANY! Alólirott ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla ur gyógyszerész, budapesti lakostól bemutatott DIANA-szappant, DIANA-arckrémét, megvizsgálva, azokban fémmérgeket, maróhatású vagy külső használatkor ártalmas egyéb anyagokat nem találtam, miért is nevezett szépítő-, bőr- és hajápoló szerek ártalmatlanok és így használatuk ellenőrizésem nem emelhető.
Kelt Budapesten, 1905. március 15.
Jelvtámas vegykísérletű állomás
Dr. Neumann Zsigmond m. p.
kir. korek. és vártórtórvényszéki hitco vegyész.

Egy üveg-tégely Diana-arckrém nappali használatra **75** krajcár.
Egy üveg-tégely Diana-arckrém éjjeli használatra **75** krajcár.
Egy eredeti Diana-szappan **75** krajcár.
Egyedül készítő:
Erényi Béla gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5.
Postal megrendelések utánvéttől eszközölőnek.)

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
Ma és minden este az új novemberi műsor.
egy amerikai tingli-tangli előadása.
Lona Nansen. Mad. de Noce.
Miss Norton.
Kisértekek a fejkönyv fényével. És a többi elsőrendű attrakció.
Az előadás kezdete pont 8 órakor.
Jegyelővétel: délelőtt 10-11-ig és délután 3-6-ig.
A télihetben reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzene-kara hangversenyez.

TÁTRA-MULATO
VII., KIRÁLY-UTCA 77.
A főváros legelőkelőbb családi mulatója.
1907. november hó 1-től kezdve **teljesen új műsor.**
Fellépnek többek között:
WOLLNER ADOLF
szalonhumorista, Budapest kedvence teljesen új műsorral.
Aleitha báróné akrobata tánczkeztős
Les Titos
BERMONY MINA prókongálva!
Merlon Hansi angol excentrique
Adrienne & Lewis néger excentrique-kettős.
Az említettek kívül fellép még naponta 16 elsőrangú attrakció.
Teljesen új bohózatok Páhoók! Fentartott helyek!
Az előadás kezdete 8 órakor.

BUDAPESTI Cabaret Terezkörút 28.
BONBONNIERE.) Telefon 52-88
Minden este 9-től 12-ig új programmal nagy előadás. A teljesen új novemberi műsor: A vajda az Abbariában. A csapringor. Egy valópör története. (Színhazi paródia nagy jelenetben.) Teljesen új cabaret-számokkal fellépnek: László Rózi, (Montignoso A vándorló bába) Ferenozsi Károly, (Lót. A képviselő ur.) Nagy Endre (d'arte d'etre joje.) Mlle Marguerite Chabauty, és az egész művészszenvezet. Jegyek: Bárd-nál Kossuth Lajos-u. 4. és Andrássy-ut 1, Zipser-nél Andrássy-ut 4. és a Cabaret pózstáruál.

Csütörtök
OSZTÁ
HUZA
NOVE
H
21-2
MAG
Egész
legki
Eredet
Gázol
MEG
Ez a két könyv
lyosított s
volna, tőr
— Ke
son el, ár
sen ártatla
— Ug
— Le
De hirtelen
düh és há
porzékolt
— Ne
vallani. N
nálma sen
ártatlansá
grófi, ő pe
hogy min
tek — teg
egyetlen s
— Ez
szolta a
ugy lehet
ban, ahog
séges —
zott, hogy
előtt —
van és eb
— S
benne rés

OSZTÁLYSORSJÁTÉK

HUZÁSA
NOVEMBER-
HÓ
21-23-ánHECHT BANKHÁZ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

FERENCZIEK-TERE 6.

BUDAPEST

SZERENCSE-
SORSJEGYEINKBŐL
KÉRJEN SZÁMVÁLASZTÉKOT.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NERVEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János

Szegeden Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műfűrés, főttalálója
a remontoir ingabőröknek stb. stb.

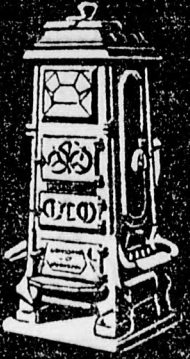
**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltnél.

Riessner Kályhák

Phönix-
folytonégők

Egészségi szempontból
legkifejlesztettebb rendszer.
Eredeti biztonsági szabályzóval.
Gázleőmlések és robbanások
kizárva.

Pluto

az új rendszer.

A fűtési szakma terén évek-
et tartott tanulmányozások
kimagasló eredménye.

Fortuna

Főraktár: RINGEISEN TESTVÉREK BUDAPEST,
V. Hold-u. 21.

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.
Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID
cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy liter ára K 2.80. Az udvari istállóban továbbá a
nagyobb katonai és polgári istállóknál több mint 40
évi használatban, nagyobb strapák előtt és után
való erőltetésre és edzésre, az inak merevségétől
stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírást a
traktusban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid
csak ezen védjeggyel valódi.
Képes árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-
utca 12. szám és VI., Andrássy-ut 28. szám.

Eau de Fürdőző

Cologne

meglehetően frissítő és erősítő hatással.

Egyedüli szállító: **FERD. MÜLHENS** cs. és kir. udv. szállító
Köln a Bajna mel. ett.

Fiók: Bécs, IV/1. Heumühlgasse 3.

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszerkereskedésekben

PÉNZSZEKRENYEK GELLÉRI ÉS SCHULLER CZÉGNEL BUDAPEST, IX., RAKOS-U. 4.

**GYARTANAK: TŰZ- ÉS BETÖRÉSMENTES PÉNZSZEKRE-
NYEKET, KÖNYV- ÉS OKMÁNSZEKRENYE-
KET, ANYAKÖNYVI SEKRENYEKET, PÁNCZÉLSZEKRENYEKET
ÉS PÁNCZÉLSZOBÁKAT LEGJOBB KIVITELBEN.**

Allandó nagy raktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

Írta: E. GABORIAU.

11

Ez a fenyegetés felrázta a szerencsétlent, két könyvespalló gurult le a száraz, láztól elhomályosított szeméből, ellentállása mintha megtörtött volna, térdre roskadt és könnyöregve kiáltotta:

— Kegyelem, bíró ur, kegyelem! Ne zárasson el, ártatlan vagyok! Esküszöm, hogy teljesen ártatlan vagyok!

— Ugy: beszéljen!

— Legyen — felelte Guespin és felállott. De hirtelen megint más lett az elhatározása. A düh és harag kitörő, önkívületi rohamában toporzékolni kezdett s magánkívül kiáltotta:

— Nem, nem szólok semmit. Nem fogok vallani. Nem lehet, nem lehet! Ugy sem használna semmit. — Egyetlen ember tudná az én ártatlanságomat bebizonyítani és ez maga a gróf, ő pedig halott! Igen, én nagyon jól tudom, hogy minden ellenem szól — de nem beszélhetek — tegyen velem a bíró ur, amit akar, többet egyetlen szót sem fogok szólni.

— Ezt még ideje lesz megfontolni — válaszolta a vizsgálóbíró nyugodtan — csak hogy úgy lehet, akkor már nem fogok hinni a szavában, ahogy talán mostan hinnék bennük. Lehetőség — s a bíró minden szót külön hangsúlyozott, hogy újabb reményt csillagoltasson a vádlott előtt — lehetséges, hogy csak közvetett része van és ebben az esetben...

— Sem közvetve, sem közvetlenül nincs benne részem! — vágott közbe Guespin s az-

tán kétségbeesve csapta össze a kezét: Rettentes, hogy nem védhetem magam! Hogy valaki ne védhesse magát, amikor teljesen ártatlan!

A bíró ekkor a grófné teteméhez vezette a vádlottat.

A grófné látására még a szempillája sem rezgett meg. Nyugodtan és hidegvérűen csak azt mondotta:

— Ó, ő sokkal boldogabb, mint amilyen én vagyok. Már halott, már nem szenved, míg engem ártatlanul vádolnak azzal, hogy őt megöltém.

Domini még most sem hagyott fel a reményével, hogy a vádlottat vallomásra bírja.

— Guespin — szökött most biztató, nyugodt hangon — ha bármilyen módon tudomása van erről a bűntényről, igen kérem, mondja meg nekem. Ha ismeri a gyilkosokat, nevezze meg őket, hogy ezzel a nyílt őszinteségével némi elnézést érjen el maga iránt is.

— Mindenre, ami szent, esküszöm önnek, hogy ártatlan vagyok. Egyebet nem mondhatok.

A vizsgálóbíró egyelőre lemondott minden kísérletről, hogy Guespint vallomásra bírja. A vádlottat elvezette a csendőrök által, akiknek szigorú őrizetére bízta s aztán Bestaud halázt vezette maga elé.

A halász az ugynevezett vastagbőrűek közé tartozott. Olyan csekélység, mint például egy kihallgatás, nem igen hozta ki a sodrából, hiszen nem egyszer akadt már dolga a bírósággal. A békebíró, aki a kihallgatás alatt élénken megfigyelte, úgy vette észre, hogy ez az ember inkább bosszankodik, semmint nyugtalanodik.

— Erről az emberről igen rossz hírek keringnek a falunkban — sugta a polgármester a vizsgálóbírónak.

Az öreg, aki ezt a megjegyzést meghallotta, csak mosolygott rá.

A vizsgálóbíró kérdéseire igen határozott s a legtökéletesebb feleleteket adta, hogy mi történt vele azon a nevezetes reggelen. Megmondta azt is, hogy mért hazudtak első kihallgatásuk alkalmával.

— A polgármester ur — felelte most hirtelen — éppen azt mondja, hogy nagyon rossz a nirem. Biztosíthatom az urakat, hogy csak a hitem rossz s én mindenestre jobb vagyok a hitemnél. Akad elegendő ember, férfii és nő, és nő s ennél a szónál különös tekintettel pillantott Courtoisra — akiről egyet-mást el lehetett volna mondani, ha éppen fecsegni való kedvem lenne... hiszen az ember nagyon sokat lát, ha éjjel kóborol — na elég, nem szóltam semmit. S többet nem is lehetett rávenni, hogy közelebb részletezze burkolt czélzásait.

Amikor azt kérdezték tőle, hogy hol töltötte az éjszakát, azt vallotta, hogy tíz óráig a korcsmában volt, aztán pedig az erdőbe ment, hogy csapdákat állítson föl.

— A bíró ur — tette még hozzá — meggyőződhetik, a csapdáknak még azon helyen kell állniuk, lehet, hogy már vadat is fogtak.

— És hány órakerült jött haza?

— Egy órakerült.

— Van erre tanúja? — kérdezte a polgármester, akinek eszébe jutott a kandallón levő óra, amely három óra husz perczkor megállott.

— Ezt bizony nem állíthatom — felelte az öreg elfogulatlanul — nem hiszem, hogy a fiam felebredt volna, amikor hazaérkeztem.

Ekkor rápillantott a vizsgálóbíróra, aki gondolataiba volt elmerülve. Majd emigy folytatta:

(Folyt. köv.)

EVŐESZKÖZÖK
 EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
 DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
 A LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN
 BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
 ÁRSZÉZÉK 2000°RAJZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Polgár Sándor
 m. kir. szabad, nyitortor-
 vosi mű- és kőszersz
 BUDAPEST
 VII. Erzsébet-körút 50.

Legelőnyösebben besze-
 rozhető orvosi sebés-
 zeti és betegápolási
 eszközök. Gummi
 áruk, Suspensórium,
 Irrigator, fecskendők
 sbb legújabb találmán a
 csász. és kir. szabad
 Polgár-fels. szerzőkötök,
 has- és köldök kötök.
 Valódi francia külön-
 legességek (s. Jászere-
 r-ki) Rézítés, Rézpa
 Árjegyzék ingyen és
 bérmentve. Feltűnne
 tessék ügyelni

BUTOR DUS VÁLASZTÉKBAN A LEGÉB-
 SZERÜBBTŐL A LEGFINOMABB
 ÉS LEGJÉSESEBB KIVITELIG
 RENDKIVÜLI OLCSON
 KAPHATÓ
 ERENTREU TESTIVEREK-NEL
 BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTSÁG)
 ÉS ÁRSZÉZÉK INGYEN. TELEFON 82-27

Rum és legfinomabb likőr
 előállításához küld utasítást
ingyen
WATTERICH A. BUDAPEST, VII.
 Dohány-u. 5. sz.

Szabadalom-érekésítés.
 Theodorovic Wasa, mérnök bécsi lakos
 a 4902. számu és
 Patrón keret patrón tolóval
 című magyar szabadalom tulajdonosa magyar szabadal-
 mának gyakorlathavétele céljából, magyar gyárosokkal
 összeköttetést keres, a szabadalom tulajdonosa hajlandó
 szabadalmat esetleg el is adni, gyártási engedélyeket adni,
 vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfelelő
 javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgál a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
 Pásztor czég Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. sz.

Üzletünket ez év végével
teljesen felosztjuk,
 miért is a rendes
KARÁCSONYI
OCCASIO
 eladásokat már most megkezd-
 jük. Ezen rendkívüli alkalomra
 a nagyérdemű közönség szives
 figyelmét felhívjuk.
Kollarits Józs. és Fiai
 cs. és kir. udvari szállítók
 IV., Váci-utca 32. szám.

KÜLÖNFÉLÉK.

Dübörög a vonat.

Dübörög a vonat, rohan, mint az orkán;
 Tüzet szor az égre nagy fekete torkán.
 Vonat ablakában elmerengve kinéz
 Egy szerető gyermek, szabadságotl vitéz.

Dübörög a vonat... olyan lassan halad!
 Ugy szeretne otthon lenni egy perc alatt,
 Hogy ráborulhasson az anyai szivre,
 Amely most megdobog minden kis zöreire.

Dübörög a vonat... Három hosszú éve,
 Hogy nem látták egymást. No de most már vége.
 Leteltek az évek, bár hosszan, nehezen...
 Milyen boldogság is ez, édes istenem!...

Dübörög a vonat... Egy faluban, messze,
 Imára kulcsolva öregasszony keze:
 „Istenem csak óvjad! Istenem csak védjed!
 Csak valami baja ne legyen szegénynek.”

Dübörög a vonat... szembe jön egy másik.
 Csak úgy susterékol, csak úgy fuj, szikrázik.
 Egétrázó dörgés a dübörgés vége
 És füstölgő roncsok merednek az égre.

Öregasszony otthon imádságát rója,
 Hogy fiát az isten csak védje, csak óvja...
 Talán még sejtelve sincs arról szegénynek,
 Hogy tragédiával van tele az élet.

Kántor Mihály.

(Pápák szülei) A XII. század óta csak nagyon
 ritkán fordul elő, hogy valaki java férfi korában,
 vagy éppen fiatalon jutott volna a pápai trónra. A
 legtöbbször hajlott koru férfiak voltak s így szüleiik
 nem érthették meg fiaik felmagasztalását.

III. Ince nem volt negyven éves, mikor 1198-
 ban pápának választották meg; előkelő longobárd
 és latin származású szüleiéről nem tudjuk; vajjon
 megérték-e. Nem volt idősebb X. Leo sem, a nagy-
 nevű Medici Lőrincz fia, de az atyja negyvenhárom

évesnél nagyobb kort nem ért el, valószínű, hogy
 kicsapongások okozták korai halálát; tehát be-
 kellett érnie azzal, hogy nem kevésbé nagynevű fiát
 nyolcz éves korában nevezette ki bibornoknak.

VI. Adorján, az egyetlen angol származású
 pápa; családi neve Breakspare Vilmos, s kolduló
 diákból küzdötte fel magát az egyház fejének; 1154-
 ben választották meg; anyja még élt, de továbbra
 is Canterburyban hagyta, ahol élete végéig az egy-
 ház szegénye maradt.

A francia XII. Gergely, csak 39 éves volt, mi-
 kor 1577-ben pápa lett; apja ezt megérte s őt, vala-
 mint rokonait mód fölött gazdagította s az utóbbiak
 között többet biborosnak is kinevezett; családját szer-
 rette, bár összetűzött vele, mert a francia rokonok
 sehogy sem akartak hazájukból távozni, míg XII.
 Gergely székhelyét Avignonból Rómába akarta át-
 helyezni, s ezzel végét vetni annak a korszaknak,
 amelyet a pápák avignoni fogsága név alatt ismer-
 nünk.

IX. Bonifác pápának anyja is megérte 1389-ben
 fiának nagy méltóságát s a békés pápa nemcsak az
 anyját, hanem az egész rokonságát látta el óriási
 vagyonnal.

Még két pápáról tudunk, akiknek az anyja ha-
 sonló örömben részesült. XI. Benedek 1303-ban cse-
 lekedte meg azt, hogy nem akarta felismerni sze-
 gény anyját, akit a bibornokok a pápa iránt való tisz-
 teletből pompás ruhába öltöztettek; mikor szerény
 öltözékében jelent meg előtte, fiú hálával üdvözölte,
 azután anyjának bizonyos jóllétet biztosított. Ugyan-
 így tett V. Miklós pápa, Hunyadi János barátja, aki
 a kereszténységnek ezt a nagy hőst a hercegi
 czímmel tisztelte meg. 1447-ben választották meg
 pápának, de anyja olyan szegény volt, hogy csak az
 1450-iki szent esztendőben tudott Rómába zárandó-
 kolni, hogy fiát láthassa. A biborosok ezt a szegény
 asszonyt is fölcifrázták és ismétlődött a XI. Bene-
 dek esete.

(Egy új műkoplaló.) Még nem vezett ki azok-
 nak a halandóknak a fajtája, akik pénzért koplalnak
 s mindenféle módokkal arra törekednek, hogy az
 eddigi műkoplalókat fölülmulják. Egy P. P. nevű
 amerikai ember állítólag nemcsak táplálék, hanem le-
 vegő nélkül megélhetést is tudott nyújtani. A
 szerint. Papust vászonba zongyolák épen úgy, mint

hajdan az egyiptomi mumiákat s aztán egy aczéllal
 és üvegből készült koporsóba teszik, amelyet lég-
 mentesen bezárnak és lepecsételnek. Ezt az üveg-
 koporsót aztán egy nagy vízmedenczébe víz alá sü-
 lyesztik. Pápus hét napig marad a medence fenekén
 a víz alatt, éhezve, szomjazva s még csak levegő-
 höz sem jutva. Pápus harminczöt éves, csupasz, in-
 diánarcú és ez a hihetetlen koplalás nem nagyon
 árt neki, mert elég természetes maradt.

(„Holt víz” a tengerben.) Különösen a svéd és
 norvég tengerészek tudják, hogy a „holt víz” leg-
 inkább a partok közelében szokott előfordulni. Iőké
 nagyobb folyók torkolatánál. A vitorlás vagy evezős
 hajók a holt vízbe érnek, hirtelen megállnak, a kor-
 mány felmondja a szolgálatot és a legnagyobb erő-
 feszítéssel sem lehet előre jutni. A holt víz fékező
 ereje néha oly nagy, hogy gőzhajókat is feltartóztat,
 de gyakorlott szemű tengerészek a holt vizet már
 bizonyos távolságból felismerik. Nansen érdekes pél-
 dáját mondja el annak, hogy milyen csodálatos ereje
 van a holt víznek. Eszaksarki útja közben Nansen
 1893-ban a tábnjai öbölben háromszor jutott bele
 ilyen holt vízbe, a melyből a „Fram”, bár teljes
 gözzel haladt, csak nagynehezen tudott kivezni. A
 földéleten levőknek úgy tetszett, mintha a hajó az
 egész tengert magával vinné. A tünemény okát még
 nem tudják, csak gyanítják, hogy a víz összetétele
 változik meg és a svéd kormány bizottságot küldött
 ki, hogy a holt vizeket más tengereken is tanulmányozza.
 Már a régiek ismerték ezt a tüneményt, a
 mely több történelmi jelentőségű eseménynél is sze-
 reptet játszott. Antonius hajója, amikor a pharsalusai
 csatában övét feltüzdelni akarta, holt vízbe jutott
 és meg se mozdult többet. Antonius kénytelen volt
 más hajóra átszállni, de már későn tette ezt és a
 csatát elvesztette. Caligulát, Plinius elbeszélése szer-
 rint, szintén feltartotta a holt víz egy ízben, a mi-
 kor Asturából Antunba hajózott. Aristoteles pontosan
 leírta a tüneményt, egészen úgy, mint a hogy az
 ma mutatkozik. A régiek azt hitték, hogy a „remora”
 nevű halnak, amely rendszeren a sziklák közelében
 él, van meg az az ereje, hogy ha a kormányrudda
 kapaszkodik, vagy a hajóba jut, a hajót utjában fel-
 tartóztatja.

ÖREG EMBER LETTEM,

mert egész életemen keresztül az
Alföldi fehérkeresztes

SOSBORSZESZT

használtam, melyet egyes egyedül az
ALFÖLDI COGNACGYÁR R.-T.

saját szeszlinomítójában

lepdroft legmagasabb fokú középpárlat
szeszből készít Kecskeméten.

Alföldi Cognacgyár Kecskemét

fehér keresztos sósorszesze

Kapható mindenütt.

Szállítatik postán utánve-
telrel vagy a pénz előzetes
beküldése után

Óriási próba-
üveg 40 fillér.

Alföldi Cognacgyár Kecskemét

fehér keresztos sósorszesze

Kapható mindenütt.

Az Alföldi fehér keresztos sósorszesz egyedüli gyártója az
Első Alföldi Cognacgyár R.-T. Kecskeméten.

O osászari és királyi fensége József Főherczeg kamarai szállítója,

Mindenütt kapható.

Mindenütt kapható.

KI
SZER
NA

K

K

Abel
Abrah
Adám
Adél
Adolf
Adolf
Adorj
Adria
Adrie
Agát
Agos
Agos
Agne
Akos
Alad
Alajo
Alban
Alber
Albr
Albr
Alhor
Alfré
Aliz
Amá
Amb
And
And
Ang
Ann
Ant
Ant
Ant
Ara
Aris
Arm
Arm
Arn
Aron
Arp
Arh
Arz
Atti
Aug
Aur
Aur
Bal
Báti
Bai
B n
Bar

VI
Em
2

KISS
SZERENCSEJE
NAGY

HOGY HÍVJÁK?

Központ:
IV. ker.,
KOSSUTH LAJOS-
utca 13. szám.

A SOK NAGY NYEREMÉNY
melyet t. vevőinknek az **utolsó hetekben** szerencsés bankházunk kifizetett, ismét tanuskodik arról, hogy mily előnyös, ha osztálysorsjegyeket **KISS-nél** vásárolunk, mert **KISS szerencséseje NAGY!**

A legközelebb kezdődő XXI. sorsjáték I. osztályához **különös gonddal** válogattuk össze az alábbi szerencsesorsjegyeket. **Neve mellett** mindenki megtalálja azt a sorsjegyet, melyet a sors neki szánt, hogy boldogságát megalapíthassa.

Rendelje meg a neve mellett álló sorsjegyet azonnal

Kiss Károly és Társa

bankházában, Budapest, V., Kossuth Lajos-utca 3. és Önnek szerencséseje lesz, mert

KISS szerencséseje NAGY!

Abel 39575	Barnabás 54420	Eleazar 22279	Géza 90448	Johanna 107644	Lőránt 102171	Oktavius 106160	Szalvátor 39751
Abrahám 63462	Bella 79336	Elemér 38800	Gda 107685	Jolán 22191	Lothar 37346	Olga 53381	Szeráfó 106170
Adám 90777	Béla 96080	Eleonóra 54717	Gilbert 19756	Jónás 27998	Lőrinc 52607	Olivér 27192	Szeréna 24775
Adél 02268	Bence 116050	Elás 108091	Gizella 22295	Jónathán 39773	Lucia 78299	Olympia 46730	Szidónia 39757
Adolf 148155	Benedek 27195	Ella 102140	Gottfrid 24760	Jordán 46920	Lucián 108048	Orbán 107639	Szigríed 45594
Adorján 73321	Benó 67651	Elvira 106067	Guidó 89730	Józsa 67666	Ludmilla 22199	Oszkár 21395	Szilárd 54799
Adorján 93651	Benó 67651	Elza 108052	Guidó 89730	József 92577	Ludwig 32059	Othello 91544	Taksóy 64005
Adrián 07660	Bernát 92345	Emanuel 38899	Gusztáv 33833	Judán 24788	Lujza 45572	Othmár 106075	Tamás 22240
Adrienne 116888	Berta 106199	Emil 54721	Gyárfás 27108	Judith 33843	Lukács 51250	Ottó 23111	Taszió 37766
Agátha 33816	Bertalan 24764	Emilia 90533	György 64557	Julián 20553	Lukács 51250	Ottó 23111	Tekla 48141
Agost 48196	Bertold 39486	Emma 27976	György 64557	Julia 20553	Lukács 51250	Ottó 23111	Teofil 107639
Agoston 73344	Bertram 90772	Emőd 46910	György 64557	Juliska 73399	Lukács 51250	Ottó 23111	Teodor 51244
Agnes 94201	Biri 23115	Endre 106200	Gyözö 102295	Juliska 73399	Lukács 51250	Ottó 23111	Tercsi 64604
Akos 107670	Blanka 39593	Erasmus 67655	Gyula 39744	Jutka 107699	Lukács 51250	Ottó 23111	Teréz 78250
Aladár 22256	Bódog 102262	Erna 92480	Gyuri 105977	Kajetan 22245	Lukács 51250	Ottó 23111	Terka 90705
Alajos 37800	Bogdán 63602	Ernesztin 107681	Habakuk 94222	Kálmán 37779	Lukács 51250	Ottó 23111	Tibor 27187
Alban 54440	Boldizsár 79735	Ernő 22271	Hajnalka 52601	Kami 54488	Lukács 51250	Ottó 23111	Tibamér 94944
Albert 94104	Boniác 90747	Ernő 22271	Hedvig 52601	Karolin 22300	Lukács 51250	Ottó 23111	Tinka 67350
Albin 96100	Borbála 90075	Ervin 38881	Heléna 78256	Károly 39425	Lukács 51250	Ottó 23111	Titusz 91909
Albrecht 08025	Boriska 02822	Erzsébet 22288	Henrik 108070	Katalin 90666	Lukács 51250	Ottó 23111	Tivadar 48133
Altonz 124795	Böske 122248	Eszter 39404	Hermann 39421	Katalin 90666	Lukács 51250	Ottó 23111	Timon 21229
Alfréd 41638	Brigitta 94989	Etel 54738	Henriette 54761	Karolina 102190	Lukács 51250	Ottó 23111	Tódor 21128
Alicze 66922	Camilla 108055	Eugenia 12151	Hermína 32097	Kázmér 23103	Lukács 51250	Ottó 23111	Ulrik 39440
Amália 91350	Carolina 39497	Eva 39600	Hilda 37343	Kelemen 39463	Lukács 51250	Ottó 23111	Urbán 46747
Ambrus 106061	Cécília 63447	Fabián 90810	Hubert 60678	Keresztély 90733	Lukács 51250	Ottó 23111	Vaentin 697607
Andor 22260	Cézár 90790	Fanni 102286	Hugó 67677	Klára 46929	Lukács 51250	Ottó 23111	Valér 22966
András 37799	Ciri 90790	Farkas 37330	Humbert 73960	Klára 46929	Lukács 51250	Ottó 23111	Valéria 78321
Angelika 54439	Clementin 102277	Felécia 51350	Hulyka 90655	Kolozs 20180	Lukács 51250	Ottó 23111	Vazul 52320
Anna 22254	Constant 48173	Félix 78256	Ida 92488	Konrád 83081	Lukács 51250	Ottó 23111	Vencel 10200
Antal 102108	Córa 73308	Ferdinánd 94970	Ignác 94999	Konstant 70660	Lukács 51250	Ottó 23111	Vendel 27178
Anton 63455	Cristian 107656	Flóra 22289	Ilka 48166	Kornél 93880	Lukács 51250	Ottó 23111	Verona 37326
Antonia 90651	Dániel 19103	Flóra 22289	Illés 50632	Kornélia 93846	Lukács 51250	Ottó 23111	Vidor 53396
Aranka 106044	David 22268	Flórian 39411	Ilma 102115	Kriszta 38837	Lukács 51250	Ottó 23111	Viktor 67700
Arisztid 41630	Demeter 37794	Flóris 54752	Ilona 105987	Krisztian 51201	Lukács 51250	Ottó 23111	Viktoria 90846
Armand 39811	Demeter 37788	Fodor 22289	Imre 10670	Krisztina 73389	Lukács 51250	Ottó 23111	Vilma 92600
Armin 21648	Démén 45412	Franciska 91310	Imre 10670	Lajos 94242	Lukács 51250	Ottó 23111	Vilmos 94962
Arnold 105991	Dezso 99848	Frida 66901	Imre 10670	László 107688	Lukács 51250	Ottó 23111	Vince 106176
Aron 102133	Domokos 79880	Fridrika 24798	Ipoly 107156	László 107688	Lukács 51250	Ottó 23111	Virgil 67624
Arpád 23147	Donáth 96085	Frigyes 41644	Ince 108080	Laura 96069	Lukács 51250	Ottó 23111	Walter 79311
Arthur 48191	Dóra 32180	Frigyes 41644	Ince 108080	Lázár 95000	Lukács 51250	Ottó 23111	Wilhelm 92338
Arzen 73332	Dorottya 24790	Frigyes 41644	Ince 108080	Lea 91088	Lukács 51250	Ottó 23111	Wladimir 96063
Attila 98666	Döme 66909	Frigyes 41644	Ince 108080	Lea 91088	Lukács 51250	Ottó 23111	Wolfram 66191
Augusta 07662	Dömötör 91333	Frigyes 41644	Ince 108080	Lea 91088	Lukács 51250	Ottó 23111	Zachariás 93330
Aurél 132451	Eberhard 106056	Frigyes 41644	Ince 108080	Lea 91088	Lukács 51250	Ottó 23111	Zádor 67644
Aurélia 38874	Edith 22170	Frigyes 41644	Ince 108080	Lea 91088	Lukács 51250	Ottó 23111	Zoltán 106185
Balázs 54444	Edé 37337	Frigyes 41644	Ince 108080	Lea 91088	Lukács 51250	Ottó 23111	Zseni 78470
Bálint 90425	Eduard 45594	Frigyes 41644	Ince 108080	Lea 91088	Lukács 51250	Ottó 23111	Zsigmond 22232
Baltazár 96444	Edwin 51487	Frigyes 41644	Ince 108080	Lea 91088	Lukács 51250	Ottó 23111	Zsófia 37772
Bendi 08100	Elek 78260	Frigyes 41644	Ince 108080	Lea 91088	Lukács 51250	Ottó 23111	Zsuzsanna 53887
Barbara 123132		Frigyes 41644	Ince 108080	Lea 91088	Lukács 51250	Ottó 23111	Xavér 96055

A szíves megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Kiss Károly és Társa

Központ: Kossuth Lajos-utca 13.
Fiókhelyek: Erzsébet-körút 22. sz.
Váci-körút 5. szám.

A magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárúsító helye.

A XXI. sorsjáték első osztályának húzása ma

november
21 és 23-án
lesz.

Fiók-hely:

Erzsébet-körút

22. szám.

Tessék kivágni és címünkre beküldeni.

MEGRE: DELES

KISS KÁROLY és TÁRSA BANKHAZA

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Szíveskedjek nekem a XXI. sorsjáték I. osztályának sorsjegye hivatalos tervét és húzás után hivatalos nyereménylegyeztetést küldeni.

A sorsjegy ára (mellékelve bérlevelekben küldöm. (A meg nem felelő módok szíveskedjenek átadni.)
Egy yidejulek postafordultával küldöm.
Kérlek utatvételezni.

Pontos cím:

Név: .....
Lakhely, utca, házszám: .....
Utolsó posta. (megye).....

Az I. osztályú sorsjegyek árai.

Egy nyolczad K 1 50
Egy negyed K 3 -
Egy fél K. 6.-
Egy egész K. 12.-

Fiók-hely:

Váci körút

5. szám.

E hirdetés rovában minden szövegszerű beiktatása közönséges példát befizetésből 4 fillérrel, kompakt beiktatásból szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovában minden szövegszerű beiktatása közönséges példát befizetésből 4 fillérrel, kompakt beiktatásból szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Sálvány-utca 6/C 286

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Fakult borkabátok

sötét színekre tartósan festettek Haltenberger Béla ruhafestő gyárában Kassa 27086

Rekedtség

biztos és kellemes orvoslása a Réthy-féle cukorka-60 filléért mindenütt kapható. cs

Király utca 49.

II. 20. szám alatt egy nagyon csinosan burkolított szoba jobb 1-2 fiatal embernek esetleg ellátással együtt azonnal kiadó.

Zálogszedőulakát,

briliánkokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek Brilliantokért többet fizetnek, mint utonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Síp-utca 8 26316

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvégeztetjük, tehermentes felkeltés, terjesztés, felépítést, építési tanácsokkal szolgálunk. Borsodnyéki építésiroda Bpest, Borsodnyéki út 21. 260

Polgári, gimnaziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnaziumi különbözetre és érettségire előkészítő (hölgyeket is.) Keresek, Almásy tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25465

Zalogszedőulakát,

briliánkokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek Brilliantokért többet fizetnek, mint utonnan kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Jogi,

politikai esztergályok, alap-és államvizsgákra (cívés tárgyakból is) előszóra; Budapestre ugyszintén államszámvevő tanfolyamvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium: Budapest, VI. Bózza-utca 44. III. 8

Veresáfonyabefőt

BARTA-féle, 5 kilós postakosarányú 6.-koros FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26972

Eladó

szabadkézből 3 pár telerlő és 8 kocsi, közte fedés is. Cím: Özv. Szenté Lajosné, I. Mártonhegy-ut 51.

Butor

új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, iroda-berendezés, pénzszekrények bámulatos olcsón eladók. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsmao Sámuel Központi városi épület Gerlőczy-utca 2 raktár 10-11-12.

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garszon szobák Szalon bórfolelek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Pénzt butorra

zongorára, varrogép, kerekpar, könyvek, kocsik, automobile currensarura fejtető olcsón beraktároz. Már beraktározott tárgyakat magasabb előleg nyújtással kívánunk Tauszik és társa Gyár-utca 21. Telefon 83-97.

Saját gyártmányú

Vas- és rézbutorok

Rézagy ... 45.- Irt Vaságy matraccsal 850 Gyermekágy ... 11.50 Sodronyagy-betét 3.50 Vas- és rézbutorok gyártárban.

WEISZ L P Ö T

Király-utca 99 szám. TELEFON 57-01.

Szalmát, szenát

veszek és eladok bármilyen mennyiségben

Schr i r Béla

lakarmány nagykereskedő BUDAPEST. Nepszínház-utca 22.

Csemegeszőllő

téli nemesfajok postakosarányúként 350 kor teli fajtalmák, elsőrendű nemes bírsalmák postakosarányúként 280. 50 kiló 18 kor. idei papírhéjú dió postaszak 3.80, háziilag főzött kiűnő baracklekvárnak és elsőrendű bírsalma sajátak kiőját 2.40, szilvalekvárnak 1.40 koronáért szállítja. Szabó XII. Csongradról.

Magán építő iparos

iskola előkészítő építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Vagi József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17 27225

Csemegeszőllő

legnemesebb ajokban, nagyrészt muskatály, gondosan csomagolva, 5 kilós postakosarányúként 4 koronáért, finom zamatos kortét 3 koronáért, renek szép almát 2 50 koronáért szállít. Böttmann Hermán szállítólelepe Kiskun-halászon.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valód angol borszék, irodai eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII. Király-utca 23. szám I. emelet 263 Kázinó-utca sarok.

"MAGYAR" TEXTILIPAR

Polyóirat.

A gyapjú-, gypot-, len-, kender-, selyem-, juta-ípar és kereskedelem közlönye. Szerkesztőség és kiadóhivatal Ujvidéken.

Megjelenik havonta kétszer. Előfizetési ára egy évre 12 kor.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter a 7.50, 4 liter K 9.- bérmeve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvégeztetünk magán, mint családi ügyekben. Kossa-Magyar Géza. Telefon 67 47 26703

Önnek övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levélszékért. Fran Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr 50.

Modern

urasági butorok

alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelött Gyár-utca. Telefon 14-09.

Szepességi csemegék

BARTA féle veresáfonya befőtét, malna-, szalmacsa-, csipkebogyózat, gomba- és huskoverveket, pastetomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

Régi ezüsttárgyakat

és zálogszedőulakát veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanígy régiségeket, drágaköveket, arany- és ezüst-órákat, lánczókat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs David utóda Budapest, IV., Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Polgári ártak!

Pontos kiszolgálás! Kitűnő ezabás! Vökre mintáit küldök nagyobb rendelésnél személyesen elmegek.

Zeliszka János

angol ur szobák BUDAPEST. Andrássy-ut 66. I. em

Állandó választék a legdivatosebb angol és belöld szövetekből.

BUTOR

Alkalmi vételi

Butorvásárlók ügyelmébe ajánlom legjobb minőségű butoraimat. Háló-, ebédlő- és uriszobák, valamint egyes butordarabok, oszlopaltos olcsón, minden elfogadható áron kaphatók

PECHNER N.

butor - nagykereskedő Király-u 28. az udvarban. TELEFON 38-7L

Ki a YES-OUI-SI

eszmé lapot megrendel, jászra minden megrendelés mellé 6 példányt is küldök

angol és francia

szövegeket alaposan megtanulni. Előzetes ár megadással. Kérjen minden kiadásra 8 koronát. Megrendeléseket elfogad és mutatványsszámokat küld a kiadóhivatal Budapest, Andrássy-ut 97 szám.

Stenográfia

Díjtan gépirás oktatás az összes rogepeken. Díjtan és bizto ála-közveit s. Minden hónapban új orsírasi és gépirási tanfolyamok nyílnak az okleveles gyorsíró tanároktól vezetett Stenográfia országos Gabelsberg r. magyar, német gyorsíró és gépiróiskolában. Levelező és vitairás tanfolyamok, kereskedelmi szaktanfolyamok, kére ked lm. akadémai re des a arok vezetése alatt. Tanítás reggel 7 órától este 9-ig. Az int get egy s. g. Váci körút 33. sz. alatt vannak. Azelőtt Kazinczy-utca 8.

Alkalmi vételi

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényesített körülmények miatt eladók; mahagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 ágy villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utczal sarokpincze 26616

Polgári iskolai

reáliskolai, gimnaziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. "Tanár" Budapest, Thököly-ut 8. I. em 3 ajtó 26814

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsés és szmírna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petróleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket. Üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás!

IV., Sommelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Kelemen Mór,

épflet-bontás vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. *105. Üzlet Sziget-ut 5.

Mindenféle higienikus

GUMMI

csizmek, legolcsóbbtól legfinomabb minőségig, tucattja K 2, 4, 6, 8, 10 és 12. minden tekintetben legszolidabb kiszolgálás mellett kaphatók:

Magyar Ipar és Kereskedelmi R. T. Budapest,

VI., Király-utca 98/h. - Kérjen árjegyzéket. -

Urasági butorokat, szőnyegeket, osillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, borszék, irodai és kárpítottakban. Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, gáz, villamos stb.-hez.

Bőrszékkipar

bőrszítolás és bőrtaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással, kapuvasszerzők, kertkorlásek, keramillapok, Kohlheimi, apok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épflet-bontás vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. *105. Üzlet Sziget-ut 5.

Drága hus, olcsó hal!

Kilója Kábeljantefejnélkül 80 fill. Tökehal helg, kicsi 60 » Tengeri lazac 70 » Tengeri pisztráng 60 » Tengeri csuka 110-150 » Sina lepényhal 150 » Vörös laposhal 160 » Pásztás tarkoshal 150 » Oriási laposhal 220-280 » Rhombus hal 200 » Nyelvhál 600 »

Magyar

Halkonservgyár és Halkereskedelmi r.-t. Budapest,

Közp. vásárcsarnok. Garayteri halcsarnok

Király-utca 60. Batthyánytér vásárcsarnok.

Csekely havi részletfizetésre.

Felette mersékelt áron.

HEGEDÜK

elsőrangú gyártmányok, mester hegedűk után készíve, brácsák és csellók stb.

Onnüködő és torgatható hangszerek. Acélfémzsekel. (Automaták.)

Valódi Párisi Színházi Átcsövek.

CITERÁK mindenféle rendszerben és kivitelben. Mandolinák, gitárok, harmonikák a legkiválóbbakban.

GRAMMOFONOK melyeknek legkiválóbb minőségű sztraztolnak. Használt tartós lemezekben. Phonográfok 20 K-tól feljebb.

AUFRECHT ES GOLDSCHMIED Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. Képes hangszer- vagy látvány-árjegyzék kívánatra ingyen küldöm.